

Bank Polski

Raport Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za III kwartał 2019 roku

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Wynik z tytułu odsetek	7 655	6 865	1 777	1 615
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 276	2 242	528	528
Wynik z działalności operacyjnej	4 609	3 686	1 070	867
Zysk brutto	4 632	3 708	1 075	872
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	3 308	2 734	768	643
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą	3 308	2 732	768	643
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	2,65	2,19	0,61	0,51
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	2,65	2,19	0,61	0,51
Dochody całkowite netto	3 707	2 792	860	657
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 521)	(4 480)	(353)	(1 054)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(9 608)	1 449	(2 230)	341
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(2 325)	1 089	(540)	256
Przepływy pieniężne netto	(13 454)	(1 942)	(3 123)	(457)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	stan na 30.09.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.09.2019	stan na 31.12.2018
Suma aktywów	341 551	324 255	78 094	75 408
Kapitał własny ogółem	41 035	39 101	9 382	9 093
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	41 045	39 111	9 385	9 096
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	286	291
Liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	32,83	31,28	7,51	7,27
Rozwodniona liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	32,83	31,28	7,51	7,27
Łączny współczynnik kapitałowy	18,01%	18,88%	18,01%	18,88%
Kapitał Tier 1	35 748	35 150	8 174	8 174
Kapitał Tier 2	2 700	2 700	617	628

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Wynik z tytułu odsetek	6 936	6 289	1 610	1 480
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 846	1 865	428	439
Wynik z działalności operacyjnej	4 388	3 346	1 018	787
Zysk brutto	4 388	3 346	1 018	787
Zysk netto	3 231	2 510	750	591
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	2,58	2,01	0,60	0,47
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	2,58	2,01	0,60	0,47
Dochody całkowite netto	3 443	2 647	799	623
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	862	(1 231)	200	(290)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(8 873)	1 719	(2 059)	404
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(5 529)	(2 684)	(1 283)	(632)
Przepływy pieniężne netto	(13 540)	(2 196)	(3 143)	(517)

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	stan na 30.09.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.09.2019	stan na 31.12.2018
Suma aktywów	311 444	300 413	71 210	69 863
Kapitał własny ogółem	40 030	38 360	9 153	8 921
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	286	291
Liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	32,02	30,69	7,32	7,14
Rozwodniona liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	32,02	30,69	7,32	7,14
Łączny współczynnik kapitałowy	20,90%	21,33%	20,90%	21,33%
Kapitał Tier 1	36 152	35 070	8 266	8 156
Kapitał Tier 2	2 700	2 700	617	628

WYBRANE POZYCJE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO PRZELICZONO NA EUR WEDŁUG NASTĘPUJĄCYCH KURSÓW	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018
średnia kursów NBP na koniec miesięcznych okresów (pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów i sprawozdania z przepływów pieniężnych)	4,3086	4,2669	4,2501
kurs średni NBP na dzień (pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej)	4,3736	4,3000	4,2414

Bank Polski

Komentarz Zarządu do wyników
Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
za okres dziewięciu miesięcy zakończony
30 września 2019 roku

SPIS TREŚCI

1.	PODSUMOWANIE III KWARTAŁU 2019 ROKU.....	3
1.1.	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA III KWARTAŁU 2019 ROKU	3
1.2.	WYBRANE DANE FINANSOWE	5
2.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI	6
2.1.	OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE	6
2.2.	SYTUACJA NA RYNKU FINANSOWYM	7
2.3.	SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO	8
2.4.	SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA POZABANKOWEGO	10
2.5.	RYNEK UKRAIŃSKI	11
2.6.	OTOCZENIE REGULACYJNO-PRAWNE.....	11
2.7.	CZYNNIKI, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIJ KOLEJNEGO KWARTAŁU	12
3.	SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU.....	13
3.1.	PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE	13
3.2.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	13
3.3.	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	17
3.4.	KAPITAŁY WŁASNE I MIARY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ.....	19
4.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA	19
4.1.	SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU.....	19
4.2.	SEGMENT DETALICZNY	20
4.3.	SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY.....	22
4.4.	POZYCJA RYNKOWA GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA.....	23
4.5.	SIEĆ DYSTRYBUCJI I KANAŁY DOSTĘPU	24
4.6.	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA.....	25
4.7.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	28
5.	SŁOWNIK.....	28

1. PODSUMOWANIE III KWARTAŁU 2019 ROKU

1.1. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA III KWARTAŁU 2019 ROKU

Grupa Kapitałowa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA (Grupa PKO Banku Polskiego SA albo Grupa Kapitałowa Banku) należy do największych instytucji finansowych w Polsce, a także jest jedną z największych grup finansowych Europy Środkowo - Wschodniej. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (PKO Bank Polski SA albo Bank), podmiot dominujący Grupy Kapitałowej Banku, jest największym bankiem komercyjnym w Polsce oraz liderem rodzimego rynku pod względem skali działania, kapitałów własnych, kredytów, oszczędności, liczby Klientów oraz wielkości sieci dystrybucji. Grupa Kapitałowa Banku wyróżnia się na polskim rynku wysokimi wynikami finansowymi, które zapewniają jej stabilny i bezpieczny rozwój.

W 2019 roku PKO Bank Polski SA świętuje 100-lecie powstania. Historia Banku rozpoczęła się 7 lutego 1919 roku, kiedy to Naczelnik Państwa Józef Piłsudski, Premier Ignacy Paderewski oraz Minister Poczty i Telegrafów Hubert Linde podpisali dekret, na mocy którego powstała Poczta Kasa Oszczędnościowa. Od tego czasu Bank wyznacza trendy na rynku instytucji finansowych w Polsce: wprowadza atrakcyjne produkty i usługi, inwestuje w przełomowe technologie i wprowadza innowacyjne rozwiązania.

PKO BANK POLSKI SA NAJWIĘKSZYM PŁATNIKIEM PODATKU CIT

Tylko z tytułu tego podatku Bank wpłacił za ubiegły rok do budżetu państwa ponad 1,3 mld PLN. Dane te bazują na opublikowanej przez Ministerstwo Finansów liście płatników podatku dochodowego od osób prawnych, których przychody w 2018 roku przekroczyły 50 mln EUR.

OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ SP. Z O.O. ROZSZERZA SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

W III kwartale 2019 roku Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. ogłosił zawarcie strategicznego partnerstwa z globalnym partnerem technologicznym - Google. Celem współpracy jest wsparcie polskich firm we wdrażanie i wykorzystywanie zaawansowanych technologii chmury obliczeniowej w biznesie. Produkty Google Cloud Platform zostaną włączone do oferty spółki, a Google otworzy w Warszawie region Google Cloud - czyli hub infrastruktury i oprogramowania dedykowany Klientom z Polski i regionu Europy Środkowej.

Bank posiada 50% udziałów w kapitale zakładowym spółki. Od 5 września br. do spółki dołączył drugi udziałowiec, którym jest Polski Fundusz Rozwoju SA.

PKO BANK POLSKI SA SPONSOREM TYTULARNYM EKSTRAKLASY

Od 1 lipca 2019 roku przez dwa sezony najwyższa piłkarska klasa rozgrywkowa w Polsce nosi nazwę PKO Bank Polski Ekstraklasa. Jako sponsor tytularny marka Banku jest obecna na wszystkich 296 meczach podczas 37 kolejek. W ramach podpisanej umowy PKO Bank Polski SA pozostaje Oficjalnym Bankiem Ekstraklasy oraz kontynuuje rozpoczęte w minionym sezonie projekty, takie jak Oficjalna Karta Ekstraklasy, Kanapa Kibica czy wybór młodzieżowca miesiąca. Bank w III kwartale 2019 roku uruchomił również Program Partnerski przeznaczony dla ekstraklasowych klubów. Nowa inicjatywa umożliwi klubom pozyskanie dodatkowych środków finansowych dzięki promocji produktów Banku wśród kibiców.

REKORDOWY 5. PKO BIEG CHARYTATYWNY

We wrześniu, już po raz piąty, odbył się PKO Bieg Charytatywny. Wzięło w nim udział ponad 9 tys. uczestników w 12 miastach w Polsce. Blisko 1 200 sztafet przebiegło 44 862 okrążenia, czyli niemal 18 tys. kilometrów, co było najlepszym wynikiem w historii biegu. Celem charytatywnym biegu była edukacja pozaszkolna dzieci z ośrodków opiekuńczo-wychowawczych.

GRUPA KAPITAŁOWA BANKU POSZERZA SWOJĄ OFERTĘ PRODUKTÓW I USŁUG

Grupa Kapitałowa Banku oferuje nowoczesne i kompleksowe rozwiązania. Bank wychodzi naprzeciw potrzebom Klientów indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem ich wielkości, branży oraz aktualnego etapu rozwoju. Zapewnia Klientom profesjonalne narzędzia, które ułatwiają kontrolę nad finansami oraz prowadzenie działalności biznesowej.

W III kwartale 2019 roku Grupa PKO Banku Polskiego SA:

- udostępniła nową usługę eWindykacja, która pozwala firmom na samodzielne monitorowane płatności, wybór dostosowanego do kontrahenta scenariusza windykacji, efektywne odzyskiwanie należności z niezapłaconych faktur, a także zlecenie windykacji kancelarii za pośrednictwem platformy,
- wdrożyła w ramach bankowości osobistej ubezpieczenie na życie „Bezpieczny Plan” – zabezpieczenie finansowe bliskich w przypadku śmierci osoby ubezpieczonej,
- wprowadziła możliwość zakupu biletów komunikacji miejskiej w aplikacji mobilnej IKO (usługę realizowaną przez moBilet dostępną w większości miast w Polsce),
- dostosowała się do zaleceń dyrektywy PSD2 – wprowadziła zmiany dla Klientów w serwisie iPKO i Inteligo, aplikacji mobilnej IKO oraz obsłudze kart płatniczych, m.in. poprzez wprowadzenie dodatkowego uwierzytelnienia niektórych operacji, maskowanie haseł jednorazowych czy skrócenie sesji w serwisie.

ZIELONE PRODUKTY

Grupa Kapitałowa Banku:

- wprowadziła do oferty opcję „zielonej hipoteki”, dzięki której, na podstawie świadectwa charakterystyki energetycznej dla nieruchomości, Klienci mogą otrzymać niższą marżę kredytu hipotecznego Własny Kąt,
- uczestniczyła w konsorcjum pięciu banków, które udzieliło finansowania Grupie Energa SA w formule odnawialnego kredytu odpowiedzialnego społecznie (ESG-linked loan) w wysokości 2 mld PLN. Po raz pierwszy w Polsce został zastosowany mechanizm kredytowania powiązanego z realizacją celów zrównoważonego rozwoju. Grupa Energa SA przeznaczy uzyskane w ten sposób środki m.in. na rozwój mocy wytwórczych OZE oraz dalszą modernizację linii elektroenergetycznych. Co roku Grupa Energa SA będzie oceniana w zakresie ESG przez zewnętrzną agencję ratingową, a uzyskany wynik będzie wpływał na korektę wysokości marży kredytowej w danym roku,
- wprowadziła dla Klientów korporacyjnych nowe produkty skarbowe: transakcje na uprawnienia do emisji CO₂ – Swap Towarowy i Forward Towarowy. Instrumenty są przeznaczone dla Klientów Banku, którzy zgodnie z regulacjami systemu EU ETS są zobowiązani do corocznego umarzania tych uprawnień. Klienci mogą dokonywać obrotu tymi transakcjami i zabezpieczać się przed zmianami cen uprawnień do emisji.

BANK POPRAWIA POZYCJĘ W RATINGACH ESG

- Podwyższono rating nadawany przez MSCI z poziomu BB do BBB,
- W ratingu Sustainalytics obniżono ocenę ryzyka ESG z poziomu 32,9 do 24,0 (w skali od 0 do 100), co oznacza jego spadek z poziomu wysokiego na średnie.

Rating ESG Sustainalytics jest wykorzystywany jako jeden z elementów korekty udziału Banku w uruchomionym od 3 września br. indeksie WIG-ESG. Udział Banku w indeksie jest na najwyższym możliwym poziomie i wynosi 10%.

1.2. WYBRANE DANE FINANSOWE

Działania prowadzone przez Grupę PKO Banku Polskiego SA w III kwartale 2019 roku pozwoliły na osiągnięcie bardzo dobrych wyników finansowych oraz umocnienie wiodącej pozycji wśród największych instytucji finansowych w Polsce.

Tabela 1. Podstawowe dane finansowe Grupy PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	3 kwartały 2019	3 kwartały 2018	Zmiana (r/r)
Zysk netto	3 308	2 732	+21,1%
Wynik z tytułu odsetek	7 655	6 865	+11,5%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 276	2 242	+1,5%
Wynik na działalności biznesowej	10 918	9 873	+10,6%
Koszty działania	-4 597	-4 450	+3,3%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-764	-699	+9,3%
Wynik z tytułu odpisów i utraty wartości	-948	-1 038	-8,7%
Suma aktywów	341 551	306 082	+11,6%
Kapitały własne ogółem	41 035	37 713	+8,8%
ROA netto	1,3%	1,2%	+0,1 p.p.
ROE netto	10,9%	9,7%	+1,2 p.p.
ROTE netto	11,9%	10,6%	+1,3 p.p.
C/I (wskaźnik kosztów do dochodów)	42,0%	45,1%	-3,1 p.p.
Marża odsetkowa	3,44%	3,40%	+0,04 p.p.
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	4,3%	4,9%	-0,6 p.p.
Koszt ryzyka	-0,51%	-0,63%	+0,12 p.p.
Łączny współczynnik kapitałowy	18,01%	18,41%	-0,40 p.p.
Współczynnik kapitału Tier 1	16,74%	17,07%	-0,33 p.p.

Wypracowany za 3 kwartały 2019 roku zysk netto Grupy PKO Banku Polskiego SA wyniósł 3 308 mln PLN, co oznacza wzrost o 21,1% w relacji do wyniku analogicznego okresu roku ubiegłego. Ponad dwucyfrowy wzrost zysku netto determinowany był przez:

- 1) poprawę wyniku na działalności biznesowej, który osiągnął poziom 10 918 mln PLN (+10,6% r/r), głównie w efekcie wzrostu wyniku z tytułu odsetek o 11,5% r/r, zrealizowanego dzięki wzrostowi wolumenów oraz marży odsetkowej,
- 2) wzrost kosztów działania o 3,3% r/r, głównie kosztów świadczeń pracowniczych i amortyzacji,
- 3) poprawę wyniku z tytułu odpisów i utraty wartości o 90 mln PLN, przy spadku kosztu ryzyka do poziomu 0,51%.

W efekcie działań podejmowanych również w 2019 roku nastąpił wyraźny wzrost skali działania r/r:

- suma aktywów osiągnęła poziom ponad 341 mld PLN (+35 mld PLN r/r),
- finansowanie udzielone Klientom zwiększyło się do ponad 244 mld PLN (+19 mld PLN r/r),
- depozyty Klientów wzrosły do 249 mld PLN (+27 mld PLN r/r).

W trakcie 3 kwartałów 2019 roku Grupa Kapitałowa Banku:

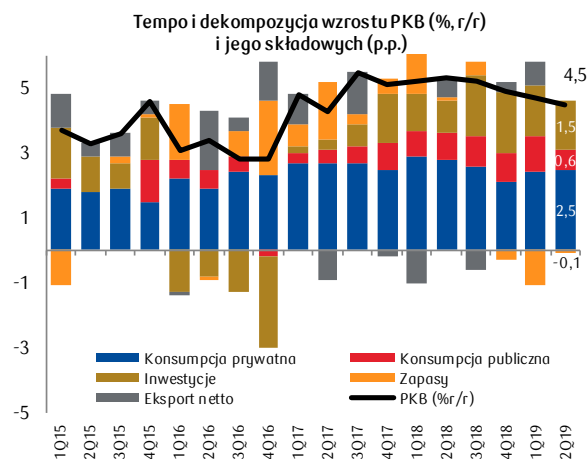
- zachowała wysoki udział w rynku kredytów i oszczędności na poziomie odpowiednio 17,7% i 17,9%,
- zajmowała pozycję lidera rynku funduszy inwestycyjnych osób fizycznych z udziałem w wysokości 20,7%.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI

2.1. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Czynniki makroekonomiczne kształtujące gospodarkę krajową w III kwartale 2019 roku:

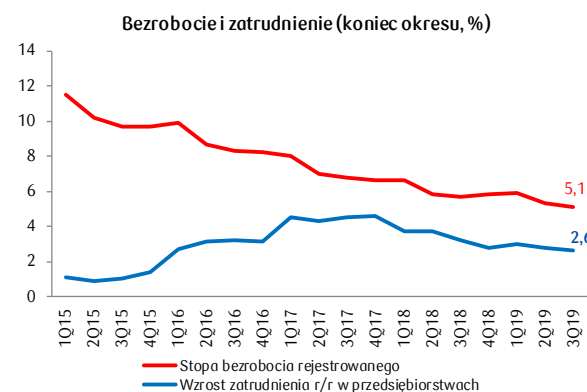
• UMIARKOWANE SPÓWOLNIENIE WZROSTU GOSPODARCZEGO

Tempo wzrostu PKB w III kwartale 2019 roku (szacowane na podstawie miesięcznych danych za lipiec-wrzesień) obniżyło się do ok. 4,2% r/r (wobec 4,5% r/r w II kwartale i 4,7% w I kwartale br.).

Głównym motorem wzrostu w III kwartale 2019 roku pozostała konsumpcja prywatna, wspierana przez najlepsze w historii nastroje konsumentów i szybki wzrost dochodów (w tym dochodów z nowych świadczeń socjalnych). Inwestycje prawdopodobnie rosły wolniej niż w pierwszym półroczu, przy wyhamowaniu inwestycji publicznych i wciąż silnych nakładach firm, w szczególności przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego. Spowolnienie wzrostu gospodarczego w 2019 roku, w ślad za znacznym pogorszeniem warunków

w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki, w tym w Niemczech, jest łagodzone przez pakiet fiskalny, który zwiększa dochody rozporządzalne ludności. Pomimo zwiększenia dochodów rozporządzalnych ludności, w III kwartale br. liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła do 850 tys. Ograniczenia podaży na rynku pracy są wciąż bardzo silne, widać też jednak pewne oznaki osłabienia popytu na pracę. Stopa bezrobocia BAEL¹ w II kwartale br. spadła do 3,2% z 3,9% w I kwartale br., a liczba bezrobotnych spadła wyraźniej niż ograniczane przez czynniki demograficzne zatrudnienie (odpowiednio -11,2% r/r oraz -0,5% r/r). Pomimo obniżenia dynamiki popytu na pracę, co sugeruje m.in. badanie GUS o nowo utworzonych miejscach pracy, wzrost płac nie wyhamowuje. W III kwartale przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 6,9% r/r po wzroście

• DALSZĄ POPRAWĄ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

o 6,9% r/r w III kwartale br. Badania koniunktury wskazują, że w najbliższych kwartałach wzrostowi płac może towarzyszyć ograniczanie zatrudnienia (próba stabilizacji łącznych kosztów zatrudnienia). Rynek pracy w najbliższych latach będzie pod wpływem zmian regulacyjnych stymulujących dynamikę wynagrodzeń – płaca minimalna w 2020 roku wzrośnie do 2 600 PLN z 2 250 PLN w 2019 roku, a zgodnie z deklaracjami rządu w kolejnych latach będzie rosła do 4 000 PLN (w 2024 roku).

o 6,7% r/r w II kwartale br. Badania koniunktury wskazują, że w najbliższych kwartałach wzrostowi płac może towarzyszyć ograniczanie zatrudnienia (próba stabilizacji łącznych kosztów zatrudnienia). Rynek pracy w najbliższych latach będzie pod wpływem zmian regulacyjnych stymulujących dynamikę wynagrodzeń – płaca minimalna w 2020 roku wzrośnie do 2 600 PLN z 2 250 PLN w 2019 roku, a zgodnie z deklaracjami rządu w kolejnych latach będzie rosła do 4 000 PLN (w 2024 roku).

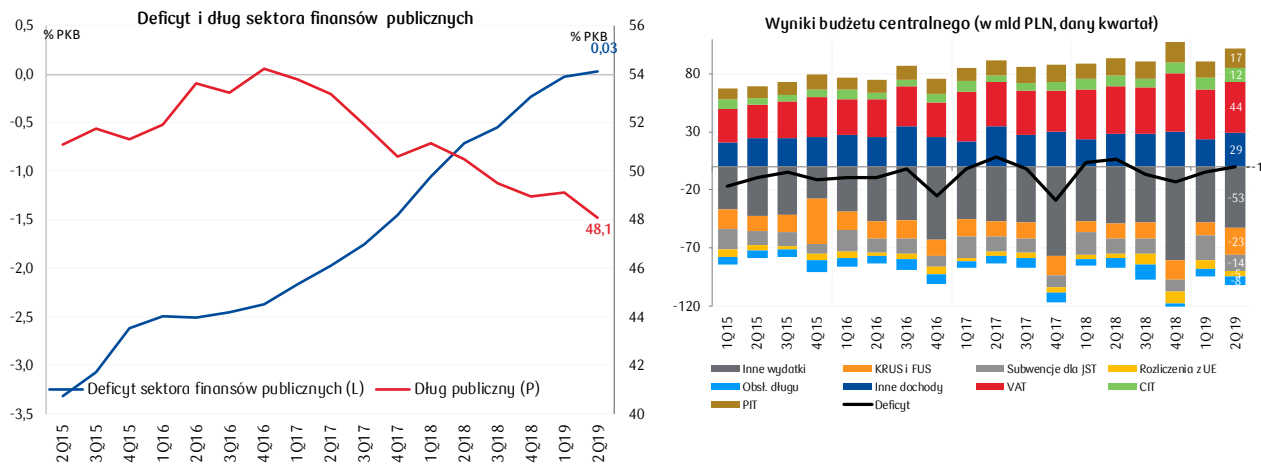
• INFLACJA POWYŻEJ CELU NBP

Od czerwca 2019 roku inflacja CPI utrzymuje się powyżej celu Narodowego Banku Polskiego (NBP). We wrześniu ceny konsumpcyjne wzrosły o 2,6% r/r, podobnie jak w czerwcu. Obserwowane od kilku miesięcy przyspieszenie inflacji jest konsekwencją wzrostu dynamiki cen żywności oraz wyższej inflacji bazowej. Wzrost cen dotyczył w dużej mierze cen usług, które są w większym stopniu niż towary wrażliwe na wzrost kosztów pracy. W kolejnych miesiącach inflacja CPI prawdopodobnie wzrośnie, a na początku przyszłego roku może tymczasowo przekroczyć górne ograniczenie dopuszczalnych odchyśleń od celu inflacyjnego NBP (3,5%).

¹ BAEL – Badanie aktywności ekonomicznej ludności

• **REKORDOWE WYNIKI SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH**

Utrzymuje się bardzo dobra sytuacja budżetu centralnego, który na koniec sierpnia 2019 roku odnotował niewielki deficyt w kwocie 2 mld PLN, mimo rozpoczęcia realizacji nowego pakietu fiskalnego (wyплаты dodatkowej emerytury w łącznej wartości ok. 10 mld PLN oraz rozpoczęcia wypłat świadczenia Rodzina 500+ na pierwsze dziecko). Projekt ustawy budżetowej na 2020 rok zakłada, po raz pierwszy w historii, równowagę pomiędzy wydatkami i dochodami.

• **STABILNE PARAMETRY POLITYKI PIENIĘŻNEJ**

Stopy procentowe NBP:

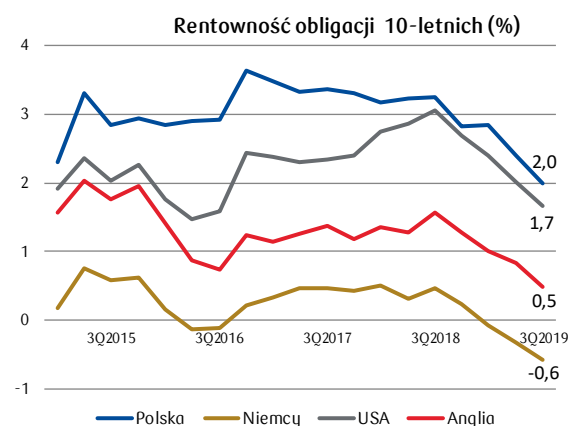
- referencyjna 1,50%
- redyskonta weksli 1,75%
- lombardowa 2,50%
- depozytowa 0,50%

Rada Polityki Pieniężnej (RPP) już ponad cztery lata utrzymuje stopy procentowe NBP na rekordowo niskim poziomie, ze stopą referencyjną równą 1,50%. Dość powszechne są oczekiwania, że stopy zostaną utrzymane na obecnym poziomie do końca kadencji obecnej RPP. Prognozowany wzrost inflacji CPI, nawet powyżej górnego ograniczenia dopuszczalnych wahań wokół celu (3,5%), będzie w ocenie Rady krótkotrwały, a postępujące spowolnienie wzrostu gospodarczego stanowi argument przeciwko podwyżkom stóp procentowych. W ostatnich miesiącach na posiedzeniach RPP, pojawił się zarówno wniosek o podwyżkę, jak i o obniżkę stóp procentowych. Obydwa wnioski zostały odrzucone.

W ostatnich miesiącach na posiedzeniach RPP, pojawił się zarówno wniosek o podwyżkę, jak i o obniżkę stóp procentowych. Obydwa wnioski zostały odrzucone.

2.2. SYTUACJA NA RYNKU FINANSOWYM

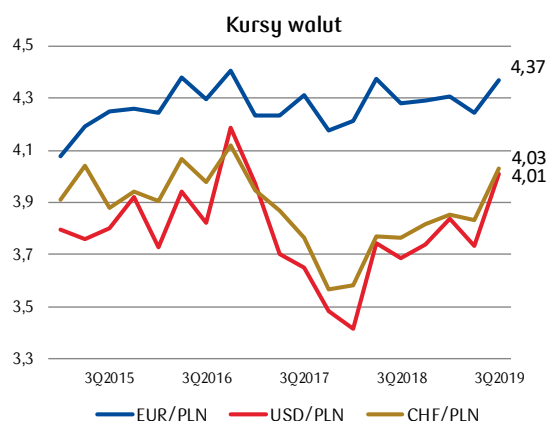
• **RYNEK STÓP PROCENTOWYCH**

W III kwartale 2019 roku na polskim rynku obligacji skarbowych doszło do silnego spadku rentowności obligacji dla wszystkich okresów zapadalności: 2-letnich o 11 p.b. do 1,50%, 5-letnich o 20 p.b. do 1,77% i 10-letnich o 38 p.b. do 2,00%. Powodów tak wyraźnego wzrostu popytu należy upatrywać zarówno w czynnikach lokalnych jak i globalnych. W kraju wyceny papierów wzmacniały głównie informacje nt. spodziewanego ograniczenia podaży papierów skarbowych przez Ministerstwo Finansów w związku z dobrą sytuacją budżetu i w konsekwencji niższymi potrzebami pożyczkowych państwa. Z kolei na świecie rozczarowujące dane makroekonomiczne zmusiły największe banki centralne do poluzowania polityki pieniężnej. EBC obniżył stopę depozytową do -0,5% i wznowił program skupu aktywów w strefie euro w skali 20 mld EUR miesięcznie, a w USA Fed obciął

stopę o 50 p.b. do 2%, co pociągnęło w dół rentowności obligacji niemieckich i amerykańskich i pośrednio wsparło również polskie obligacje. Dodatkowo krajowym obligacjom sprzyjały nieco słabsze dane z gospodarki, które wzbudziły u niektórych inwestorów nadzieję na obniżkę kosztu pieniądza przez Radę Polityki Pieniężnej.

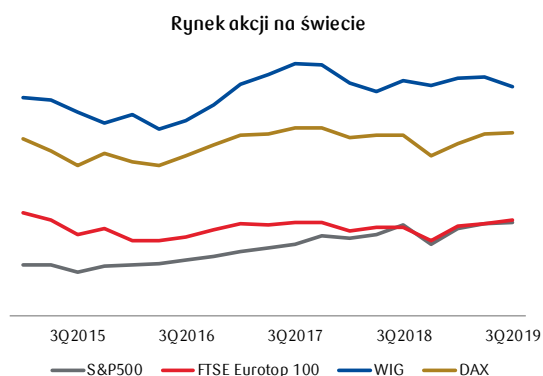
• RYNEK WALUTOWY

W III kwartale 2019 roku kursy walut cechowała duża zmienność. Kurs EUR/USD poruszał się w przedziale 1,09-1,14, a EUR/PLN pomiędzy 4,24-4,39. Dolar sukcesywnie umacniał się wobec euro. Amerykańskiej walucie sprzyjała niepewność co do rozstrzygnięcia sporu handlowego pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Chinami, łagodzenie polityki monetarnej przez EBC (obniżka stopy depozytowej, wznowienie programu skupu obligacji), a także ostrożne nastawienie amerykańskiego Fed-u, który pomimo dwukrotnego obniżenia stóp procentowych (lipiec, wrzesień) podkreślał, że dalsze cięcia nie są przesądzone. Złoty w stosunku do euro rozpoczął kwartał na poziomie 4,24. Splot czynników zewnętrznych (eskalacja obaw o skalę i trwałość spowolnienia gospodarczego w Europie oraz zaostrzenie sporu handlowego pomiędzy USA i Chinami, rosnące ryzyko twardego brexitu 31 października br.) i wewnętrznych (obawy inwestorów

związane z zaplanowanym na 3 października br. rozstrzygnięciem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie indeksowanego walutowego kredytu hipotecznego) zwiększył zmienność notowań złotego względem euro. W efekcie w połowie sierpnia kurs EUR/PLN wzrósł do 4,39, by następnie spaść do 4,33 oraz ponownie powrócić do poziomu 4,39 w drugiej połowie września. Na koniec kwartału euro kosztowało 4,37 złotego.

• RYNEK AKCJI

III kwartał 2019 roku był niekorzystny dla inwestorów na warszawskiej giełdzie. Zarówno czynniki globalne jak i lokalne nie sprzyjały akcjom. Główny indeks WIG obniżył swoją wartość o 4,8%, a indeks największych spółek WIG20 stracił 6,6%. Przyczyny dekonjunktury były różnorodne. Niepokoiły słabnące dane ekonomiczne w większości rejonów świata, w szczególności w ważnej dla Polski strefie euro z Niemcami na czele. Choć krajowe wyniki gospodarcze pozostawały solidne, to narastały obawy o wpływ otoczenia zewnętrznego na perspektywę koniunktury. Ponadto, w miesiącach letnich niepodziwianie nastąpiła eskalacja konfliktu handlowego pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Chinami. Fakty te na tyle zaniepokoiły inwestorów, że akcje przed spadkami nie uratowały nawet

działania banków centralnych - Fed i EBC dokonały obniżek stóp procentowych, a EBC dodatkowo wznowił program skupu aktywów. Dodatkowym negatywnym czynnikiem była niepewność dotycząca kredytów walutowych w związku z wyrokiem TSUE. Inwestorzy obawiali się, że werdykt może istotnie pogorszyć kondycję poszczególnych banków i całego polskiego sektora finansowego, który ma największy udział w indeksach warszawskiego parkietu.

2.3. SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO

ZYSK NETTO I RENTOWNOŚĆ²

W okresie styczeń-sierpień 2019 roku banki realizowały swoją aktywność w warunkach stabilnie rozwijającej się gospodarki, przy jednocześnie wysokich obciążeniach regulacyjnych.

10,6 mld PLN
zysk netto sektora bankowego
wypracowany w okresie
styczeń-sierpień 2019 roku

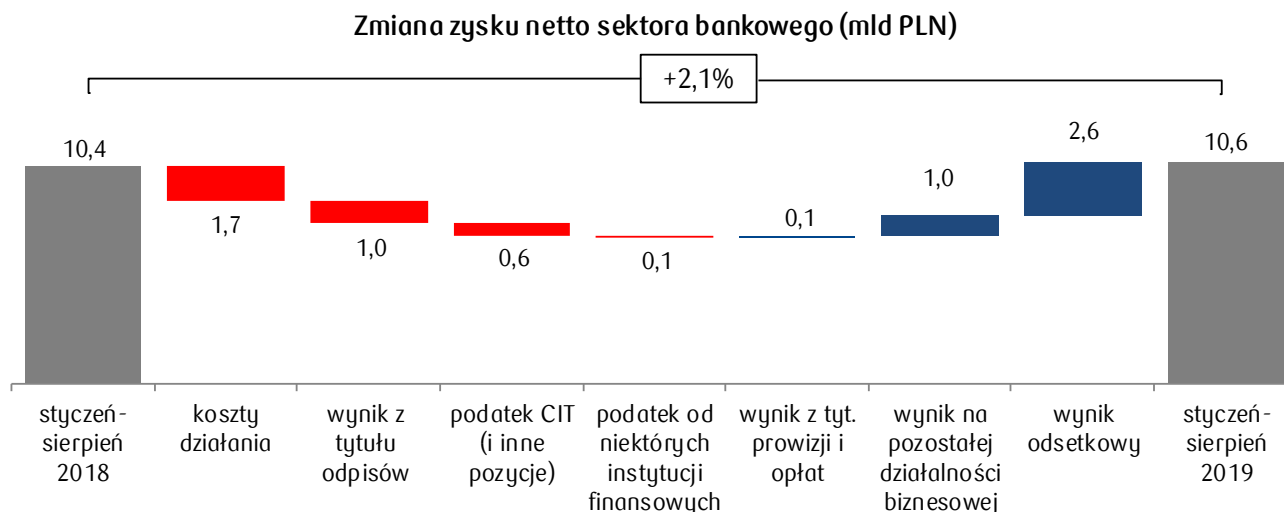
2,1% r/r
tempo zmiany zysku netto
sektora bankowego
w okresie styczeń-sierpień
2019 roku

6,5% (-0,9 p.p. r/r)
rentowność kapitałów własnych
sektora bankowego
na koniec sierpnia 2019 roku

W tym okresie sektor bankowy wypracował zysk netto w wysokości 10,6 mld PLN, tj. o 2,1% wyższy niż w analogicznym okresie 2018 roku. Wynik odsetkowy był główną pozycją³, która wpłynęła pozytywnie na zysk netto.

² Na podstawie ostatnich dostępnych danych KNF, obliczenia PKO Banku Polskiego SA

Wynik prowizyjny przełamał trend spadkowy, jednak jego wzrost był symboliczny. Najistotniejszy negatywny wpływ na zysk netto miał wzrost kosztów działania, determinowany przede wszystkim silnym wzrostem obciążeń na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG). Obok wzrostu kosztów działania, negatywnie na poziom zysku netto oddziaływało pogorszenie wyniku z tytułu odpisów pozostające pod wpływem wzrostu portfela kredytowego, wzrostu udziału w jego strukturze produktów o wyższym ryzyku (głównie kredytów konsumpcyjnych), a także pogorszenia kondycji wybranych, znaczących kredytobiorców w segmencie korporacyjnym.

Na koniec sierpnia 2019 roku rentowność kapitałów własnych sektora bankowego (ROE) była nadal niższa r/r, na co wpływały także słabe wyniki finansowe pojedynczych banków; ROE spadło do 6,5% wobec 7,3% na koniec sierpnia 2018 roku, było jednak wyższe niż zrealizowane w 2018 roku (6,4%).

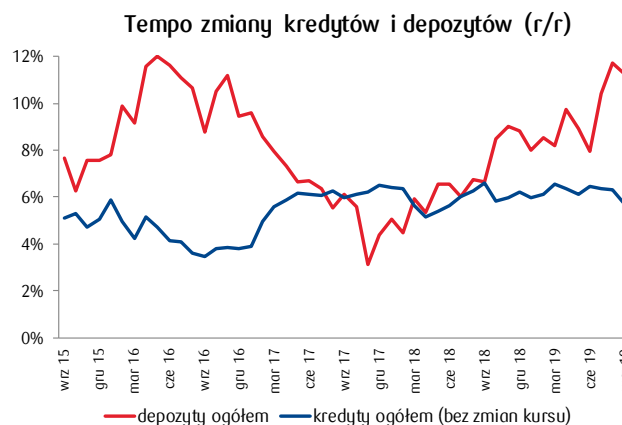
RYNEK KREDYTÓW I DEPOZYTÓW⁴

W okresie styczeń-wrzesień 2019 roku sytuacja sektora bankowego pozostawała stabilna, czemu sprzyjało utrzymujące się wysokie tempo wzrostu gospodarki, dobra sytuacja na rynku pracy (stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się do 5,1% we wrześniu 2019 roku z 5,8% w grudniu 2018 roku; przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu wzrosło o 6,6% r/r), oraz optymizm konsumentów.

Na koniec września br. roczne tempo wzrostu kredytów ogółem (bez zmian kursu) było niższe od osiągniętego na koniec 2018 roku (odpowiednio 5,7% i 6,2%). W przypadku depozytów tempo wzrostu przyspieszyło (11,2% wobec 8,8% na koniec 2018 roku), pozostając m.in. pod wpływem przyspieszenia tempa wzrostu depozytów sektora publicznego.

Dobra sytuacja finansowa gospodarstw domowych, wspierana wzrostem wynagrodzeń i niskim bezrobociem, sprzyjała utrzymaniu wysokiego tempa wzrostu kredytów konsumpcyjnych (9,2% r/r, bez zmian kursu) oraz mieszkaniowych w PLN (12,1% r/r). Głównym źródłem finansowania inwestycji przedsiębiorstw pozostają środki własne. W tych warunkach tempo wzrostu kredytów udzielanych przedsiębiorstwom wyhamowało do 3,4% r/r (bez zmian kursu) na koniec września 2019 roku (7,4% na koniec grudnia 2018 roku).

Dobra sytuacja gospodarstw domowych oraz transfery społeczne pozytywnie wpływały na tempo wzrostu depozytów osób prywatnych (11,2% r/r na koniec września wobec 9,9% na koniec 2018 roku). Depozyty bieżące wzrosły

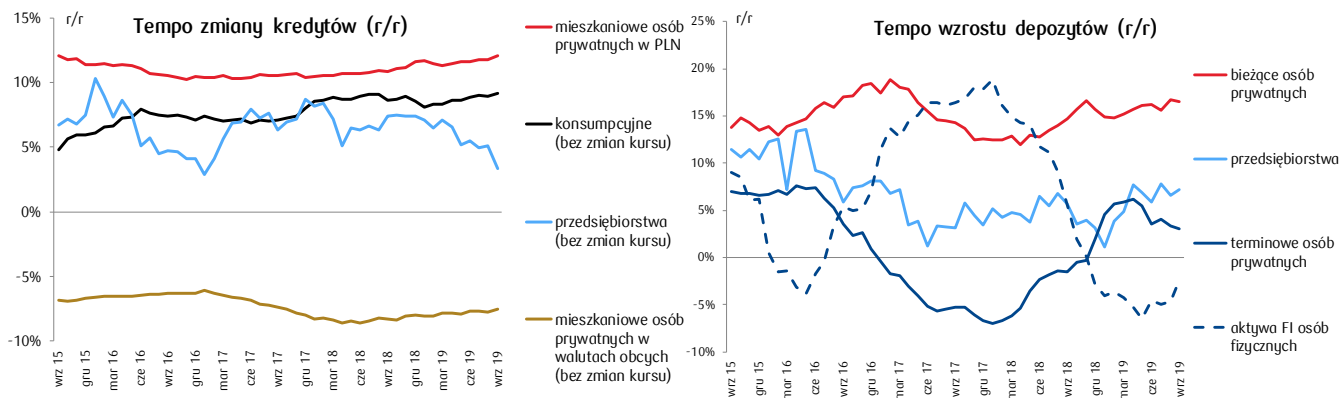

³ Wzrost wyniku na pozostałej działalności biznesowej wynika ze sposobu prezentacji przychodów z tytułu dywidendy od spółek wycenianych metodą praw własności. Są one ujęte w „wyniku na pozostałej działalności biznesowej”, a następnie z przeciwnym znakiem w pozycji „podatek dochodowy (i inne pozycje)”. Powoduje to wzrost pozycji „wynik na pozostałej działalności biznesowej” i obniżenie pozycji „podatek dochodowy (i inne pozycje)”.

⁴ Na podstawie danych NBP, serwis Analizy Online

o 16,6% r/r, a depozyty terminowe jedynie o 3,0% r/r. Od czerwca 2019 roku nastąpiła poprawa stóp zwrotu 12M z funduszy inwestycyjnych, co może osłabić napływ środków osób prywatnych do sektora bankowego w kolejnych okresach. W warunkach rosnących inwestycji przedsiębiorstw (finansowanych głównie ze środków własnych), roczne tempo wzrostu depozytów przedsiębiorstw przyspieszyło do 7,2% (3,1% na koniec 2018 roku).

Sytuacja płynnościowa sektora bankowego pozostała dobra – relacja kredyty/depozyty zmniejszyła się do 94,7% na koniec września 2019 roku (-2,2 p.p. względem końca 2018 roku).

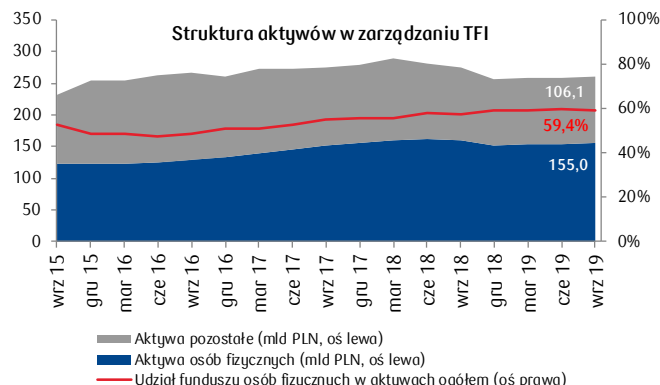

2.4. SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA POZABANKOWEGO

RYNEK FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W okresie 3 kwartałów 2019 roku, rynek funduszy inwestycyjnych odnotował wzrost średnich rocznych stóp zwrotu w głównych segmentach rynku. Na koniec analizowanego okresu, średnie, roczne stopy zwrotu z bezpiecznych funduszy o dużej ekspozycji na rynek długu, były istotnie wyższe od średniego oprocentowania nowych lokat terminowych gospodarstw domowych.

Poprawa stóp zwrotu wpłynęła na odwrócenie trendu odpływu środka osób fizycznych, który miał miejsce w I półroczu 2019 roku. W okresie styczeń – wrzesień 2019 roku, saldo wpłat i umorzeń osób fizycznych na rynek funduszy inwestycyjnych wyniosło 0,01 mld PLN wobec 5,7 mld PLN w okresie styczeń – wrzesień 2018 roku. Aktywa netto ogółem TFI w okresie 3 kwartałów 2019 roku wzrosły o 4,1 mld PLN do 261,1 mld PLN, w tym: aktywa funduszy inwestycyjnych osób fizycznych wzrosły o 3,7 mld PLN (+2,4%); aktywa funduszy inwestycyjnych podmiotów instytucjonalnych wzrosły o 0,4 mld PLN (+0,4%).

RYNEK FAKTORINGU

W okresie 3 kwartałów 2019 roku utrzymywał się wysoki popyt na usługi faktoringowe. Obroty firm zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów wzrosły o ok. 21% (po korekcie o przeprowadzone fuzje) osiągając poziom 206 mld PLN. Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z usług firm faktoringowych wzrosła do 16,7 tys. (17,6% r/r). Największym popytem ze strony przedsiębiorców nadal cieszył się faktoring pełny, którego udział w obrotach firm faktoringowych wyniósł ponad 50%. Udział drugiego największego segmentu rynku, tj. faktoringu niepełnego wyniósł 32%. Z usług faktoringowych nadal najczęściej korzystały przedsiębiorstwa produkcyjne i dystrybucyjne.

2.5. RYNEK UKRAIŃSKI

SYTUACJA GOSPODARCZA

Po słabszym I kwartale 2019 roku, II kwartał br. przyniósł wyraźne przyspieszenie tempa wzrostu ukraińskiego PKB do 4,6% r/r (z 2,5% r/r w I kwartale 2019 roku i 3,5% w IV kwartale 2018 roku). Dane miesięczne z okresu lipiec-sierpień sugerują, że tempo wzrostu PKB w III kwartale br. spowolniło do poziomu notowanego pod koniec ubiegłego roku. Siłą napędową ukraińskiej gospodarki pozostaje konsumpcja, której wzrost wspierany jest w szczególności przez rosnące wynagrodzenia (8,8% r/r w ujęciu realnym i 18,5% r/r w ujęciu nominalnym w okresie lipiec-sierpień, wobec 9,9% r/r i 19,8% r/r odnotowywanych w I połowie roku i 9,7% r/r oraz 20,5% r/r w 2018 roku).

Wzrost wynagrodzeń umożliwia utrzymywanie solidnej i stabilnej (nieznacznie przekraczającej 20% r/r) dynamiki wpływów z PITu, podczas gdy dochody z VAT i CIT są niższe niż w ubiegłym roku. Uszczelnienie innych źródeł dochodów przekłada się jednak na poprawę sytuacji budżetowej. Relacja długu sektora finansów publicznych do PKB obniżyła się w sierpniu do 55,4% z 55,7% w czerwcu i 60,9% w grudniu ubiegłego roku.

Kontynuacja trendu spadkowego inflacji (7,5% r/r we wrześniu wobec 9,0% r/r w czerwcu i 9,8% r/r w grudniu 2018 roku), w tym bazowej (6,5% r/r we wrześniu, najniższej od maja 2017 roku), w połączeniu z aprecjacją hrywny (do 24,08 UAH/USD na koniec września br. wobec 26,17 UAH/USD na koniec czerwca i 27,69 UAH/USD na koniec 2018 roku) skłoniły bank centralny do dwukrotnego obniżenia stóp procentowych (18 lipca i 5 września, za każdym razem o 50 p.b., do 16,50%).

UKRAIŃSKI SEKTOR BANKOWY

Zgodnie z danymi Narodowego Banku Ukrainy (NBU) liczba banków prowadzących działalność operacyjną na Ukrainie była w sierpniu br. nieznacznie niższa niż na końcu ubiegłego roku (76 wobec 77).

Wartość aktywów ogółem w ukraińskim systemie bankowym wzrosła do 1 380,0 mld UAH na koniec sierpnia br. wobec 1 357,3 mld UAH na koniec czerwca i 1 360,8 mld UAH na koniec grudnia 2018 roku. Równoległy wzrost wartości kapitałów własnych do 181,1 mld UAH (wobec 155,7 mld UAH na koniec grudnia 2018 roku) przełożył się na poprawę współczynnika prostej dźwigni finansowej do 13,1% z 11,4% na koniec ubiegłego roku. Poziom współczynnika adekwatności kapitałowej wzrósł w sierpniu br. do 18,0% wobec 16,2% na koniec grudnia 2018 roku (i 10% wymaganych przez regulatora).

Wolumen kredytów wg stanu na 31 sierpnia 2019 roku wyniósł 1 062,3 mld UAH (-61,7 mld UAH od początku roku). Jego spadek wynika z obniżenia wartości kredytów walutowych dla rezydentów (głównie przedsiębiorstw), co związane było z umocnieniem hrywny. W omawianym okresie wzrosła wartość utrzymywanych w bankach depozytów (+41,3 mld UAH), przy wzroście wielkości depozytów walutowych o 17,2 mld UAH (głównie przedsiębiorstw). Relacja kredytów do depozytów (LtD) kontynuowała trend spadkowy i na koniec sierpnia br. wyniosła 106,5%, wobec 117,6% w grudniu 2018 roku i 119,7% rok wcześniej.

Banki nadal poprawiają rentowność. Wskaźnik ROA wzrósł na koniec sierpnia br. do 4,91% (wobec 1,65% w 2018 roku), podczas gdy ROE wyniosło 39,9% (wobec 14,26% w 2018 roku).

2.6. OTOCZENIE REGULACYJNO-PRAWNE

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy PKO Banku Polskiego SA oraz podmiotów sektora finansowego miały wpływ nowe rozwiązania prawne i regulacyjne, które weszły w życie w III kwartale 2019 roku, w tym:

ROZWIĄZANIE	WPŁYW
FUNDUSZE INWESTYCYJNE	
Ustawa z 4 października 2018 roku o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. 2018 poz. 2215), która od 1 lipca 2019 roku wprowadziła na rynek dodatkowy, dobrowolny system długoterminowego oszczędzania na cele emerytalne	Wzrost przychodów i kosztów towarzystw funduszy inwestycyjnych
EMISJA LISTÓW ZASTAWNYCH I OBLIGACJI	
Ustawa z 9 listopada 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. 2018, poz. 2243), która wprowadziła od 1 lipca 2019 roku m. in. zmiany w zakresie dematerializacji listów zastawnych i obligacji oraz rejestracji tych papierów wartościowych	Zmiana struktury wolumenów biznesowych

ZMIANY W PODATKACH

Ustawa z 26 września 2019 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw od 1 października 2019 roku modyfikuje opodatkowanie m. in. przychodów z tytułu stosunku służbowego, stosunku pracy poprzez zmniejszenie stawki podatku, podwyższenie kosztów uzyskania przychodów oraz zmianę kwoty zmniejszającej podatek

Wzrost ilości czynności operacyjnych

Ustawa z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zwalnia z opodatkowania przychody otrzymane przez podatnika do ukończenia 26. roku życia (limit kwotowy) z tytułu m. in. stosunku pracy i umów zlecenia

Wzrost ilości czynności operacyjnych

Na działalność i wyniki Grupy PKO Banku Polskiego SA oddziaływały w III kwartale 2019 roku nowe rozwiązania prawne wprowadzone na Ukrainie (gdzie funkcjonuje m.in. spółka zależna KREDOBANK SA), w tym:

ROZWIĄZANIE

WPŁYW

PODSTAWOWE STOPY PROCENTOWE

Postanowienia Zarządu Banku Centralnego Ukrainy (NBU):

- nr 493/2019 z 18 lipca 2019 roku, na mocy którego stopa dyskontowa została obniżona do poziomu 17%,
- nr 645/2019 z 5 września 2019 roku, na mocy którego stopa dyskontowa została obniżona do poziomu 16,5%.

Wpływ na wynik odsetkowy banków i ich rentowność

2.7. CZYNNIKI, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIJ KOLEJNEGO KWARTAŁU

Na działalność Grupy Kapitałowej Banku w ostatnim kwartale 2019 roku i na początku 2020 roku będą miały wpływ uwarunkowania zewnętrzne:

W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ

- przedłużające się spowolnienie tempa wzrostu globalnej gospodarki, w tym zwłaszcza w niemieckim przemyśle (przy osłabieniu w sektorze konsumenckim),
- luzowanie polityki pieniężnej przez banki centralne na świecie (w tym Fed i EBC),
- potencjalna eskalacja napięć w obszarze polityki handlowej (konflikt na linii USA-Chiny i możliwy wzrost napięć pomiędzy USA i Unią Europejską),
- niepewność związana z ostatecznym kształtem i datą brexitu,
- skutki luzowania polityki gospodarczej w Chinach,
- możliwe dalsze narastanie napięć geopolitycznych (napięcia na Bliskim Wschodzie),
- sytuacja polityczno-gospodarcza Ukrainy (w tym po wyborach prezydenckich).

W GOSPODARCE POLSKIEJ

- impuls fiskalny, który podnosi dynamikę konsumpcji i stabilizuje spowalniające tempo wzrostu PKB,
- dobre nastroje konsumentów i dalszy wzrost realnych dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych,
- osłabienie napięć na rynku pracy: ograniczeniem podażowym (czynniki demograficzne, obniżenie wieku emerytalnego) towarzyszy nieco słabszy popyt na pracę w sektorze usługowym,
- podniesienie płacy minimalnej (pozytywne dla sektora gospodarstw domowych, negatywne dla sektora przedsiębiorstw),
- możliwy wzrost inflacji CPI powyżej 3,0% w IV kwartale 2019 roku i do ok. 4,0% r/r w I kwartale 2020 roku,
- wysokie prawdopodobieństwo utrzymania stóp procentowych NBP bez zmian przynajmniej w horyzoncie do końca 2020 roku,
- utrzymanie wysokiego zainteresowania produktami depozytowymi (przez gospodarstwa domowe) i kredytowymi (w szczególności w segmencie detalicznym, w tym mieszkaniowym).

NOWE ROZWIĄZANIA REGULACYJNE

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 regulujące od 15 grudnia 2019 roku wysokość niektórych opłat za płatności transgraniczne w UE i opłat za przeliczenie walut,
- projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie,
- potencjalne rozwiązania ustawowe dotyczące przeniesienia środków zgromadzonych w OFE na IKE lub do ZUS.

ZMIANY W PODATKACH

- Ustawa z 12 kwietnia 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw nakłada na podatników, począwszy od 1 stycznia 2020 roku, obowiązek weryfikacji w wykazie prowadzonym przez Szefa KAS rachunków rozliczeniowych, na które podatnicy dokonują zapłaty za transakcje, których wartość przekracza 15 tys. PLN. Płatności dokonane na rachunki niezajdujące się w wykazie nie mogą stanowić kosztu uzyskania przychodu, a ponadto mogą wiązać się z ryzykiem odpowiedzialności solidarnej z dostawcą towarów lub usługodawcą za jego zaległości podatkowe w VAT.
- Ustawa z 13 września 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw wprowadza od 1 listopada 2019 roku obowiązek stosowania mechanizmu podzielonej płatności przy dokonywaniu płatności za towary i usługi wyszczególnione w załączniku nr 15 udokumentowane fakturą, której kwota należności ogółem jest co najmniej równa kwocie 15 tys. PLN.
- Ustawa z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, która od:
  - o 1 stycznia 2020 roku wprowadza indywidualne rachunki podatkowe dla podatników oraz płatników, za pomocą których dokonywane będą wpłaty podatków PIT, CIT, VAT oraz niepodatkowych należności budżetowych,
  - o 1 kwietnia 2020 roku modyfikuje sposób składania deklaracji i informacji podatkowych w zakresie podatku od towarów i usług (w szczególności obowiązek składania deklaracji podatkowych zastępuje obowiązkiem złożenia przekształconego pliku JPK_VAT).
- Ustawa z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz niektórych innych ustaw, do katalogu kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów zalicza wpłaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców oraz kwoty na wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia w rozumieniu art. 8a ust. 7 ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej. Ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2020 roku.

3. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU

3.1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Wyniki osiągnięte przez Grupę PKO Banku Polskiego SA pozwoliły na ukształtowanie się głównych wskaźników efektywności finansowej na poziomach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy PKO Banku Polskiego SA

	30.09.2019	30.09.2018	Zmiana
ROA netto (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	1,3%	1,2%	+0,1 p.p.
ROE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	10,9%	9,7%	+1,2 p.p.
ROTE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych pomniejszonych o wartości niematerialne)	11,9%	10,6%	+1,3 p.p.
C/I (wskaźnik kosztów do dochodów)	42,0%	45,1%	-3,1 p.p.
Marża odsetkowa (wynik z tyt. odsetek/średni stan aktywów oprocentowanych)	3,44%	3,40%	+0,04 p.p.
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	4,3%	4,9%	-0,6 p.p.
Koszt ryzyka	-0,51%	-0,63%	+0,12 p.p.
Łączny współczynnik kapitałowy	18,01%	18,41%	-0,40 p.p.
Współczynnik kapitału Tier 1	16,74%	17,07%	-0,33 p.p.

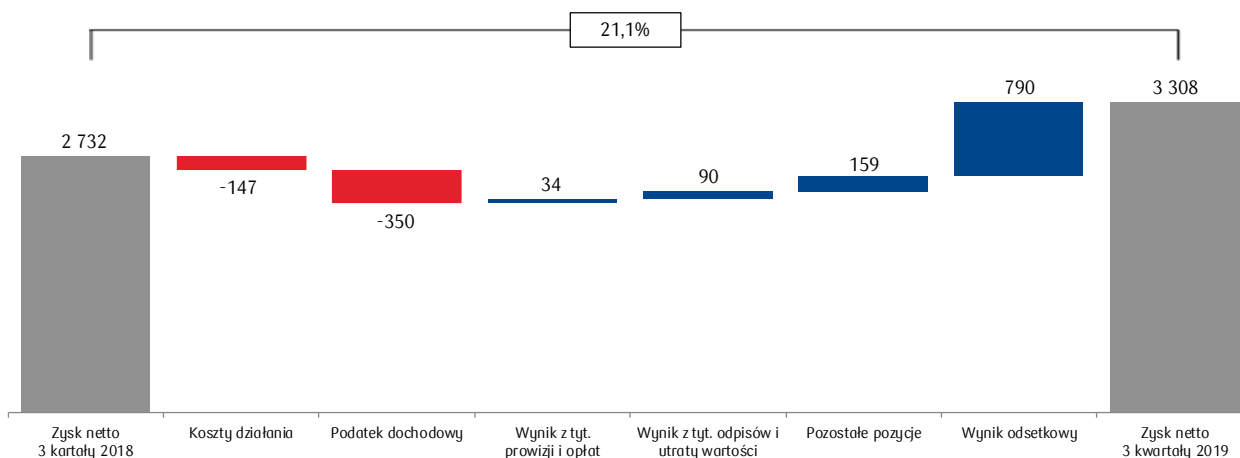
3.2. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wynik z tytułu odsetek
Wynik z tytułu prowizji i opłat
Wynik pozostały
Koszty działania
Wynik z tytułu odpisów i utraty wartości

Skonsolidowany zysk netto Grupy PKO Banku Polskiego SA uzyskany po 3 kwartałach 2019 roku wyniósł 3 308 mln PLN i był o 576 mln PLN (+21,1%) wyższy niż w analogicznym okresie 2018 roku.

Zmiana zysku netto Grupy PKO Banku Polskiego SA (mln PLN)

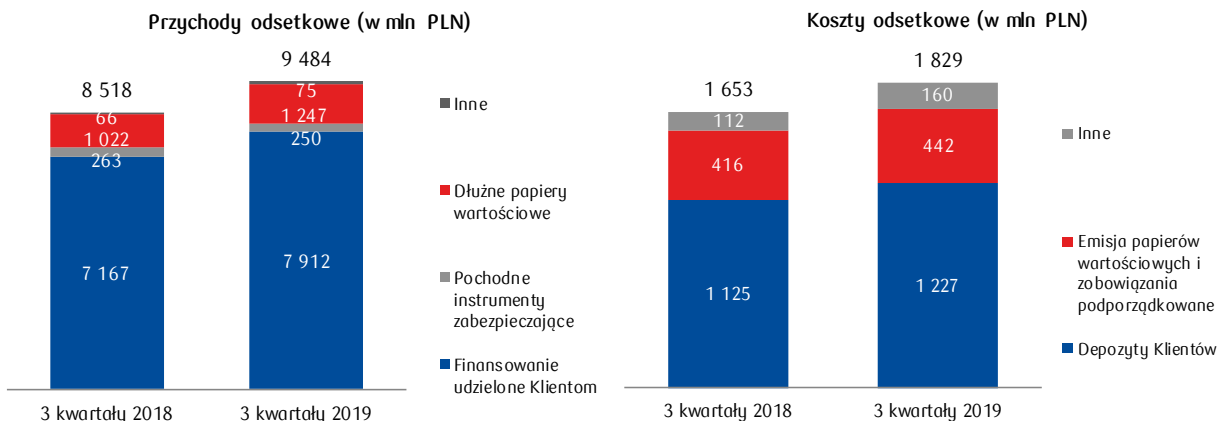
Wynik na działalności biznesowej Grupy PKO Banku Polskiego SA za 3 kwartały 2019 rok wyniósł 10 918 mln PLN i był o 1 045 mln PLN, tj. o 10,6% wyższy r/r, głównie w efekcie wzrostu wyniku z tytułu odsetek.

Tabela 3. Rachunek zysków i strat Grupy PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2018	Zmiana (w mln PLN)	Zmiana (w %)
Wynik z tytułu odsetek	7 655	6 865	790	11,5%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 276	2 242	34	1,5%
Wynik pozostały	987	766	221	28,9%
Przychody z tytułu dywidend	13	12	1	8,3%
Wynik z operacji finansowych	192	178	14	7,9%
Wynik z pozycji wymiany	360	345	15	4,3%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	422	231	191	82,7%
Wynik na działalności biznesowej	10 918	9 873	1 045	10,6%
Koszty działania	-4 597	-4 450	-147	3,3%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-764	-699	-65	9,3%
Wynik operacyjny netto	5 557	4 724	833	17,6%
Wynik z tytułu odpisów i utraty wartości	-948	-1 038	90	-8,7%
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	23	22	1	4,5%
Zysk brutto	4 632	3 708	924	24,9%
Podatek dochodowy	-1 324	-974	-350	35,9%
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	3 308	2 734	574	21,0%
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	0	2	-2	x
Zysk netto	3 308	2 732	576	21,1%

WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Wynik z tytułu odsetek za 3 kwartały 2019 roku wyniósł 7 655 mln PLN, tj. o 790 mln PLN więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wyższy wynik był determinowany wzrostem wolumenów oraz marży odsetkowej.

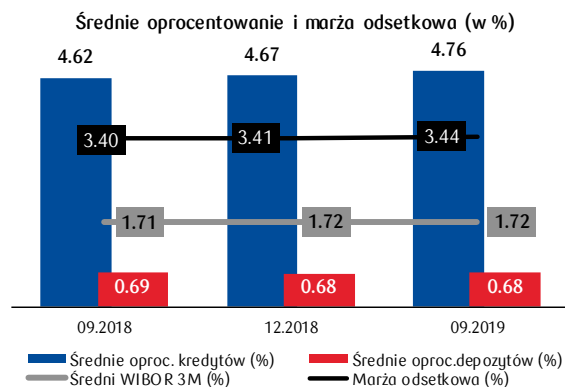

Przychody odsetkowe wyniosły 9 484 mln PLN i w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku były wyższe o 966 mln PLN, w głównej mierze w efekcie:

- wzrostu przychodów z tytułu finansowania udzielonego Klientom o 745 mln PLN r/r – związanego ze wzrostem o ponad 15 mld PLN należności kredytowych i leasingowych oraz wzrostem średniego oprocentowania wynikającego ze zmian w ich strukturze (wzrost udziału kredytów konsumpcyjnych oraz należności leasingowych kosztem głównie kredytów mieszkaniowych walutowych) przy stabilnych poziomach rynkowych stóp procentowych dla PLN, CHF i EUR,
- wyższych przychodów od papierów wartościowych (+225 mln PLN r/r), głównie w efekcie wzrostu o 13 mld PLN średniego wolumenu obligacji Skarbu Państwa.

Koszty odsetkowe wyniosły 1 829 mln PLN i w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku były wyższe o 176 mln PLN. Było to głównie efektem wzrostu kosztów bazy depozytowej o 121 mln PLN r/r, związanego ze wzrostem średniego wolumenu depozytów o 23 mld PLN w porównaniu do analogicznego okresu zeszłego roku, przy wyższych o 37 mln PLN kosztach finansowania zewnętrznego i wyższych o 22 mln PLN kosztach premii od papierów wartościowych.

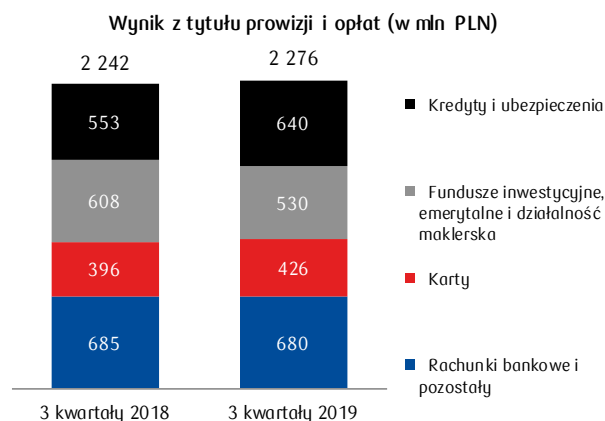
Marża odsetkowa wzrosła o 0,04 p.p. r/r do poziomu 3,44% na koniec III kwartału 2019 roku. Średnie oprocentowanie należności kredytowych Grupy PKO Banku Polskiego SA na koniec III kwartału 2019 roku wyniosło 4,76%, a średnie oprocentowanie depozytów ogółem ukształtowało się na poziomie 0,68%, wobec odpowiednio 4,62% i 0,69% na koniec III kwartału 2018 roku.

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

Wynik z tytułu prowizji i opłat uzyskany za 3 kwartały 2019 roku wyniósł 2 276 mln PLN i był o 34 mln PLN wyższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Poziom wyniku był determinowany m.in. przez:

- wyższy wynik z tytułu kredytów i ubezpieczeń (+87 mln PLN r/r), głównie w efekcie wzrostu prowizji od kredytów gospodarczych i mieszkaniowych oraz sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami mieszkaniowymi,
- wyższy wynik z tytułu kart (+30 mln PLN r/r), w efekcie większej liczby kart oraz wyższej transakcyjności bezgotówkowej,
- niższy wynik z tytułu obsługi rachunków bankowych i pozostały (-5 mln PLN r/r), m.in. związany ze zmianą struktury rachunków Klientów, którzy decydują się na rachunki o niższych opłatach za prowadzenie konta,

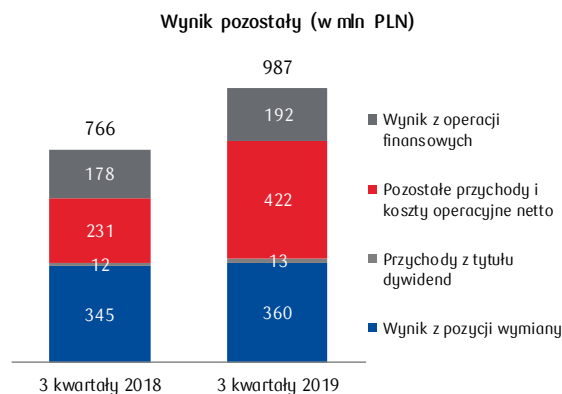

- niższy wynik z tytułu funduszy inwestycyjnych, emerytalnych i działalności maklerskiej (-78 mln PLN r/r), głównie w następstwie spadku sprzedaży funduszy i zmiany jej struktury oraz obniżenia prowizji za zarządzanie funduszami.

WYNIK POZOSTAŁY

Wynik pozostały po 3 kwartałach 2019 roku wyniósł 987 mln PLN i był o 221 mln PLN wyższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, m.in. w efekcie:

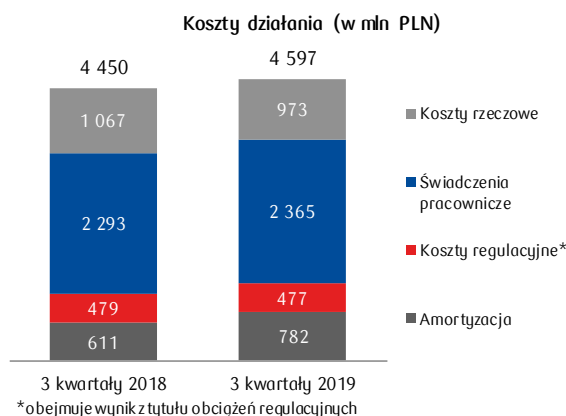
- wyższych o 191 mln PLN r/r pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, m.in. w efekcie:
  - częściowego rozwiązania w czerwcu 2019 roku rezerwy na postępowanie przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów⁵ (58 mln PLN),
  - ujęcia w czerwcu 2019 roku zysku na okazajnym nabyciu spółki Prime Car Management SA w wysokości 80 mln PLN oraz uwzględnienia wyniku tej spółki w 2019 roku (72 mln PLN),
  - utworzenia w III kwartale 2019 roku rezerwy na zwrot kosztów dla Klienta z tytułu przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego w wysokości 68,5 mln PLN⁶,
- wyższego wyniku z operacji finansowych (+14 mln PLN r/r) – głównie w efekcie wyższego wyniku ze sprzedaży papierów skarbowych w Banku oraz wyniku z wbudowanych instrumentów pochodnych,
- wyższego wyniku z pozycji wymiany (+15 mln PLN r/r) – m.in. w efekcie wzrostu wyniku z działalności klientowskiej.

KOSZTY DZIAŁANIA

Po 3 kwartałach 2019 roku koszty działania wyniosły 4 597 mln PLN i były wyższe o 3,3% r/r. Ich poziom był determinowany w głównej mierze przez:

- wzrost o 72 mln PLN, tj. o 3,1% kosztów świadczeń pracowniczych,
- spadek o 94 mln PLN, tj. o 8,8% kosztów rzeczowych, głównie w związku z niższymi wydatkami na:
  - koszty utrzymania i wynajmu majątku trwałego (o 142 mln PLN, głównie niższe koszty usług lokalowych związane z wprowadzeniem od stycznia 2019 roku regulacji wynikających z MSSF 16),
 przy jednocześnie wyższych wydatkach na:
  - marketing (o 32 mln PLN),
  - informatykę (o 17 mln PLN),
- wzrost o 105 mln PLN, tj. 28,9% kosztów składek na BFG – koszty BFG wyniosły 468 mln PLN, z czego 348 mln PLN stanowiła składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. W analogicznym okresie roku poprzedniego koszty BFG ukształtowały się na poziomie 363 mln PLN, z czego 167 mln PLN wyniosła składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji,
- wzrost o 13 mln PLN, tj. o 48,1% opłat na rzecz Komisji Nadzoru Finansowego, głównie dotyczących opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami,

⁵ Informacja o utworzeniu rezerwy została opublikowana 27 czerwca 2018 roku w raporcie bieżącym nr 24/2018

⁶ Rezerwa na zgłoszone i potencjalne reklamacje w związku z opublikowanym wyrokiem TSUE

- wzrost o 171 mln PLN, tj. o 28,0% amortyzacji, w tym głównie efekt wdrożenia MSSF 16 w zakresie najmu nieruchomości i samochodów oraz ujęcia kosztów przejętej spółki Prime Car Management SA w wysokości 53 mln PLN, przy jednoczesnym spadku amortyzacji wartości niematerialnych związanych z wydłużeniem z końca 2023 roku do końca 2030 roku okresu użytkowania Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI).

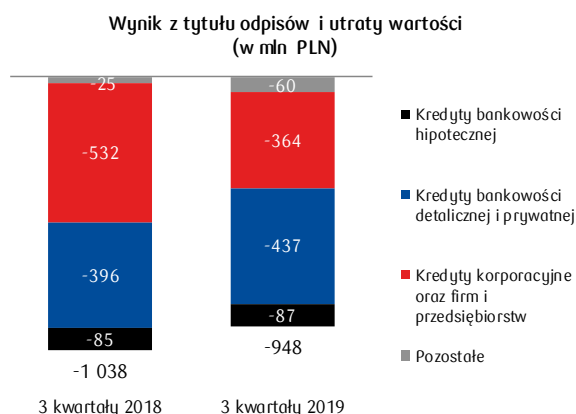
W wyniku wdrożenia MSSF 16, koszty rzeczowe nie zostały obciążone kwotą rat leasingowych w wysokości około 166 mln PLN. Koszty rat leasingowych zostały ujęte w kosztach amortyzacji w wysokości około 155 mln PLN oraz w kosztach odsetkowych w wysokości 19 mln PLN.

Efektywność działania Grupy PKO Banku Polskiego SA mierzona wskaźnikiem C/I w ujęciu rocznym ukształtowała się na poziomie 42,0% i poprawiła się o 3,1 p.p. r/r, za sprawą poprawy wyniku na działalności biznesowej (+10,6% r/r), przy wzroście kosztów działania (+3,3% r/r).

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW I UTRATY WARTOŚCI

Po 3 kwartałach 2019 roku wynik wyniósł (-)948 mln PLN i był korzystniejszy o (+)90 mln PLN w stosunku do uzyskanego w analogicznym okresie roku poprzedniego. Korzystniejszy wynik na kredytach korporacyjnych skompensował spadek wyników na kredytach detalicznych i pozostałych.

Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości na koniec III kwartału 2019 roku wyniósł 4,3% (spadek o 0,6 p.p. w stosunku do III kwartału 2018 roku). W III kwartale br. przeklasyfikowano część portfela kredytów konsumpcyjnych wycenianego według zamortyzowanego kosztu (ok. 9 mld PLN) do portfela wycenianego do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, co wpłynęło na spadek wskaźnika udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości o 0,2 p.p.

Koszt ryzyka na koniec III kwartału 2019 roku wyniósł 0,51%, co oznacza poprawę o 0,12 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Poprawa wskaźników ryzyka, przy wzroście finansowania udzielonego Klientom brutto o około 5% r/r, jest efektem kontynuowania dotychczasowej, konserwatywnej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Grupy Kapitałowej Banku oraz ścisłego monitoringu portfela należności.

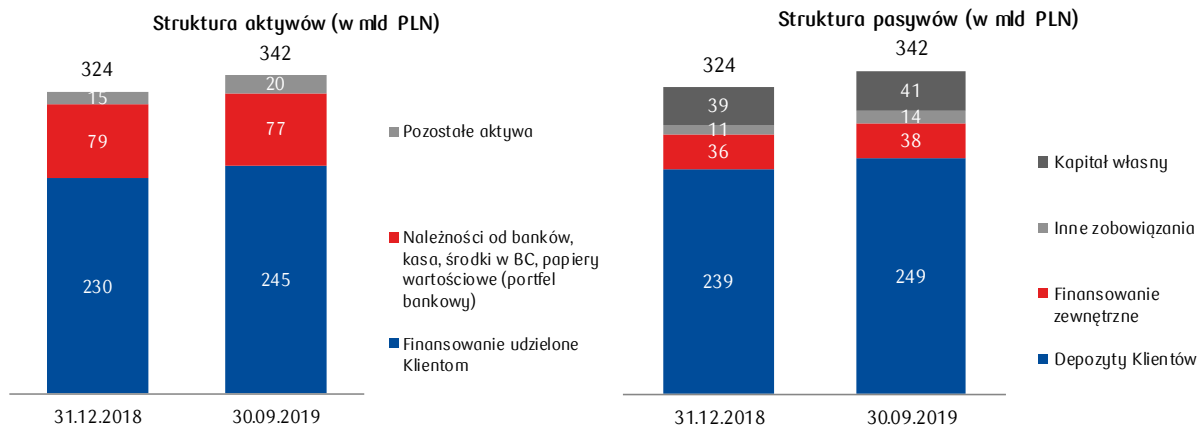
3.3. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej
 Finansowanie udzielone Klientom
 Depozyty Klientów
 Finansowanie zewnętrzne

GŁÓWNE POZYCJE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Suma bilansowa Grupy PKO Banku Polskiego SA na koniec III kwartału 2019 roku wyniosła niemal 342 mld PLN i wzrosła od początku roku o około 17 mld PLN. Tym samym Grupa PKO Banku Polskiego SA umocniła pozycję największej instytucji w polskim sektorze bankowym.

Po stronie aktywów Grupa Kapitałowa Banku odnotowała głównie wzrost finansowania udzielonego Klientom. W zakresie źródeł finansowania od początku roku nastąpił wzrost depozytów Klientów, głównie ludności oraz wzrost finansowania zewnętrznego w postaci emisji papierów wartościowych.

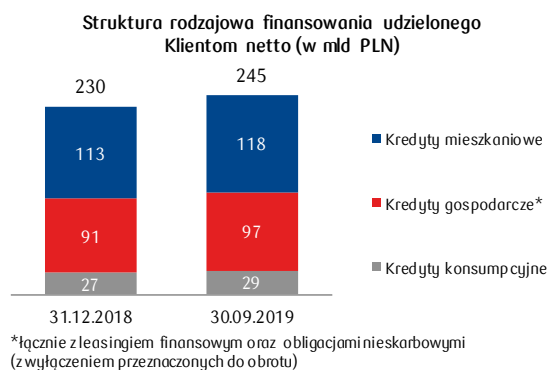
FINANSOWANIE UDZIELONE KLIENTOM

Na koniec III kwartału 2019 roku wartość finansowania udzielonego Klientom w Grupie Kapitałowej Banku przekroczyła 244,6 mld PLN i wzrosła od początku roku o 14,1 mld PLN.

W strukturze rodzajowej finansowania udzielonego netto główną pozycję stanowiły kredyty mieszkaniowe oraz kredyty gospodarcze, z udziałami na koniec września 2019 roku odpowiednio 48,3% i 39,7%.

Po III kwartale 2019 roku odnotowano wzrost finansowania udzielonego Klientom korporacyjnym o 6,0 mld PLN oraz kredytów mieszkaniowych o 5,4 mld PLN.

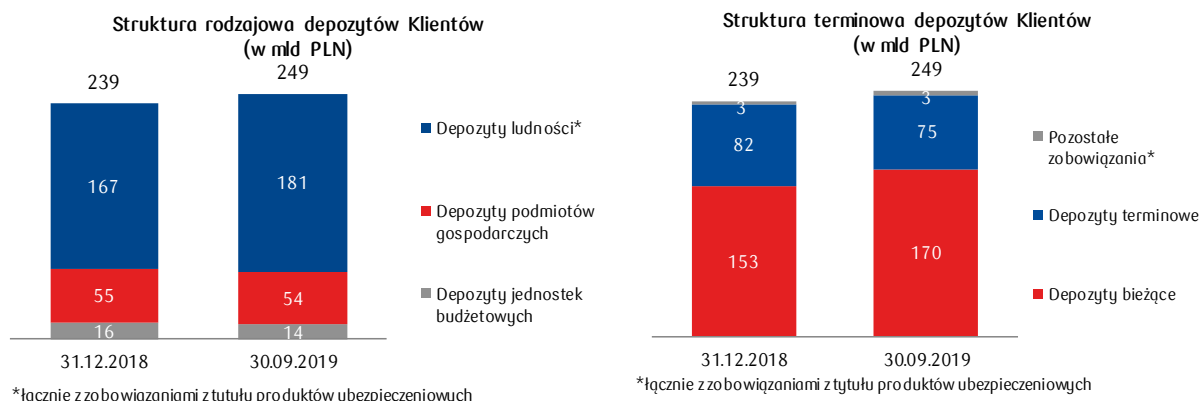
W strukturze terminowej finansowania udzielonego Klientom dominują kredyty długoterminowe, na co wpływ ma przede wszystkim wysoki udział kredytów mieszkaniowych.

DEPOZyty KLIENTÓW

Depozyty Klientów są podstawowym źródłem finansowania aktywów Grupy Kapitałowej Banku. Ich poziom na koniec III kwartału 2019 roku wyniósł 249,0 mld PLN, co oznacza wzrost o 10,3 mld PLN od początku roku. Do wzrostu bazy depozytowej przyczynił się głównie wzrost depozytów ludności (+13,8 mld PLN), przy spadku depozytów podmiotów gospodarczych (-1,2 mld PLN) i jednostek budżetowych (-2,3 mld PLN).

W strukturze rodzajowej depozytów Klientów główną pozycję stanowią depozyty ludności (73% na koniec września 2019 roku). Druga pod względem wielkości kategoria to depozyty podmiotów gospodarczych (22% na koniec września 2019 roku).

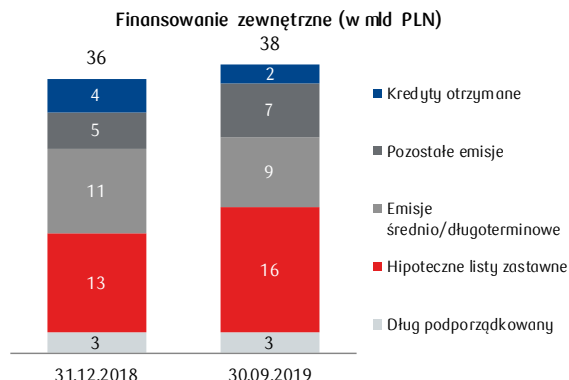
Udział depozytów bieżących w strukturze depozytów ogółem wzrósł i wyniósł 68% (+4 p.p. w stosunku do końca 2018 roku).

FINANSOWANIE ZEWNĘTRZNE

Grupa PKO Banku Polskiego SA jest aktywnym uczestnikiem rynku emisji dłużnych papierów wartościowych, zarówno krajowego, jak i międzynarodowego. Działania te mają na celu dywersyfikację źródeł finansowania działalności oraz dostosowanie ich do wymogów regulacyjnych.

Poziom długoterminowych źródeł finansowania na koniec września 2019 roku wyniósł około 38 mld PLN i wzrósł od początku roku o 1,8 mld PLN. Na zmianę poziomu finansowania miały wpływ:

- kontynuacja przez PKO Bank Hipoteczny SA emisji listów zastawnych (o wartości nominalnej 700 mln EUR i 250 mln PLN),
- wykup w styczniu 2019 roku obligacji wyemitowanych przez spółkę PKO Finance AB w wysokości 500 mln EUR,
- emisja we wrześniu 2019 roku, w ramach sekurytyzacji wierzytelności leasingowych PKO Leasing SA, obligacji o wartości nominalnej 1,8 mld PLN objętych przez inwestorów zewnętrznych,
- spłata kredytów otrzymanych od międzynarodowych instytucji finansowych.

3.4. KAPITAŁY WŁASNE I MIARY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy PKO Banku Polskiego SA w III kwartale 2019 roku utrzymywał się istotnie powyżej limitów nadzorczych. Na 30 września 2019 roku miary adekwatności kapitałowej Grupy PKO Banku Polskiego SA zostały wyliczone w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR z uwzględnieniem konsolidacji ostrożnościowej.

Na koniec III kwartału 2019 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy PKO Banku Polskiego SA ukształtował się na poziomie 18,01%, a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 16,74% (spadek odpowiednio o 0,87 p.p. oraz 0,80 p.p. w porównaniu do końca 2018 roku).

Spadek współczynników kapitałowych po 3 kwartałach 2019 roku w porównaniu do końca 2018 roku jest głównie efektem wzrostu wymogów w zakresie funduszy własnych o około (+)1,0 mld PLN w wyniku wzrostu portfela należności gospodarczych i konsumpcyjnych oraz wzrostu kursów walut, skompensowanego częściowo wzrostem funduszy własnych o około (+)0,6 mld PLN, na co główny wpływ miała akumulacja zysków spółek Grupy Kapitałowej Banku (+)0,4 mld PLN.

4. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA

4.1. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU

Segment detaliczny
Segment korporacyjny i inwestycyjny

Grupa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów, które oferują produkty i usługi adresowane do grup Klientów. Sposób podziału obszarów biznesowych zapewnia spójność z modelem zarządzania sprzedażą i oferowania Klientom kompleksowej oferty produktowej, która obejmuje zarówno tradycyjne produkty bankowe, jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Obecnie Grupa Kapitałowa Banku prowadzi swoją działalność biznesową w ramach segmentu detalicznego oraz segmentu korporacyjnego i inwestycyjnego.

SEGMENT DETALICZNY

Segment detaliczny oferuje pełen zakres produktów i usług bankowych osobom prywatnym w ramach bankowości detalicznej i prywatnej. Ponadto obejmuje transakcje dokonywane z firmami i przedsiębiorstwami, deweloperami, spółdzielniami i zarządcami nieruchomości. Do produktów i usług oferowanych Klientom tego segmentu należą m.in.: rachunki bieżące i oszczędnościowe, lokaty terminowe, usługi private banking, produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjno-ubezpieczeniowe, karty kredytowe i debetowe, usługi bankowości elektronicznej i mobilnej, kredyty konsumpcyjne i mieszkaniowe, kredyty gospodarcze oraz leasing i faktoring.

LICZBA KLIENTÓW: 10,9 MLN

UDZIELONE FINANSOWANIE: 178 MLD PLN

WOLUMEN OSZCZĘDNOŚCI: 253 MLD PLN

SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY

Segment korporacyjny i inwestycyjny obejmuje transakcje dokonywane z Klientami korporacyjnymi, samorządami i instytucjami finansowymi. Produkty i usługi oferowane Klientom obejmują: bankowość transakcyjną (w tym prowadzenie rachunków), produkty depozytowe i inne produkty służące zarządzaniu płynnością, finansowanie handlu, produkty skarbowe, produkty o charakterze kredytowym, które finansują zarówno potrzeby bieżące, jak i o charakterze inwestycyjnym (w tym leasing i faktoring). Segment obejmuje również działalność maklerską oraz działalność własną, tj. zarządzanie płynnością Banku i działalność inwestycyjną.

LICZBA KLIENTÓW: 15,7 TYS.

UDZIELONE FINANSOWANIE: 74 MLD PLN

WOLUMEN DEPOZYTÓW: 51 MLD PLN

4.2. SEGMENT DETALICZNY

Klienci segmentu
Wolumeny biznesowe
Działania podjęte w III kwartale 2019 roku

W III kwartale 2019 roku w segmencie detalicznym Grupa PKO Banku Polskiego SA kontynuowała budowanie silnych i długookresowych relacji z Klientami. Koncentrowała swoje działania na dostosowaniu produktów do potrzeb Klientów oraz rozwoju narzędzi i kanałów dostępu, dzięki czemu umożliwiła Klientom wygodne zarządzanie finansami w każdym miejscu i czasie.

KLIENCI SEGMENTU

Segment detaliczny na koniec września 2019 roku obsługiwał blisko 10,9 mln Klientów⁷, w tym:

- 10,4 mln osób fizycznych,
- 0,5 mln firm i przedsiębiorstw.

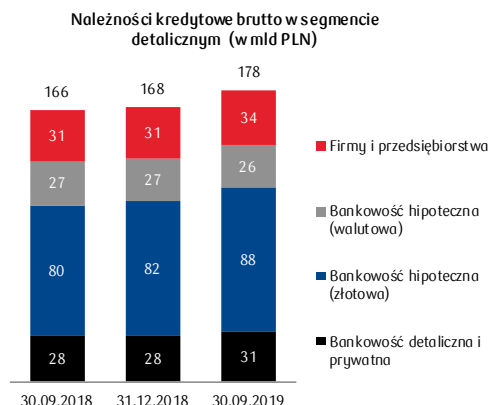
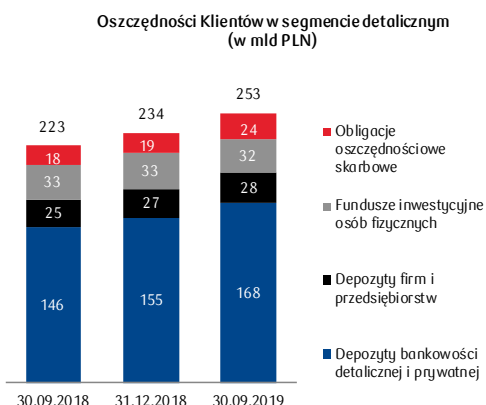
Od początku 2019 roku liczba Klientów obsługiwanych w segmencie zwiększyła się o ponad 230 tysięcy.

⁷ W 2019 roku zmianie uległ sposób prezentacji liczby Klientów segmentu. Dotychczasowe podejście opierało się na perspektywie produktowej oraz poszczególnych linii biznesowych, natomiast nowa metodologia skupiona jest na klientocentryczności i potencjale, którym dysponuje Bank.

WOLUMENY BIZNESOWE

Na koniec września 2019 roku łączne finansowanie Klientów segmentu detalicznego wynosiło 178 mld PLN i od początku roku zwiększyło się o ponad 10 mld PLN (tj. o 6,2%).

Przyczynił się do tego głównie wzrost portfela kredytów bankowości hipotecznej złotowej (+5,9 mld PLN), detalicznej i prywatnej (+2,3 mld PLN) oraz firm i przedsiębiorstw (+2,5 mld PLN), przy spadku portfela kredytów bankowości hipotecznej walutowej (-0,3 mld PLN) w efekcie spłat portfela.

Na 30 września 2019 roku oszczędności segmentu detalicznego wynosiły 253 mld PLN i od początku roku ich stan zwiększył się o 18,4 mld PLN (tj. o 7,8%).

W największym stopniu przyczynił się do tego wzrost poziomu depozytów bankowości detalicznej i prywatnej, głównie depozytów bieżących. Odnotowano także wzrost poziomu oszczędności

ulożonych w obligacjach detalicznych, oraz depozytów firm i przedsiębiorstw, przy spadku środków zgromadzonych w funduszach inwestycyjnych osób fizycznych.

DZIAŁANIA PODJĘTE W III KWARTALE 2019 ROKU

W III kwartale 2019 roku Grupa PKO Banku Polskiego SA:

- w zakresie działalności na rynku kredytów mieszkaniowych:
  - udzieliła kredytów osobom fizycznym na łączną kwotę 4,2 mld PLN, co pozwoliło utrzymać 1. pozycję na rynku z udziałem 26,5% w całym III kwartale 2019 roku,
  - udostępniła w ofercie opcję „zielonej hipoteki”, dzięki której Klienci mogą otrzymać niższą marżę, na podstawie świadectwa charakterystyki energetycznej dla nieruchomości, która stanowi zabezpieczenie kredytu,
- w zakresie kredytów konsumpcyjnych:
  - prowadziła kampanię marketingową pożyczki gotówkowej, skierowaną do nowych Klientów, opartą o ofertę z niższym RRSO - 7,22%,
  - wprowadziła możliwość udokumentowania dochodu na podstawie historii rachunku lub wyciągu z rachunku, zamiast zaświadczenia od pracodawcy - opcja została udostępniona dla wybranych źródeł dochodu, do 200 tys. PLN zaangażowania kredytowego w Banku,
- w zakresie wsparcia działalności i finansowania firm i przedsiębiorstw:
  - udostępniła nową usługę eWindykacja, która pozwala firmom na samodzielne monitorowane płatności, wybór dostosowanego do kontrahenta scenariusza windykacji, efektywne odzyskiwanie należności z niezapłaconych faktur, a także zlecenie windykacji kancelarii za pośrednictwem platformy,
  - umożliwiła przekazanie drogą mailową, wygenerowanego za pośrednictwem bankowości elektronicznej na PUE ZUS, dokumentu potwierdzającego brak zaległości w płatności składek ZUS,
- w zakresie oferty transakcyjnej i oszczędnościowej:
  - umocniła pozycję lidera na rynku pod względem liczby prowadzonych rachunków bieżących, która wyniosła niemal 8 mln szt.⁸ i wzrosła w skali roku o ponad 0,3 mln,
  - wydłużyła czas na zawieranie transakcji wymiany walut za pośrednictwem iPKO dealera dla Klientów firmowych PKO Banku Polskiego SA - kantor walutowy jest dostępny 24 godziny od poniedziałku do piątku,
- w zakresie oferty ubezpieczeniowej udostępniła Ubezpieczenie na życie „Bezpieczny Plan” - zabezpieczenie finansowe bliskich w przypadku śmierci osoby ubezpieczonej, nie powiązane z produktem bankowym, dedykowane dla Klientów bankowości osobistej,

⁸ Poczawszy od III kwartału 2019 roku Bank zmienił zasady kwalifikacji rachunków ROR. Według nowych, prostszych kryteriów, Bank raportuje wszystkie czynne rachunki, które stanowią potencjał do wzrostu współpracy z Klientem.

- uruchomiła Program Partnerski przeznaczony dla klubów Ekstraklasy, który polega na zaangażowaniu klubów w promocję produktów bankowych (kont osobistych, pożyczek gotówkowych, kredytów hipotecznych), w zamian za co kluby otrzymają od PKO Banku Polskiego SA wynagrodzenie za każdy zakupiony tą drogą produkt.

4.3. SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY

Klienci segmentu
Wolumeny biznesowe
Działania podjęte w III kwartale 2019 roku

Dzięki wdrożeniu nowych standardów zarządzania w sieci sprzedaży korporacyjnej Grupa PKO Banku Polskiego SA konsekwentnie rozwijała współpracę z Klientami i rozszerzała jej zakres w oparciu o szeroką gamę oferowanych produktów.

Klienci Banku zainteresowani działalnością na rynkach międzynarodowych mogą korzystać z szerokiego asortymentu produktów i usług takich jak, m.in.: produkty bankowości transakcyjnej, w tym międzynarodowy *cash pooling*, bankowość elektroniczna, produkty skarbowe, trade finance oraz kredyty korporacyjne, oferowanych przez oddziały Banku za granicą.

KLIENCI SEGMENTU

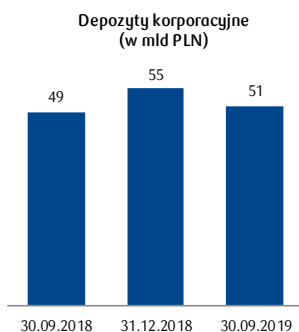
Segment Korporacyjny i Inwestycyjny na koniec września 2019 roku obsługiwał 15,7 tys. Klientów, w tym:

- 8,4 tys. Klientów korporacyjnych,
- 1,2 tys. Klientów strategicznych,
- 4,9 tys. jednostek samorządowych i instytucji rządowych szczebla centralnego wraz z jednostkami okołobudżetowymi i powiązanymi,
- 0,8 tys. Klientów zagranicznych,
- 0,4 tys. Klientów finansowych.

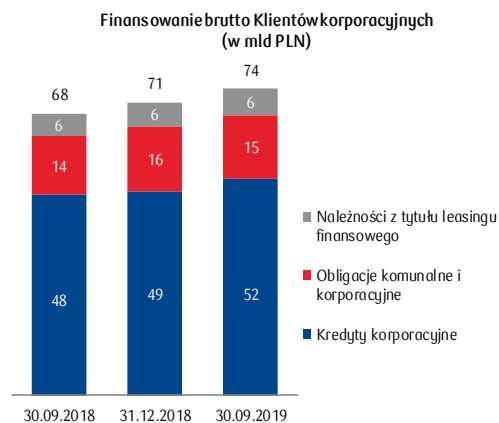
Od początku 2019 roku liczba Klientów obsługiwanych w segmencie nieznacznie się zwiększyła.

WOLUMENY BIZNESOWE

Na koniec września 2019 roku łączne finansowanie Klientów korporacyjnych, z uwzględnieniem kredytów, wyemitowanych obligacji oraz należności leasingowych wyniosło 74 mld PLN i od początku roku wzrosło o ponad 3 mld PLN (tj. o 4,6%). Przyczynił się do tego wzrost finansowania w formie kredytów korporacyjnych oraz leasingu finansowego przy spadku poziomu obligacji.

Poziom depozytów Klientów korporacyjnych na koniec września 2019 roku wyniósł niemal 51 mld PLN i w stosunku do końca 2018 roku spadł o ponad 4 mld PLN (tj. o 8%). Odnotowany spadek depozytów związany jest z wysoką bazą odniesienia z końca 2018 roku. W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego poziom depozytów wzrósł o blisko 2 mld PLN (tj. o 3,3%).

DZIAŁANIA PODJĘTE W III KWARTALE 2019 ROKU

W III kwartale 2019 roku Grupa PKO Banku Polskiego SA:

- w zakresie obsługi Klientów oraz bankowości transakcyjnej:
  - poszerzyła ofertę produktów skarbowych o transakcje na rynku uprawnień do emisji gazów cieplarnianych - produkt ten jest szczególnie ważny dla firm emitujących duże ilości CO₂ w obliczu ostatniego wzrostu cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych,
  - zawarła z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych kolejną umowę na otwarcie i prowadzenie skonsolidowanych rachunków FUS, FEP oraz Zakładu i realizację wypłat masowych,

- w zakresie finansowania Klientów korporacyjnych w formie konsorcjów bankowych oraz organizacji emisji obligacji zawarła:
  - 8 umów w formie konsorcjum banków na łączną kwotę 7,9 mld PLN, a udział PKO Banku Polskiego SA w tych transakcjach wyniósł 1,4 mld PLN,
  - 4 umowy emisji obligacji komunalnych w łącznej wartości 27 mln PLN,
- w zakresie działalności maklerskiej (Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego):
  - osiągnęła wartość obrotów na rynku wtórnym akcji na poziomie przekraczającym 7 mld PLN, co stanowiło około 7% obrotów rynku i uplasowało Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego na III miejscu w rankingu domów maklerskich,
  - uczestniczyła w wezwaniu i realizacji procedury przymusowego wykupu akcji spółki PFLEIDERER GROUP SA, na rzecz Volantis Bidco B.V. – wartość transakcji to 535 mln PLN,
  - zrealizowała transakcję skupu obligacji własnych przez Benefit Systems SA o wartości 57 mln PLN,
  - prowadziła blisko 124 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych oraz ponad 212 tys. rachunków rejestrowych.

4.4. POZYCJA RYNKOWA GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA

Grupa PKO Banku Polskiego SA posiada wiodące udziały w polskim rynku bankowym kredytów i oszczędności, w polskim rynku leasingowym oraz polskim rynku funduszy inwestycyjnych osób fizycznych.

W efekcie działań podejmowanych w III kwartale 2019 roku Grupa Kapitałowa Banku:

- utrzymała wysokie udziały w rynku kredytowym zarówno pod względem wolumenu, jak i sprzedaży wybranych produktów,
- utrzymała pozycję w rynku oszczędności osób prywatnych.

Tabela 4. Udziały rynkowe

	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018	Zmiana od:	
				31.12.2018	30.09.2018
Kredyty:	17,7%	17,6%	17,5%	0,1 p.p.	0,2 p.p.
osób prywatnych, w tym:	22,9%	22,9%	22,9%	0,0 p.p.	0,0 p.p.
mieszkaniowe	25,9%	26,1%	26,0%	-0,2 p.p.	-0,1 p.p.
złotowe	27,9%	28,3%	28,3%	-0,4 p.p.	-0,4 p.p.
walutowe	21,0%	21,0%	21,1%	0,0 p.p.	-0,1 p.p.
konsumpcyjne i pozostałe	16,2%	15,8%	16,0%	0,4 p.p.	0,2 p.p.
w rachunku bieżącym	32,0%	32,1%	31,8%	-0,1 p.p.	0,2 p.p.
podmiotów instytucjonalnych	12,9%	12,7%	12,6%	0,2 p.p.	0,3 p.p.
Nieskarbowe papiery dłużne (wartość zadłużenia)	31,9%	32,4%	32,0%	-0,5 p.p.	-0,1 p.p.
Kredyty hipoteczne (sprzedaż)	26,5%	28,9%	28,9%	-2,4 p.p.	-2,4 p.p.
Oszczędności ogółem*	17,9%	18,4%	17,4%	-0,5 p.p.	0,5 p.p.
oszczędności osób fizycznych**	22,4%	22,1%	21,5%	0,3 p.p.	0,9 p.p.
Depozyty:	17,4%	18,1%	17,3%	-0,7 p.p.	0,1 p.p.
osób prywatnych	20,5%	20,2%	19,7%	0,3 p.p.	0,8 p.p.
podmiotów instytucjonalnych	13,2%	15,2%	13,9%	-2,0 p.p.	-0,7 p.p.
Aktywa TFI - fundusze osób fizycznych	20,7%	22,1%	20,8%	-1,4 p.p.	-0,1 p.p.
Działalność maklerska - obroty na rynku wtórnym	7,6%	7,7%	7,9%	-0,1 p.p.	-0,3 p.p.

Źródło: NBP, GPW, ZBP, Analizy Online

* Oszczędności ogółem obejmują depozyty ogółem, aktywa TFI oraz obligacje detaliczne oszczędnościowe.

** Oszczędności osób fizycznych obejmują depozyty osób fizycznych, fundusze osób fizycznych oraz obligacje detaliczne oszczędnościowe.

4.5. SIĘĆ DYSTRYBUCJI I KANAŁY DOSTĘPU

Bankowość mobilna IKO
Bankowość elektroniczna
Sieć oddziałów i agencje

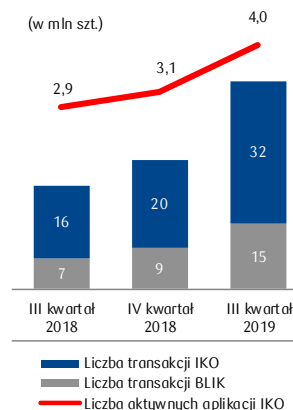
BANKOWOŚĆ MOBILNA IKO

IKO to najpopularniejsza i najwyżej oceniana aplikacja do bankowości mobilnej na świecie. Łączy funkcje bankowości z możliwością dokonywania płatności. Łączna liczba aktywnych aplikacji IKO na koniec III kwartału 2019 roku osiągnęła 4 mln sztuk.

Aplikacja mobilna IKO jest stale wzbogacana o nowe funkcje. W III kwartale 2019 roku aplikacja została rozbudowana o możliwość zakupu biletów komunikacji miejskiej (moBilet) i ubezpieczeń komunikacyjnych oraz

dostosowana do wymagań PSD2 w zakresie RTS. Ponadto Klienci otrzymali możliwość wglądu w operacje niezrealizowane na karcie kredytowej.

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

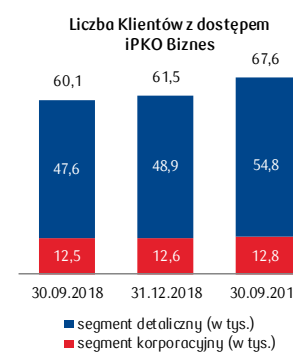
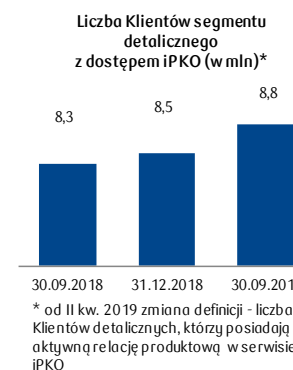
Klienci Banku w ramach usług bankowości elektronicznej mogą korzystać z serwisów iPKO i iPKO Biznes. Korzystanie z tych usług zapewnia Klientom dostęp do informacji o rachunkach i produktach, jak również umożliwia wykonywanie transakcji za pośrednictwem Internetu, terminali samoobsługowych oraz telefonu.

Bank systematycznie promuje zdalne korzystanie z konta internetowego, samodzielne zarządzanie rachunkiem i produktami bankowymi w serwisie transakcyjnym, co pozwala Klientom na szybszy i łatwiejszy dostęp do swoich produktów, jak również obniżenie kosztów korzystania z usług bankowych.

Na koniec III kwartału 2019 roku liczba Klientów z dostępem do iPKO wynosiła 8,8 mln, natomiast z iPKO Biznes korzystało blisko 68 tys. Klientów.

W III kwartale 2019 roku Bank wprowadził do oferty bankowości elektronicznej następujące nowości:

- wprowadził nowy wygląd strony logowania do serwisu internetowego iPKO i usługi Płacę z iPKO (Interpay i PayByNet) – nowoczesna, odświeżona i responsywna (RWD) szata graficzna strony logowania,
- udostępnił nabycie ubezpieczeń komunikacyjnych (OC, AC, NNW i Car Assistance),
- rozszerzył do 24 godzin od poniedziałku do piątku dostępność kantoru walutowego iPKO dealer dla Klientów firmowych PKO Banku Polskiego SA,
- wdrożył zmiany regulacyjne w serwisach iPKO i Inteligo wynikające z dyrektywy PSD2 – AIS, PIS, CAF, RTS,
- wprowadził wirtualizację Funduszy w iPKO.

SIĘĆ ODDZIAŁÓW I AGENCJE

PKO Bank Polski SA udostępnia swoim Klientom szeroką sieć oddziałów detalicznych i agencji, biur bankowości prywatnej, oddziałów korporacyjnych, a także oddziałów za granicą.

Na 30 września 2019 roku detaliczna sieć placówek PKO Banku Polskiego SA liczyła 1 068 oddziałów i biur skupionych w 11 oddziałach regionalnych. W stosunku do stanu na koniec 2018 roku liczba oddziałów detalicznych ogółem zmniejszyła się o 34 placówki.

Sieć sprzedaży segmentu korporacyjnego obejmuje 33 Regionalne Centra Korporacyjne skupione w siedmiu Regionalnych Oddziałach Korporacyjnych oraz oddziały w Republice Federalnej Niemiec oraz w Republice Czeskiej.

Uzupełnienie sieci oddziałów i bankomatów stanowi sieć agencji. Na koniec września 2019 roku PKO Bank Polski SA współpracował z 530 agencjami.

Tabela 5. Dane operacyjne segmentów

	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018	Zmiana od:	
				31.12.2018	30.09.2018
Liczba placówek w segmencie detalicznym:	1 079	1 113	1 132	-34	-53
regionalne oddziały detaliczne	11	11	11	0	0
oddziały detaliczne	1 049	1 083	1 102	-34	-53
biura bankowości prywatnej	8	8	8	0	0
biura bankowości przedsiębiorstw	11	11	11	0	0
Liczba placówek w segmencie korporacyjnym i inwestycyjnym:	42	42	42	0	0
regionalne oddziały korporacyjne	7	7	7	0	0
regionalne centra korporacyjne	33	33	33	0	0
oddziały zagraniczne	2	2	2	0	0
Liczba bankomatów	3 089	3 133	3 146	-44	-57
Liczba agencji	530	577	590	-47	-60

4.6. DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY PKO BANKU POLSKIEGO SA

PKO BANK HIPOTECZNY SA

PKO Bank Hipoteczny SA jest liderem polskiego rynku banków hipotecznych pod względem sumy aktywów i portfela kredytów hipotecznych. Spółka jest też największym i najaktywniejszym w Polsce emitentem hipotecznych listów zastawnych.

PKO Bank Hipoteczny SA specjalizuje się w udzielaniu mieszkaniowych kredytów hipotecznych dla Klientów indywidualnych, jak również nabywa wierzytelności z tytułu takich kredytów od PKO Banku Polskiego SA. Spółka emituje listy zastawne (w PLN i w walucie), które stanowią jedno z głównych źródeł długoterminowego finansowania kredytów zabezpieczonych nieruchomościami w Grupie PKO Banku Polskiego SA.

W okresie 3 kwartałów 2019 roku PKO Bank Hipoteczny SA nabył, w ramach podpisanej w 2015 roku z PKO Bankiem Polskim SA Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności, kolejne portfele kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie na łączną kwotę 2,7 mld PLN, w tym w III kwartale br. na kwotę 0,2 mld PLN. Łączna wartość portfela kredytowego brutto PKO Banku Hipotecznego SA według stanu na 30 września 2019 roku wynosiła 25,4 mld PLN, w tym 14,1 mld PLN stanowiły kredyty mieszkaniowe zabezpieczone hipotecznie nabyte od PKO Banku Polskiego SA.

W III kwartale 2019 roku spółka nie przeprowadziła nowych emisji listów zastawnych. Łączna wartość wyemitowanych przez PKO Bank Hipoteczny SA i pozostających w obrocie listów zastawnych (według wartości nominalnej) na koniec września 2019 roku wynosiła 16,3 mld PLN.

PKO TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH SA

Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. Spółka oferuje również specjalistyczne programy inwestycyjne oraz prowadzi pracownicze programy emerytalne.

Wartość aktywów netto funduszy zarządzanych przez spółkę wynosiła na koniec września 2019 roku 34,2 mld PLN, co oznacza spadek aktywów o 4,0% w stosunku do stanu na koniec 2018 roku (oraz spadek o 1,9% w III kwartale br.). Spadek jest wynikiem ujemnego salda sprzedaży netto.

PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA plasuje się na 2. miejscu pod względem wartości aktywów netto z 13,1% udziałem w rynku funduszy inwestycyjnych oraz na 1. miejscu z udziałem 20,7% w zarządzanych aktywach funduszy osób fizycznych*.

Według stanu na 30 września 2019 roku PKO TFI SA zarządzało 63 funduszami i subfunduszami inwestycyjnymi.

W III kwartale br. spółka wprowadziła do oferty nowy fundusz PKO EMERYTURA – specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami.

PKO TFI SA prowadzi działania w zakresie pozyskania firm do Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Spółka uruchomiła w swoim serwisie internetowym funkcję elektronicznego podpisywania umów. Do 25 października br. podpisała 1 541 umów o zarządzanie, w tym 1 299 umów z firmami zatrudniającymi 250 i więcej pracowników.

* Źródło: Analizy Online

PKO BP BANKOWY PTE SA

Spółka zarządza PKO BP Bankowym Otwartym Funduszem Emerytalnym oraz PKO Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym, w ramach którego oferowane jest Indywidualne Konto Emerytalne (IKE)

i Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Wyniki dotyczące Otwartego Funduszu Emerytalnego (OFE):

Na koniec września 2019 roku wartość aktywów netto PKO BP Bankowego OFE zarządzanego przez PKO BP BANKOWY PTE SA wynosiła 6,8 mld PLN, co oznacza spadek o 3,1% w stosunku do stanu na koniec 2018 roku (oraz spadek o 6,6% w III kwartale br.). Spadek jest wynikiem m.in. sytuacji panującej na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Liczba członków PKO BP Bankowego OFE w III kwartale 2019 roku spadła z 906,6 tys. na koniec czerwca br. do 903,8 tys. na koniec września br.

PKO BP Bankowy OFE zajmuje na rynku funduszy emerytalnych 9. miejsce pod względem wartości aktywów netto OFE oraz 9. miejsce pod względem liczby członków OFE*.

* Źródło: www.knf.gov.pl

**GRUPA KAPITAŁOWA PKO
LEASING SA**

Grupa PKO Leasing SA (tj. PKO Leasing SA oraz jej spółki zależne) oferuje usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu i ubezpieczeń oraz świadczy usługi zarządzania flotą i wynajmu pojazdów.

W 2019 roku spółka PKO Leasing SA nabyła Prime Car Management SA (PCM), a tym samym Grupa PKO Leasing SA⁹ powiększyła się o ww. spółkę i jej spółki zależne (tj. Futura Leasing SA, Masterlease sp. z o.o. oraz MasterRent24 sp. z o.o.). W skład Grupy weszła także Polish Lease Prime 1 DAC - spółka utworzona na potrzeby sekurytyzacji wiarytelności leasingowych oraz nastąpiło połączenie Qualia Development sp. z o.o. jako spółki przejmowanej i PKO Leasing SA jako spółki przejmującej.

We wrześniu 2019 roku PKO Leasing SA przeprowadził transakcję sekurytyzacji aktywów. Spółka sprzedała portfel wysokiej klasy wiarytelności leasingowych o łącznej wartości 2,5 mld PLN do spółki celowej Polish Lease Prime 1 DAC, która dokonała prywatnej emisji papierów wartościowych i uplasowała je na rynku. Program otrzymał po raz pierwszy na polskim rynku prestiżowy status STS (simple, transparent, standardised) nadawany programom ABS (asset-backed securities).

Na koniec września 2019 roku wartość bilansowa należności od Klientów z tytułu finansowania środków trwałych (wymagalnych i niewymagalnych) oraz wartość bilansowa środków trwałych w leasingu operacyjnym Grupy PKO Leasing SA wyniosła łącznie 20,2 mld PLN, w tym spółek z Grupy PCM 1,8 mld PLN.

Zgodnie z danymi Związku Polskiego Leasingu Grupa PKO Leasing SA (dane bez Grupy PCM) posiadała na 30 czerwca 2019 roku 13,0% udział w rynku leasingu pod względem wartości środków przekazanych Klientom¹⁰.

W okresie 3 kwartałów 2019 roku wartość obrotów faktoringowych wyniosła 14,9 mld PLN, w tym w III kwartale br. 5,5 mld PLN (w analogicznym okresie 2018 roku wartości te wynosiły odpowiednio: 13,1 mld PLN i 4,8 mld PLN).

Spółka PKO Faktoring SA na 30 września 2019 roku zajmowała 7. miejsce (wg obrotu) wśród firm faktoringowych zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów z udziałem w rynku w wysokości 7,2%.

**GRUPA KAPITAŁOWA PKO ŻYCIE
TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SA**

Przedmiotem działalności spółki PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działy I ubezpieczeń – ubezpieczenia na życie. Spółka posiada w ofercie produkty samodzielne, jak również stanowiące uzupełnienie produktów bankowych oferowanych przez PKO Bank Polski SA.

W III kwartale br. spółka wprowadziła do oferty Ubezpieczenie Bezpieczny Plan - ubezpieczenie na życie z sumą ubezpieczenia do 1 mln PLN, które może zapewnić bliskim wypłatę świadczenia w przypadku śmierci osoby ubezpieczonej. Bezpieczny Plan jest odpowiedzią na potrzeby Klientów, dla których kluczową wartością jest możliwość zabezpieczenia rodziny.

Wartość składek przypisanych brutto z tytułu zawartych przez spółkę umów ubezpieczenia w okresie 3 kwartałów 2019 roku wyniosła 406,8 mln PLN, w tym w III kwartale br. 138,6 mln PLN (w analogicznym okresie 2018 roku wartości te wynosiły odpowiednio: 381,7 mln PLN i 128,0 mln PLN).

Liczba ubezpieczonych w III kwartale 2019 roku wzrosła z 931 tys. osób na koniec czerwca br. do 978 tys. osób na koniec września br. Liczba ubezpieczonych na koniec 2018 roku wynosiła 847 tys. osób.

⁹ Grupa kapitałowa według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

¹⁰ Ostatnie dane opublikowane przez Związek Polskiego Leasingu; począwszy od 2019 roku dane nie zawierają wyników poszczególnych firm leasingowych, a tym samym nie umożliwiają wskazania pozycji rynkowej poszczególnych firm

**PKO TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ SA**

Przedmiotem działalności spółki PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu II ubezpieczeń – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. Spółka koncentruje się na ubezpieczaniu ryzyka utraty dochodu, następstw nieszczęśliwych wypadków i choroby oraz ubezpieczaniu nieruchomości dla pożyczkobiorców i osób zaciągających kredyty hipoteczne.

W I półroczu 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego zezwoliła na zmianę rzeczowego zakresu działalności spółki poprzez jego rozszerzenie o działalność ubezpieczeniową w grupie 3 (casco pojazdów lądowych) i 10 (OC posiadaczy pojazdów mechanicznych łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika) działu II.

W 2019 roku spółka wprowadziła do oferty Truck Assistance oraz Car Assistance dla Klientów Grupy PKO Leasing SA.

Wartość składek przypisanych brutto z tytułu zawartych przez spółkę umów ubezpieczenia w okresie 3 kwartałów 2019 roku wyniosła 511,7 mln PLN, w tym w III kwartale br. 179,0 mln PLN (w analogicznym okresie 2018 roku wartości te wynosiły odpowiednio: 422,2 mln PLN i 140,5 mln PLN).

Liczba ubezpieczonych w III kwartale 2019 roku wzrosła z 908,5 tys. osób na koniec czerwca br. do 962 tys. osób na koniec września br. Liczba ubezpieczonych na koniec 2018 roku wynosiła 804 tys. osób.

**GRUPA KAPITAŁOWA
KREDOBANK SA
(DANE WG MSSF
OBOWIĄZUJĄCYCH W GRUPIE
PKO BANKU POLSKIEGO SA)**

KREDOBANK SA jest bankiem uniwersalnym, ukierunkowanym na obsługę Klientów detalicznych oraz Klientów małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność głównie w zachodniej części Ukrainy i w Kijowie. Jednocześnie dąży do pozyskania Klientów korporacyjnych o wysokiej wiarygodności kredytowej.

Portfel kredytowy Grupy KREDOBANK SA (brutto) w okresie 3 kwartałów 2019 roku zwiększył się o 1 520 mln UAH, tj. o 14,7% i wynosił 11 849 mln UAH (portfel kredytowy brutto wyrażony w PLN wynosił 1 961 mln PLN). Wzrost wartości portfela kredytowego w UAH jest głównie wynikiem sprzedaży nowych kredytów. Zmiana w III kwartale br. wynosiła +2,4%.

Depozyty terminowe Klientów Grupy KREDOBANK SA w okresie 3 kwartałów 2019 roku zwiększyły się 322 mln UAH, tj. o 5,7% i wynosiły 5 944 mln UAH (depozyty terminowe wyrażone w PLN wynosiły 984 mln PLN). Wysokość depozytów w UAH jest efektem poziomu wiarygodności i rankingu KREDOBANK SA na rynku bankowym na Ukrainie. W III kwartale br. nastąpił nieznaczny spadek wartości (-3,4%).

Według stanu na 30 września 2019 roku sieć placówek KREDOBANK SA obejmowała Centralę we Lwowie oraz 86 oddziały w 22 z 24 obwodów Ukrainy. W III kwartale 2019 roku utworzono 2 oddziały.

PKO BP FINAT SP. Z O.O.

PKO BP Finat sp. z o.o. świadczy kompleksowe usługi firmom z sektora finansowego, m.in. w zakresie dostarczania rozwiązań technologicznych, usług agenta transferowego, księgowości funduszy i spółek oraz outsourcingu kompetencyjnego specjalistów IT, zespołów projektowych oraz procesów informatycznych.

1 lipca 2019 roku, w ramach współpracy z Polskim Funduszem Rozwoju SA, spółka uruchomiła System Ewidencji Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Platforma jest zintegrowana ze wszystkimi podmiotami obsługującymi PPK tak, by móc rejestrować informacje o odprowadzanych składkach PPK całego rynku. Docelowo w systemie mogą się znaleźć dane 11,5 mln osób zatrudnionych.

PKO BP Finat sp. z o.o. na zlecenie Polskiego Funduszu Rozwoju SA utrzymuje i prowadzi obsługę od strony operacyjnej ewidencji PPK.

**OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ
SP. Z O.O.**

Spółka została utworzona w listopadzie 2018 roku i zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) w lutym 2019 roku.

Do września 2019 roku jedynym udziałowcem spółki był PKO Bank Polski SA. 5 września 2019 roku w KRS zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki w wysokości 60 mln PLN objęte przez Polski Fundusz Rozwoju SA oraz zmieniony Akt Założycielski spółki. PKO Bank Polski SA zmienił klasyfikację spółki z jednostki zależnej na jednostkę będącą wspólnym przedsięwzięciem.

Celem działania spółki jest świadczenie kompleksowych usług przechowywania i zdalnego przetwarzania danych w modelu Multi-Cloud, zarówno z infrastruktury własnej, jak i w postaci sprzedaży usług partnerów.

We wrześniu 2019 roku Google Cloud został partnerem strategicznym spółki. W ramach umowy partnerstwa strategicznego spółka będzie oferowała usługi Google Cloud, zarówno

infrastrukturalne (IaaS) jak i oprogramowanie (PaaS i SaaS), zapewniając dostęp do zaawansowanych usług polskim firmom. Zawarcie partnerstwa przyczyni się do uruchomienia przez Google tzw. Regionu Google Cloud w Warszawie, obsługującego cały region Europy Środkowej.

W końcu marca 2019 roku spółka osiągnęła operacyjną zdolność do świadczenia usług chmurowych w oparciu o własną infrastrukturę i rozpoczęła obsługę pierwszego klienta, którym jest PKO Bank Polski SA. Bank korzysta z usług spółki w zakresie outsourcingu środowiska testowego w oparciu o model IaaS i PaaS. Spółka w 2019 roku nawiązała również współpracę z różnymi firmami w zakresie wsparcia w obsłudze Klientów, w tym w zakresie transformacji cyfrowej klienta i partnerstwa technologicznego.

4.7. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W III kwartale 2019 roku Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

Dynamiczny rozwój i doskonałe wyniki finansowe

Firma Roku Europy Środkowej i Wschodniej – nagroda przyznana podczas XXIX Forum Ekonomicznego w Krynicy. W uzasadnieniu podkreślono m.in. zaangażowanie Banku w kluczowe dla Polski inwestycje.

Lider w kategorii „banki” w Polsce w rankingu „Book of Lists” przygotowywanym przez magazyn Warsaw Business Journal. Zwycięzcami w swoich kategoriach były też PKO

Najlepsi specjaliści na rynku

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA Osobowością Roku w VI edycji konkursu Złoty Laur „Super Biznesu”. Kapituła doceniła wiedzę i kompetencje laureata, sukcesy zarządzanego przez niego Banku oraz dokonania na rzecz cyfryzacji społeczeństwa i polskiej gospodarki.

Najlepsze produkty i usługi

PKO Bank Polski SA został wiceliderem w kategorii Bankowość Hipoteczna oraz zajął 4. miejsce w kategorii Bank dla Kowalskiego w rankingu Przyjazny Bank „Newsweeka”. W rankingu „Forbesa” na najlepszy bank dla firm, zajął 3. miejsce. Został doceniony za jakość obsługi Klientów, wiedzę, zaangażowanie i kompetencje doradców, ich aktywność sprzedażową oraz konkurencyjną ofertę.

Rankingi „Newsweeka” i „Forbesa” bazują na badaniu Kantar Polska, realizowanym metodą tajemniczego Klienta.

Wzorowa komunikacja z rynkiem

Najlepsze Contact Center w XIX edycji „Badania jakości obsługi Klienta na infoliniach banków i w kontakcie przez e-mail”, zarówno w kategorii kontaktu telefonicznego, jak i mailowego/przez formularz www. Wysoko oceniono przede wszystkim dostępność infolinii banku, czas oczekiwania na połączenie, system wyboru tematów rozmowy, a także zaangażowanie, profesjonalizm i wiedzę produktową konsultantów.

Organizatorem badania jest ARC Rynek i Opinia.

5. SŁOWNIK

Aktywa oprocentowane – należności od banków, papiery wartościowe oraz kredyty i pożyczki udzielone Klientom,

CPI (Consumer Price Index) – indeks cen konsumpcyjnych,

Depozyty Klientów – zobowiązania wobec Klientów, z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu oraz otrzymanych kredytów i pożyczek,

Finansowanie udzielone Klientom – kredyty i pożyczki udzielone Klientom (w tym należności z tytułu leasingu finansowego) pomniejszone o transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży oraz obligacje komunalne i korporacyjne prezentowane w papierach wartościowych z wyłączeniem papierów przeznaczonych do obrotu,

Finansowanie zewnętrzne – zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wyceniane według zamortyzowanego kosztu, otrzymane kredyty i pożyczki prezentowane w zobowiązaniach wobec banków oraz otrzymane kredyty i pożyczki prezentowane w zobowiązaniach wobec Klientów,

Inne zobowiązania – pochodne instrumenty zabezpieczające, pozostałe instrumenty pochodne, zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej, pozostałe zobowiązania, zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, rezerwy, transakcje z przyrzeczeniem odkupu ujmowane w zobowiązaniach wobec banków i Klientów, zobowiązania wobec Banku Centralnego i pozostałe zobowiązania wobec banków (inne niż otrzymane kredyty),

Koszty działania - ogólne koszty administracyjne i wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych,

Koszty regulacyjne - wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych oraz podatki i opłaty z ogólnych kosztów administracyjnych,

Łączny współczynnik kapitałowy - fundusze własne do łącznego wymogu kapitałowego pomnożonego przez 12,5,

Papiery wartościowe (portfel bankowy) - papiery wartościowe pomniejszone o obligacje komunalne i korporacyjne (z wyłączeniem przeznaczonych do obrotu),

Pozostałe aktywa - pochodne instrumenty zabezpieczające, pozostałe instrumenty pochodne, inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwale, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, inne aktywa oraz transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży prezentowane w kredytach i pożyczkach udzielonych Klientom,

Stopa wolna od ryzyka - średnia roczna z rentowności 10-letnich obligacji Skarbu Państwa,

Średnie oprocentowanie kredytów - przychody odsetkowe od kredytów i pożyczek udzielonych Klientom w ujęciu rocznym do średniego stanu kredytów i pożyczek udzielonych Klientom z ostatnich 5 kwartałów,

Średnie oprocentowanie depozytów - koszty odsetkowe od zobowiązań wobec Klientów w ujęciu rocznym do średniego stanu zobowiązań wobec Klientów z ostatnich 5 kwartałów,

Wskaźnik C/I (wskaźnik kosztów do dochodów) - ogólne koszty administracyjne oraz wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych do wyniku na działalności biznesowej w ujęciu rocznym,

Wskaźnik finansowania udzielonego Klientom do depozytów - finansowanie udzielone Klientom (które obejmuje kredyty i pożyczki udzielone Klientom (w tym należności z tytułu leasingu finansowego) pomniejszone o transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży oraz obligacje komunalne i korporacyjne prezentowane w papierach wartościowych z wyłączeniem papierów przeznaczonych do obrotu) do zobowiązań wobec Klientów,

Wskaźnik finansowania udzielonego Klientom do stabilnych źródeł finansowania - finansowanie udzielone Klientom (które obejmuje kredyty i pożyczki udzielone Klientom (w tym należności z tytułu leasingu finansowego) pomniejszone o transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży oraz obligacje komunalne i korporacyjne prezentowane w papierach wartościowych z wyłączeniem papierów przeznaczonych do obrotu) do stabilnych źródeł finansowania (zobowiązania wobec Klientów oraz finansowania zewnętrznego),

Współczynnik kapitału Tier 1 - kapitał Tier 1 do łącznego wymogu kapitałowego pomnożonego przez 12,5,

Wskaźnik kosztu ryzyka - wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe za okres ostatnich 12 miesięcy do średniego salda kredytów i pożyczek udzielonych Klientom brutto na początku i na końcu okresu sprawozdawczego oraz pośrednich okresów kwartalnych,

Wskaźnik marży odsetkowej - wynik z tytułu odsetek w ujęciu rocznym do średniego stanu aktywów oprocentowanych (które obejmują należności od banków, papiery wartościowe oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom) z ostatnich 5 kwartałów,

Wskaźnik ROA netto - zysk netto w ujęciu rocznym do średniego stanu aktywów z ostatnich 5 kwartałów,

Wskaźnik ROE netto - zysk netto w ujęciu rocznym do średniego stanu kapitałów własnych z ostatnich 5 kwartałów,

Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości - portfel z rozpoznaną utratą wartości w portfelu ekspozycji wycenianych wg zamortyzowanego kosztu oraz w portfelu kredytów wycenianych do wartości godziwej do pozostałych dochodów całkowitych,

Wynik na działalności biznesowej - wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia ogólnych kosztów administracyjnych, wyniku z tytułu obciążeń regulacyjnych, podatku od niektórych instytucji finansowych, wyniku z tytułu odpisów na straty kredytowe i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych,

Wynik operacyjny netto - wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia wyniku z tytułu odpisów na straty kredytowe i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych,

Wynik pozostały - przychody z tytułu dywidend, wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wynik z pozycji wymiany, zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne netto,

Wynik z operacji finansowych - wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,

Wynik z tytułu odpisów i utraty wartości - wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe oraz wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych,

Zysk netto - zysk netto w skonsolidowanym rachunku zysków i strat rozumiany jako zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej.

Bank Polski

Skrócone śródroczne skonsolidowane
sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej
PKO Banku Polskiego SA
za okres dziewięciu miesięcy zakończony
30 września 2019 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU	12
2. ZATWIERDZENIE SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
4. NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE ORAZ ZMIANY DO NICH, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE I NIE SĄ ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ	14
5. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM	15
6. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	16
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	18
7. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	18
8. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	20
9. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	22
10. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	22
11. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	23
12. WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH	23
13. PODATEK DOCHODOWY	24
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	26
14. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	26
15. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	26
16. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	26
17. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE	27
18. PAPIERY WARTOŚCIOWE	28
19. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	29
20. AKTYWA FINANSOWE WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI ORAZ ODPISY NA STRATY KREDYTOWE	29
21. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	33
22. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	33
23. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	34
24. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	35
25. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	36
26. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	38
27. REZERWY	38
28. AKCJONARIAT BANKU	39
29. INFORMACJE O PODMIOTACH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	39
30. ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	41
POZOSTAŁE NOTY	43
31. DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE I PODZIAŁ ZYSKU	43
32. INFORMACJE DOTYCZĄCE LEASINGU	43
33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE	44
34. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE	47
35. SPRAWY SPORNE	47
36. TRANSAKCJE ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	51

37. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	52
38. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	54
39. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE	55
40. POZOSTAŁE INFORMACJE	57
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	58
41. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM	58
42. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH	59
43. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	61
44. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM	61
45. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI	62
46. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	62
47. WSKAŹNIK DŹWIGNI	65
JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	66
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	67
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	68
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	69
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	71
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	73
1. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM	73
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	74
2. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	74
3. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	74
4. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	75
5. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	75
6. PODATEK DOCHODOWY	76
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	77
7. PAPIERY WARTOŚCIOWE	77
8. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	78
9. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	79
10. INWESTYCJE W JEDNOSTKI ZALEŻNE, STOWARZYSZONE I WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA	80
POZOSTAŁE NOTY	81
11. TRANSAKcje z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO	81
12. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	83
ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	85
13. ZDARZENIA, KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE	85

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Nota	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Przychody z tytułu odsetek	7	3 285	9 484	2 933	8 518
Koszty z tytułu odsetek	7	(623)	(1 829)	(567)	(1 653)
Wynik z tytułu odsetek		2 662	7 655	2 366	6 865
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8	1 049	3 070	1 021	3 003
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8	(279)	(794)	(261)	(761)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		770	2 276	760	2 242
Przychody z tytułu dywidend		1	13	1	12
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(8)	49	34	49
Wynik z pozycji wymiany		115	360	98	345
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		57	143	35	129
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		56	142	35	121
wycenianych wg zamortyzowanego kosztu		1	1	-	8
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	9	(273)	(917)	(336)	(1 023)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(21)	(31)	8	(15)
Pozostałe przychody operacyjne	10	234	669	148	465
Pozostałe koszty operacyjne	10	(146)	(247)	(50)	(234)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		88	422	98	231
Ogólne koszty administracyjne	11	(1 411)	(4 120)	(1 340)	(3 971)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	12	(59)	(477)	(101)	(479)
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(261)	(764)	(238)	(699)
Wynik z działalności operacyjnej		1 660	4 609	1 385	3 686
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		9	23	8	22
Zysk brutto		1 669	4 632	1 393	3 708
Podatek dochodowy	13	(440)	(1 324)	(348)	(974)
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 229	3 308	1 045	2 734
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli		-	-	3	2
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		1 229	3 308	1 042	2 732
Zysk na jedną akcję					
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		0,98	2,65	0,83	2,19
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		0,98	2,65	0,83	2,19
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym odpowiednio 30 września 2019 roku i 30 września 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA nie prowadziła działalności zaniechanej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	Nota	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 229	3 308	1 045	2 734
Inne dochody całkowite		182	399	(108)	58
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		182	399	(108)	58
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	16	93	422	(55)	(44)
Podatek odroczony	13	(18)	(80)	10	9
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto	16	75	342	(45)	(35)
Aktualizacja wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, brutto		126	132	5	247
Zyski/straty przeniesione do rachunku zysków i strat (z tytułu zbycia)		(56)	(142)	(35)	(121)
Podatek odroczony	13	(14)	3	5	(25)
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, netto		56	(7)	(25)	101
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		53	64	(23)	5
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		(2)	-	(15)	(13)
Dochody całkowite netto, razem		1 411	3 707	937	2 792
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:		1 411	3 707	937	2 792
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 411	3 707	934	2 790
udziałowców niesprawujących kontroli		-	-	3	2

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	14	13 252	22 925
Należności od banków	15	3 859	7 661
Pochodne instrumenty zabezpieczające	16	784	658
Pozostałe instrumenty pochodne	17	3 111	1 907
Papiery wartościowe	18	75 682	64 114
- przeznaczone do obrotu		891	235
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		2 108	2 848
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		59 234	52 558
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		13 449	8 473
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19	230 573	214 912
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		9 181	1 106
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		1	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		221 391	213 806
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia		383	344
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		16	15
Wartości niematerialne		3 119	3 195
Rzeczowe aktywa trwałe	21	4 392	2 931
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2	4
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 070	2 135
Inne aktywa		4 308	3 454
SUMA AKTYWÓW		341 551	324 255

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		7	7
Zobowiązania wobec banków	22	2 113	2 001
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		10	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		2 103	2 001
Pochodne instrumenty zabezpieczające	16	644	471
Pozostałe instrumenty pochodne	17	3 408	2 655
Zobowiązania wobec klientów	23	251 267	242 816
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		25	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		251 242	242 816
Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej		1 566	1 292
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	25	32 347	28 627
Zobowiązania podporządkowane		2 708	2 731
Pozostałe zobowiązania	26	5 468	3 685
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		401	371
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		99	52
Rezerwy	27	488	446
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		300 516	285 154
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250	1 250
Pozostałe kapitały		34 386	34 505
Niepodzielony wynik finansowy		2 101	(385)
Wynik okresu bieżącego		3 308	3 741
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		41 045	39 111
Udziały niekontrolujące		(10)	(10)
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		41 035	39 101
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		341 551	324 255
Łączny współczynnik kapitałowy	46	18,01%	18,88%
Wartość księgowa (w mln PLN)		41 035	39 101
Liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		32,83	31,28
Rozwodniona liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		32,83	31,28

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe										
	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe									
31 grudnia 2018 roku	1 250	29 354	1 070	3 831	250	34 505	(385)	3 741	39 111	(10)	39 101	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	-	-	(111)	-	(111)	-	(111)	
1 stycznia 2019 roku (zmieniony)	1 250	29 354	1 070	3 831	250	34 505	(496)	3 741	39 000	(10)	38 990	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 741	(3 741)	-	-	-	
Wyplacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	(1 662)	-	(1 662)	-	(1 662)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	399	399	-	3 308	3 707	-	3 707	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	3 308	3 308	-	3 308	
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	399	399	-	-	399	-	399	
Pokrycie straty z lat ubiegłych ¹	-	-	-	(606)	-	(606)	606	-	-	-	-	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	75	-	13	-	88	(88)	-	-	-	-	
30 września 2019 roku	1 250	29 429	1 070	3 238	649	34 386	2 101	3 308	41 045	(10)	41 035	

¹ Pozycja obejmuje między innymi pokrycie z pozostałych kapitałów rezerwowych straty z lat ubiegłych Banku w wysokości 535 milionów PLN powstałej w wyniku zmian zasad rachunkowości w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 9.

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite					Razem
	Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstw	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	
1 stycznia 2019 roku	(13)	492	22	(10)	(241)	250
Dochody całkowite razem, w tym:	-	(7)	342	-	64	399
Inne dochody całkowite	-	(7)	342	-	64	399
30 września 2019 roku	(13)	485	364	(10)	(177)	649

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES DZIEWIĘCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU
(W MILIONACH ZŁOTYCH)

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały Kapitały rezerwowe				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe								
31 grudnia 2017 roku	1 250	27 374	1 070	3 645	(110)	31 979	(66)	3 104	36 267	(11)	36 256	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(78)	(78)	(567)	-	(645)	-	(645)	
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	1 250	27 374	1 070	3 645	(188)	31 901	(633)	3 104	35 622	(11)	35 611	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 104	(3 104)	-	-	-	
Wyplacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	(688)	-	(688)	-	(688)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	58	58	-	2 732	2 790	2	2 792	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	2 732	2 732	2	2 734	
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	58	58	-	-	58	-	58	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 101	-	65	-	2 166	(2 166)	-	-	-	-	
Transfer w ramach pozostałych kapitałów	-	(121)	-	121	-	-	-	-	-	-	-	
Przymusowy wykup akcji od udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)	-	(2)	
30 września 2018 roku	1 250	29 354	1 070	3 831	(130)	34 125	(385)	2 732	37 722	(9)	37 713	

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite					
	Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Razem
31 grudnia 2017 roku	-	272	(116)	(9)	(257)	(110)
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	(78)	-	-	-	(78)
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	-	194	(116)	(9)	(257)	(188)
Dochody całkowite razem, w tym:	(13)	101	(35)	-	5	58
Inne dochody całkowite	(13)	101	(35)	-	5	58
30 września 2018 roku	(13)	295	(151)	(9)	(252)	(130)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	4 632	3 708
Korekty razem:	(6 153)	(8 188)
Amortyzacja	782	611
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(16)	(27)
Odsetki i dywidendy	(593)	(365)
Zmiana stanu:		
należności od banków	24	(496)
pochodnych instrumentów zabezpieczających	47	679
pozostałych instrumentów pochodnych	(451)	161
papierów wartościowych	(1 574)	(1 040)
- przeznaczonych do obrotu	(656)	(1 568)
- nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	740	1 667
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(1 396)	(643)
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(262)	(496)
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(14 152)	(8 889)
- nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(8 075)	136
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(1)	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(6 076)	(9 025)
aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(28)
innych aktywów	(787)	(534)
skumulowanych odpisów na straty kredytowe	(434)	(2 248)
skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	36	40
zobowiązań wobec banków	(49)	(33)
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	10	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(59)	(33)
zobowiązań wobec klientów	10 319	4 990
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	10 294	4 990
zobowiązań z tytułu działalności ubezpieczeniowej	274	303
zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	465	133
zobowiązań podporządkowanych	(23)	(13)
pozostałych zobowiązań	883	26
Zapłacony podatek dochodowy	(1 179)	(1 497)
Inne korekty	275	39
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 521)	(4 480)

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	185 056	197 568
Zbycie jednostek zależnych	-	23
Zbycie i odsetki od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	178 868	196 909
Wykup i odsetki od papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	6 009	475
Zbycie wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów do zbycia	142	132
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)	37	29
Wydatki z działalności inwestycyjnej	(194 664)	(196 119)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych	(279)	(2)
Nabycie papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(183 270)	(194 751)
Nabycie papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(10 549)	(811)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(566)	(555)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(9 608)	1 449

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	10 436	9 654
Wykup/umorzenie dłużnych papierów wartościowych	(7 431)	(5 506)
Wpływy z tytułu emisji obligacji podporządkowanych	-	1 000
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom	(1 662)	(688)
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	153	168
Spłata kredytów i pożyczek	(3 164)	(3 060)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	(166)	-
Spłata odsetek od zobowiązań długoterminowych	(491)	(479)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(2 325)	1 089
Przepływy pieniężne netto	(13 454)	(1 942)
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	93	157
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	30 526	23 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	17 072	21 058

NOTY DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ I BANKU

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (**PKO BANK POLSKI SA** albo **BANK**) został utworzony dekretem podpisanym 7 lutego 1919 roku przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, premiera Ignacego Paderewskiego oraz ministra Poczty i telegrafów i jednocześnie pierwszego prezesa Huberta Lindego jako Poczтовая Kasa Oszczędnościowa. W 1950 roku Bank rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawa, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263.

Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Grupa Kapitałowa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (**GRUPA KAPITAŁOWA PKO BANKU POLSKIEGO SA**, **GRUPA KAPITAŁOWA BANKU** lub **GRUPA KAPITAŁOWA**) prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poprzez podmioty zależne: na terytorium Ukrainy, Szwecji i Irlandii, a także w formie Oddziału w Republice Federalnej Niemiec (Oddział w Niemczech) i Republice Czeskiej (Oddział w Czechach).

PKO Bank Polski SA jako jednostka dominująca jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. Bank może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Poprzez podmioty zależne Grupa Kapitałowa oferuje kredyty hipoteczne, świadczy specjalistyczne usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i ubezpieczeń oraz świadczy usługi zarządzania flotą pojazdów, agenta transferowego, dostarczania rozwiązań technologicznych, outsourcingu specjalistów IT i wsparcia w zakresie prowadzenia działalności przez inne podmioty, zarządza nieruchomościami, a także prowadzi działalność bankową oraz świadczy usługi windykacyjne i finansowe na Ukrainie.

INFORMACJE DOTYCZĄCE SKŁADU OSOBOWEGO RADY NADZORCZEJ ORAZ ZARZĄDU

Skład Rady Nadzorczej Banku na 30 września 2019 roku:

- Piotr Sadownik - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Grażyna Ciurzyńska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
- Zbigniew Hajłasz - Sekretarz Rady Nadzorczej
- Mariusz Andrzejewski - Członek Rady Nadzorczej
- Mirosław Barszcz - Członek Rady Nadzorczej
- Adam Budnikowski - Członek Rady Nadzorczej
- Dariusz Górski - Członek Rady Nadzorczej od 6 maja 2019 roku
- Wojciech Jasiński - Członek Rady Nadzorczej
- Andrzej Kisielewicz - Członek Rady Nadzorczej
- Elżbieta Mączyńska-Ziemacka - Członek Rady Nadzorczej
- Krzysztof Michalski - Członek Rady Nadzorczej od 17 września 2019 roku

6 maja 2019 roku w ramach zmian w składzie Rady Nadzorczej odwołany został Pan Janusz Ostaszewski.

Skład Zarządu Banku na 30 września 2019 roku:

- Zbigniew Jagiełło - Prezes Zarządu
- Rafał Antczak - Wiceprezes Zarządu
- Rafał Kozłowski - Wiceprezes Zarządu
- Maks Kraczkowski - Wiceprezes Zarządu
- Mieczysław Król - Wiceprezes Zarządu
- Adam Marciniak - Wiceprezes Zarządu
- Piotr Mazur - Wiceprezes Zarządu
- Jakub Papierski - Wiceprezes Zarządu
- Jan Emeryk Rościszewski - Wiceprezes Zarządu.

Zmiany w stanie posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA i uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące

Imię i nazwisko	Liczba akcji na 30.09.2019	Nabycie	Zbycie	Liczba akcji na 31.12.2018
Zarząd Banku				
Zbigniew Jagiełło, Prezes Zarządu Banku	11 000	0	0	11 000
Rafał Antczak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
Rafał Kozłowski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
Maks Kraczkowski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
Mieczysław Król, Wiceprezes Zarządu Banku	5 000	0	0	5 000
Adam Marciniak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
Piotr Mazur, Wiceprezes Zarządu Banku	4 500	0	0	4 500
Jakub Papierski, Wiceprezes Zarządu Banku	3 000	0	0	3 000
Jan Emeryk Rościszewski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0

2. ZATWIERDZENIE SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej (dalej **SPRAWOZDANIE FINANSOWE**), poddane przeglądowi Komitetu Audytu Rady Nadzorczej oraz przeglądowi Rady Nadzorczej 5 listopada 2019 roku, zostało przyjęte do publikacji przez Zarząd Banku 5 listopada 2019 roku.

3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze:

- za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku w zakresie skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych
- na 31 grudnia 2018 roku w zakresie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Dane finansowe prezentowane są w milionach złotych polskich (PLN), chyba że wskazano inaczej. W związku z powyższym mogą wystąpić różnice wynikające z zaokrąglenia do pełnych milionów złotych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami obowiązującymi w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku, z wyłączeniem zmian, które wynikają z wdrożenia od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing”, opisanych w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku. Pozostałe zasady rachunkowości, które nie uległy zmianie, zostały opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

Prezentowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy 2019 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej i dane porównawcze zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

4. NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE ORAZ ZMIANY DO NICH, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE I NIE SĄ ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastępuje standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który umożliwił kontynuowanie ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach i co w rezultacie oznaczało stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Nowy standard będzie obowiązywał dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku.

Opublikowane w marcu 2018 roku zmiany do Założeń Konceptyjnych regulują obszary ujmowania i wyłączenia składników aktywów i zobowiązań z bilansu, podstaw wyceny, prezentacji i ujawnień, a także aktualizację wybranych definicji.

Zmiany do MSSF 3 zawężają i wyjaśniają definicję przedsięwzięcia. Umożliwiają również przeprowadzenie uproszczonej oceny czy zespół aktywów i działań stanowi grupę aktywów a nie przedsięwzięcie.

Zmiany do MSR 1 i MSR 8 ujednolicają i wyjaśniają definicję pojęcia „istotny” oraz zawierają wytyczne w celu zwiększenia spójności stosowania tego konceptu w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej.

Grupa Kapitałowa jest w trakcie szacowania wpływu MSSF 17 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa Kapitałowa nie oczekuje, że wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe zmian do MSSF 3, MSR 1, MSR 8 oraz Założeń Konceptyjnych będzie istotny.

5. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŃNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W celu lepszego ujęcia i prezentacji zdarzeń gospodarczych Grupa Kapitałowa dokonała następujących zmian w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej:

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(1 645)	(8)	(1 653)
Ogólne koszty administracyjne	(4 458)	487	(3 971)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(479)	(479)
Razem	(6 103)	-	(6 103)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(567)	-	(567)
Ogólne koszty administracyjne	(1 441)	101	(1 340)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(101)	(101)
Razem	(2 008)	-	(2 008)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie i reklasyfikacja do nowych pozycji	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
zmiana stanu papierów wartościowych	(1 023)	(17)	(1 040)
zmiana stanu rezerw i odpisów na straty kredytowe	(2 265)	2 265	-
zmiana stanu skumulowanych odpisów na straty kredytowe	-	(2 248)	(2 248)
zmiana stanu skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	-	40	40
zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(25)	(3)	(28)
inne korekty	76	(37)	39
Razem	(2 214)	-	(2 197)

6. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów: detalicznego, korporacyjnego i inwestycyjnego oraz centrum transferowego i pozostałego.

Informacje o segmentach zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2018.

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Działalność kontynuowana			Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	
Wynik z tytułu odsetek	6 191	1 183	281	7 655
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 832	459	(15)	2 276
Wynik pozostały	575	398	14	987
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	41	40	(32)	49
Wynik z pozycji wymiany	182	137	41	360
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5	138	-	143
Przychody z tytułu dywidend	-	13	-	13
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	327	90	5	422
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	20	(20)	-	-
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	(731)	(186)	-	(917)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(12)	(19)	-	(31)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(3 395)	(724)	(1)	(4 120)
amortyzacja	(646)	(136)	-	(782)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	(447)	(113)	83	(477)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(521)	(234)	(9)	(764)
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	-	-	-	23
Wynik segmentu (brutto)	3 492	764	353	4 632
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(1 324)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	3 492	764	353	3 308

30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Aktywa	183 385	151 567	4 527	339 479
Aktywa niealokowane	-	-	-	2 072
Suma aktywów	183 385	151 567	4 527	341 551
Zobowiązania	200 822	61 749	37 445	300 016
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	500
Suma zobowiązań	200 822	61 749	37 445	300 516

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Działalność kontynuowana			
	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Wynik z tytułu odsetek	5 484	1 108	273	6 865
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 885	370	(13)	2 242
Wynik pozostały	271	423	72	766
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6	49	(6)	49
Wynik z pozycji wymiany	117	151	77	345
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	120	-	129
Przychody z tytułu dywidend	-	12	-	12
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	119	111	1	231
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	20	(20)	-	-
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	(765)	(258)	-	(1 023)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(18)	3	-	(15)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(3 359)	(618)	6	(3 971)
amortyzacja	(525)	(86)	-	(611)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	(310)	(103)	(66)	(479)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(566)	(204)	71	(699)
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	-	-	-	22
Wynik segmentu (brutto)	2 622	721	343	3 708
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(974)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	2
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 622	721	343	2 732

31 GRUDNIA 2018 ROKU	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Aktywa	170 234	145 898	5 984	322 116
Aktywa niealokowane	-	-	-	2 139
Suma aktywów	170 234	145 898	5 984	324 255
Zobowiązania	184 729	64 542	35 460	284 731
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	423
Suma zobowiązań	184 729	64 542	35 460	285 154

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

7. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
kredytów i innych należności udzielonych bankom		26	75	22	66
pochodnych instrumentów zabezpieczających		81	250	86	263
dłużnych papierów wartościowych		415	1 247	348	1 022
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		80	223	49	142
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		329	986	278	821
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		6	38	21	59
kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem należności z tytułu leasingu finansowego)		2 573	7 390	2 324	6 720
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 794	6 591	2 318	6 703
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		779	799	6	17
należności z tytułu leasingu finansowego		190	522	153	447
Razem		3 285	9 484	2 933	8 518
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych z utratą wartości		56	194	82	230
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		2 419	8 397	2 820	8 179
od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		2 090	7 411	2 542	7 358
od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		329	986	278	821
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		866	1 087	113	339

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)		(4)	(12)	(3)	(12)
lokata		(2)	(10)	(6)	(14)
kredytów i pożyczek otrzymanych		(15)	(37)	(4)	(28)
leasingu		(7)	(19)	-	-
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)		(416)	(1 227)	(377)	(1 125)
dłużnych papierów wartościowych		(31)	(82)	(25)	(58)
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		(5)	(6)	-	-
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		(24)	(66)	(20)	(43)
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(2)	(10)	(5)	(15)
emisji papierów wartościowych		(126)	(375)	(129)	(354)
zobowiązań podporządkowanych		(22)	(67)	(23)	(62)
Razem		(623)	(1 829)	(567)	(1 653)

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW:

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	13	13	26
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	81	81
dłużnych papierów wartościowych	4	405	6	415
kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem należności z tytułu leasingu finansowego)	2 126	447	-	2 573
należności z tytułu leasingu finansowego	143	47	-	190
Razem	2 273	912	100	3 285

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	46	29	75
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	250	250
dłużnych papierów wartościowych	12	1 220	15	1 247
kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem należności z tytułu leasingu finansowego)	6 026	1 364	-	7 390
należności z tytułu leasingu finansowego	385	137	-	522
Razem	6 423	2 767	294	9 484

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	13	9	22
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	86	86
dłużnych papierów wartościowych	4	340	4	348
kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem należności z tytułu leasingu finansowego)	1 914	410	-	2 324
należności z tytułu leasingu finansowego	108	45	-	153
Razem	2 026	808	99	2 933

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK WEDŁUG SEGMENTÓW OD:	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	-	39	27	66
pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	263	263
dłużnych papierów wartościowych	12	998	12	1 022
kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem należności z tytułu leasingu finansowego)	5 496	1 224	-	6 720
należności z tytułu leasingu finansowego	313	134	-	447
Razem	5 821	2 395	302	8 518

8. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Kredyty i ubezpieczenia	213	640	189	553
udzielanie kredytów i pożyczek	176	526	161	468
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	37	114	28	85
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	179	556	203	639
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	132	408	167	488
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	11	32	12	40
prowadzenie działalności maklerskiej	36	116	24	111
Karty	362	994	326	915
Rachunki bankowe i pozostałe	295	880	303	896
obsługa rachunków bankowych	209	633	210	625
operacje kasowe	19	56	22	69
obsługa masowych operacji zagranicznych	26	74	28	78
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej	-	-	-	1
zlecenia klientowskie	12	35	11	33
usługi powiernicze	1	4	2	5
inne	28	78	30	85
Razem	1 049	3 070	1 021	3 003

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	(6)	(26)	(10)	(31)
Karty	(207)	(568)	(183)	(519)
Rachunki bankowe i pozostałe	(66)	(200)	(68)	(211)
prowinie poniesione na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów	(12)	(35)	(12)	(42)
kontrola inwestycji budowlanych i wycena nieruchomości	(11)	(35)	(12)	(34)
usługi rozliczeniowe	(8)	(26)	(8)	(23)
prowinie za usługi operacyjne banków	(2)	(7)	(4)	(10)
wysyłka SMS	(9)	(25)	(6)	(19)
inne	(24)	(72)	(26)	(83)
Razem	(279)	(794)	(261)	(761)

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW:

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019		
	Segment detaiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	140	73	213
udzielanie kredytów i pożyczek	106	70	176
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	34	3	37
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	106	73	179
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	84	48	132
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	11	-	11
prowadzenie działalności maklerskiej	11	25	36
Karty	346	16	362
Rachunki bankowe i pozostałe	245	50	295
obsługa rachunków bankowych	183	26	209
operacje kasowe	12	7	19
obsługa masowych operacji zagranicznych	16	10	26
zlecenia klientowskie	7	5	12
usługi powiernicze	-	1	1
inne	27	1	28
Razem	837	212	1 049

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019		
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	424	216	640
udzielanie kredytów i pożyczek	319	207	526
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	105	9	114
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	422	134	556
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	356	52	408
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	32	-	32
prowadzenie działalności maklerskiej	34	82	116
Karty	952	42	994
Rachunki bankowe i pozostałe	720	160	880
obsługa rachunków bankowych	556	77	633
operacje kasowe	35	21	56
obsługa masowych operacji zagranicznych	48	26	74
zlecenia klientowskie	20	15	35
usługi powiernicze	-	4	4
inne	61	17	78
Razem	2 518	552	3 070

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018		
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	117	72	189
udzielanie kredytów i pożyczek	92	69	161
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	25	3	28
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	184	19	203
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	165	2	167
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	12	-	12
prowadzenie działalności maklerskiej	7	17	24
Karty	314	12	326
Rachunki bankowe i pozostałe	243	60	303
obsługa rachunków bankowych	188	22	210
operacje kasowe	14	8	22
obsługa masowych operacji zagranicznych	16	12	28
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej	-	-	-
zlecenia klientowskie	6	5	11
usługi powiernicze	-	2	2
inne	19	11	30
Razem	858	163	1 021

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT WEDŁUG SEGMENTÓW	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018		
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Razem
Kredyty i ubezpieczenia	366	187	553
udzielanie kredytów i pożyczek	288	180	468
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	78	7	85
Fundusze inwestycyjne, emerytalne i działalność maklerska	550	89	639
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	481	7	488
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	40	-	40
prowadzenie działalności maklerskiej	29	82	111
Karty	856	59	915
Rachunki bankowe i pozostałe	710	186	896
obsługa rachunków bankowych	564	61	625
operacje kasowe	47	22	69
obsługa masowych operacji zagranicznych	44	34	78
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej	-	1	1
zlecenia klientowskie	19	14	33
usługi powiernicze	-	5	5
inne	36	49	85
Razem	2 482	521	3 003

9. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Należności od banków		(1)	(1)	-
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		(1)	(1)	-
Dłużne papiery wartościowe		9	4	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		3	(6)	4
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		6	10	(4)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		(257)	(898)	(322)
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		(257)	(898)	(322)
mieszkańciewe		(43)	(110)	(46)
gospodarcze		(59)	(290)	(107)
konsumpcyjne		(129)	(437)	(151)
należności z tytułu leasingu finansowego		(26)	(61)	(18)
Inne aktywa finansowe		1	-	(1)
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje		(25)	(22)	(13)
Razem		(273)	(917)	(336)

SKUMULOWANE ODPISY NA STRATY KREDYTOWE (STAN)	30.09.2019	31.12.2018
Należności od banków	-	1
Dłużne papiery wartościowe	22	36
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	7	10
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	15	26
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 759	8 204
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7 759	8 204
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	250	227
Inne aktywa finansowe	100	97
Razem	8 131	8 565

10. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	87	241	86	239
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	107	178	21	56
Zysk związany z utratą kontroli nad jednostką zależną	-	-	-	11
Zyski ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	18	41	10	35
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny oraz przychody uboczne	8	26	9	27
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	1	4	-	4
Rozwiązanie rezerwy na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat	-	58	4	4
Rozwiązanie rezerwy na przyszłe płatności	1	1	-	-
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne	-	6	3	3
Zysk na okazijnym nabyciu ¹	-	80	-	-
Inne	12	34	15	86
Razem	234	669	148	465

¹ dotyczy transakcji nabycia przez PKO Leasing SA Prime Car Management SA (PCM). Szczegóły transakcji opisane zostały w nocie „Zmiany w spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Koszty sprzedanych produktów i usług		(6)	(18)	(8)	(26)
Straty na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia		(13)	(25)	(5)	(19)
Przekazane odszkodowania, kary i grzywny oraz koszty uboczne		(3)	(20)	(3)	(11)
Koszty przekazanych darowizn		(6)	(16)	(8)	(27)
Utworzenie rezerwy na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat		(69)	(69)	-	(62)
Utworzenie rezerwy na przyszłe płatności		-	(1)	-	(5)
Utworzenie rezerwy na sprawy sporne		(2)	(11)	(2)	(27)
Inne		(47)	(87)	(24)	(57)
Razem		(146)	(247)	(50)	(234)

11. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Świadczenia pracownicze		(796)	(2 365)	(773)	(2 293)
Koszty rzeczowe, w tym:		(329)	(973)	(363)	(1 067)
wynajmu		(14)	(57)	(65)	(198)
informatyczne		(76)	(228)	(73)	(216)
Amortyzacja		(286)	(782)	(204)	(611)
rzeczowe aktywa trwałe, w tym:		(185)	(492)	(91)	(269)
informatyczne		(31)	(93)	(28)	(85)
aktywa z tytułu prawa do użytkowania		(55)	(155)	-	-
wartości niematerialne, w tym:		(100)	(289)	(112)	(340)
informatyczne		(91)	(262)	(103)	(314)
nieruchomości inwestycyjne		(1)	(1)	(1)	(2)
Razem		(1 411)	(4 120)	(1 340)	(3 971)

ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Wynagrodzenia, w tym:		(669)	(1 971)	(651)	(1 914)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego		(15)	(46)	(15)	(33)
koszty restrukturyzacji		-	(23)	-	(36)
Ubezpieczenia, w tym:		(106)	(329)	(102)	(319)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe		(90)	(280)	(82)	(267)
Inne świadczenia na rzecz pracowników		(21)	(65)	(20)	(60)
Razem		(796)	(2 365)	(773)	(2 293)

12. WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH

WYNIK Z TYTUŁU OBCIĄŻEŃ REGULACYJNYCH	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG), w tym:		(40)	(468)	(65)	(363)
na fundusz przymusowej restrukturyzacji		-	(348)	-	(167)
na fundusz gwarancyjny banków		(40)	(120)	(65)	(196)
Opłaty na rzecz KNF		-	(40)	(4)	(27)
Zrzucałtowany podatek dochodowy, w tym:		(2)	83	(15)	(34)
podatek potrącony u źródła 20%		-	138	(15)	(34)
zrzucałtowany podatek dochodowy 3%		(2)	(55)	-	-
Pozostałe podatki i opłaty		(17)	(52)	(17)	(55)
Razem		(59)	(477)	(101)	(479)

SKŁADKI I WPŁATY NA BFG:

Zgodnie z interpretacją KIMSF 21 „Opłaty publiczne”, opłaty ponoszone przez Grupę Kapitałową na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie zajścia zdarzenia obligującego.

Grupa Kapitałowa wnosi składki na fundusz gwarancyjny banków (kwartalnie) i fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (raz do roku). Składki na fundusz gwarancyjny i przymusowej restrukturyzacji nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY:

Ustawą z 23 października 2018 roku o zmianie m.in. ustaw o podatkach dochodowych wprowadzono możliwość alternatywnego do poboru podatku u źródła opodatkowania 3% podatkiem niektórych odsetek wypłacanych na rzecz nierezydentów. W związku z powyższym, 29 marca 2019 roku Bank złożył w urzędzie skarbowym zawiadomienie o wyborze 3% formy opodatkowania w odniesieniu do:

- odsetek od pożyczek, które wypłacane są przez Bank na rzecz PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji (wybór opodatkowania zgodnie z ustawą dotyczy lat 2014-2022) oraz
- odsetek od euroobligacji wyemitowanych przez Bank przed 1 stycznia 2019 roku.

Z uwagi na to, że w odniesieniu do odsetek wypłacanych PKO Finance AB za lata 2017-2018 Bank dokonywał poboru 20% podatku u źródła, 12 lutego 2019 roku Bank złożył wniosek o stwierdzenie nadpłaty wraz z korektami deklaracji. Postępowanie nadpłatowe nie zostało jeszcze zakończone.

Korekta 20% podatku potrąconego u źródła in plus 138 milionów PLN oraz rozpoznanie podatku 3% od odsetek naliczonych za lata 2014-2018 w wysokości 50 milionów PLN stanowią zdarzenia jednorazowe, natomiast kwota podatku 3% od odsetek naliczonych w okresie dziewięciu miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku wynosi 5 milionów PLN.

Grupa Kapitałowa dokonała płatności podatku w ustawowym terminie, tj. do 31 lipca 2019 roku.

13. PODATEK DOCHODOWY

Na podstawie umowy z 5 listopada 2018 roku PKO Bank Polski SA, wspólnie z PKO Bankiem Hipotecznym SA oraz PKO Leasing SA, tworzy Podatkową Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PGK PKO Banku Polskiego SA”, „PGK”).

Podatkowa grupa kapitałowa jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej utworzenie oznacza konsolidację dochodów spółek wchodzących w jej skład dla celów opodatkowania podatkiem dochodowym oraz umożliwia skorzystanie z innych zapewniających w szczególności ułatwienia operacyjne przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, które dedykowane są podatkowym grupom kapitałowym.

PGK PKO Banku Polskiego SA została powołana na okres 3 lat podatkowych. Pierwszy rok podatkowy rozpoczął się 1 stycznia 2019 roku. PKO Bank Polski SA jest w PGK PKO Banku Polskiego SA spółką dominującą. PKO Bank Polski SA dokonuje wpłat zaliczek z tytułu podatku dochodowego należnego od spółek tworzących PGK, natomiast Spółki przekazują do Banku zaliczki na podatek wynikający z ich działalności. W pierwszym roku funkcjonowania PGK uiszcza zaliczki do Urzędu Skarbowego za okresy kwartalne.

	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Bieżące obciążenie podatkowe		(420)	(1 209)	(529)	(1 254)
Odroczony podatek dochodowy z tytułu różnic przejściowych		(20)	(115)	181	280
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat		(440)	(1 324)	(348)	(974)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych z tytułu różnic przejściowych		(32)	(77)	15	(16)
Razem		(472)	(1 401)	(333)	(990)

	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	1 669	4 632	1 393	3 708
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%	(317)	(880)	(265)	(705)
Efekt innych stawek podatkowych jednostek zagranicznych	1	-	-	-
Wpływ trwałych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	(124)	(444)	(88)	(274)
odpisy na straty kredytowe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-	-	(64)	(64)
składka i wpłaty na BFG	(4)	(85)	(11)	(68)
podatek od instytucji finansowych	(45)	(141)	(43)	(131)
3% zryczałtowany podatek dochodowy od odsetek na rzecz nierezzydentów	-	(12)	-	-
pozostałe różnice trwałe	(75)	(206)	30	(11)
Wpływ innych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym ulga na nowe technologie i darowizny	-	-	5	5
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	(440)	(1 324)	(348)	(974)
Efektywna stopa podatkowa	26,36%	28,58%	24,98%	26,27%

Systemy podatkowe krajów, w których Bank i podmioty Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA mają siedzibę lub oddziały, podlegają częstym zmianom legislacyjnym, m.in. w związku z działaniami służącymi uszczelnieniu systemu podatkowego na poziomie zarówno krajowym, jak i międzynarodowym.

Ponadto, rozumienie niektórych przepisów prawa podatkowego, z uwagi na ich niejednoznaczny charakter, może skutkować w praktyce indywidualnymi, niejednolitymi interpretacjami organów podatkowych, różniącymi się od interpretacji dokonywanej przez podatników, a spory w tym zakresie mogą być rozstrzygane wyłącznie w drodze orzecznictwa krajowych lub europejskich sądów. W związku z powyższym nie można wykluczyć, iż organy podatkowe zastosują interpretację przepisów prawa podatkowego odmienną od zaimplementowanej w praktyce przez Bank lub podmioty Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA mogącą wywierać znaczący, niekorzystny wpływ na ich działalność i sytuację finansową, pomimo systematycznie podejmowanych przez nie różnorodnych, dopuszczalnych prawem działań na rzecz zminimalizowania tego ryzyka.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi opodatkowania na terytorium Szwecji różnic kursowych od udzielonych Bankowi pożyczek oraz zobowiązań z tytułu emisji, PKO Finance AB, której walutą sprawozdawczą jest EUR, wystąpiła o indywidualną interpretację do Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych (Skatterättsnämnden). PKO Finance AB pożycza Bankowi środki pozyskane z wyemitowanych obligacji rozpoznając równolegle należności z tytułu pożyczek oraz zobowiązania z tytułu emisji. Zmiany kursów walutowych wpływają symetrycznie na wycenę tych należności i zobowiązań, gdyż różnicom kursowym z wyceny udzielonych pożyczek odpowiadają przeciwstawne różnice kursowe z wyceny zobowiązań od wyemitowanych obligacji.

Zgodnie z otrzymaną 14 marca 2019 roku interpretacją spółka, dla której walutą sprawozdawczą jest EUR, powinna opodatkować w dacie zapadalności różnice kursowe EUR/SEK od udzielonych pożyczek oraz równocześnie nie ma możliwości ujęcia w dacie wymagalności kosztu podatkowego z tytułu różnic kursowych od zobowiązań spółki z tytułu emisji obligacji. Potencjalne zastosowanie interpretacji Rady dla wszystkich pożyczek udzielonych przez spółkę oznaczałoby ujęcie na 30 września 2019 roku zobowiązania w wysokości 30 milionów EUR oraz rezerwy w wysokości 38 milionów EUR.

Interpretacja Rady, w przypadku jej utrzymania przez szwedzki Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen), oznaczałaby stosowanie na terytorium Szwecji odmiennego podejścia wobec spółek raportujących w EUR w porównaniu do spółek raportujących w SEK, które posiadają możliwość uwzględnienia w rozliczeniach podatkowych również różnic kursowych od zobowiązań, co wpływałoby na wzrost ryzyka ekonomicznego oraz uniemożliwiłoby efektywne zabezpieczenie ryzyka walutowego. W ocenie Grupy Kapitałowej takie podejście byłoby sprzeczne z art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczącym konieczności zapewnienia swobodnego przepływu kapitału w UE lub art. 49 i 54 TFUE dotyczącymi swobody przedsiębiorczości. 3 kwietnia 2019 roku spółka wystąpiła do szwedzkiego Naczelnego Sądu Administracyjnego z odwołaniem od interpretacji Rady, a 1 lipca 2019 roku przekazała do niego rozbudowaną argumentację do odwołania. W opinii z 23 sierpnia 2019 roku szwedzki urząd podatkowy (Skatteverket) ustosunkował się negatywnie to odwołania spółki. Spółka podtrzymała swoje stanowisko w przekazanej 25 września 2019 roku do szwedzkiego Naczelnego Sądu Administracyjnego odpowiedzi do opinii. Dodatkowo 10 października 2019 roku spółka przekazała do szwedzkiego Naczelnego Sądu Administracyjnego uzupełnienie do odwołania, w którym m.in. podkreśliła znaczenie rozstrzygnięcia sprawy dla działających na terytorium Szwecji spółek raportujących w Euro.

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

14. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	30.09.2019	31.12.2018
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	9 838	17 391
Gotówka	3 414	5 534
Razem	13 252	22 925

15. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	30.09.2019	31.12.2018
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
Lokaty w bankach, w tym	2 719	6 437
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	4	4
Rachunki bieżące, w tym	1 093	1 174
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	180	191
Udzielone kredyty i pożyczki	41	48
Środki pieniężne w drodze	6	3
Razem brutto	3 859	7 662
Odpisy na straty kredytowe	-	(1)
Razem	3 859	7 661

16. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

RODZAJE STRATEGII ZABEZPIECZAJĄCYCH STOSOWANYCH PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Grupa Kapitałowa wprowadziła dwie nowe strategie zabezpieczające, tj.

- „Zabezpieczenie zmienności wartości godziwej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu wycenianego według zamortyzowanego kosztu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS”,
- „Zabezpieczenie zmienności wartości godziwej papieru wartościowego w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu, wycenianego do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS”.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa nie wprowadziła nowych strategii zabezpieczających.

WARTOŚĆ BILANSOWA INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH	30.09.2019		31.12.2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
- ryzyka stopy procentowej - IRS	784	626	658	470
- ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej - CIRS	239	-	110	5
	545	626	548	465
Zabezpieczenie wartości godziwej				
- ryzyka stopy procentowej - IRS	-	18	-	1
	-	18	-	1
Razem	784	644	658	471

ZMIANA INNYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH Z TYTUŁU ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto		357	28	(131)	(142)
Zyski/straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie		116	292	(190)	(335)
Kwota przeniesiona z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:		(23)	130	135	291
- przychody odsetkowe		(81)	(250)	(86)	(263)
- wynik z pozycji wymiany		58	380	221	554
Inne dochody całkowite na koniec okresu brutto		450	450	(186)	(186)
Efekt podatkowy		(86)	(86)	35	35
Inne dochody całkowite na koniec okresu netto		364	364	(151)	(151)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto		93	422	(55)	(44)
Efekt podatkowy		(18)	(80)	10	9
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto		75	342	(45)	(35)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat, w tym kwota odniesiona na:					
wynik z pozycji wymiany		(2)	(22)	(5)	2
wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej		1	1	-	-

ZABEZPIECZENIE RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ	30.09.2019	31.12.2018	
Wycena do wartości godziwej instrumentu pochodnego zabezpieczającego - IRS		(18)	(1)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka		14	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		8	1
Papiery wartościowe		6	-

17. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE

POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE - RODZAJ KONTRAKTU	30.09.2019		31.12.2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 837	2 298	1 178	1 832
CIRS	268	274	156	153
FX Swap	341	96	115	43
Opcje	349	292	262	268
Commodity swap	153	150	85	83
FRA	1	1	3	2
Forward	162	297	108	274
Razem	3 111	3 408	1 907	2 655

18. PAPIERY WARTOŚCIOWE

PAPIERY WARTOŚCIOWE	30.09.2019	31.12.2018
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	75 676	64 114
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	6	-
Razem	75 682	64 114

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.09.2019	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	871	496	59 234	13 443	74 044
bony pieniężne NBP	-	-	-	1 500	1 500
obligacje skarbowe PLN	742	301	49 018	5 859	55 920
obligacje skarbowe walutowe	2	-	990	142	1 134
obligacje komunalne PLN	16	-	5 321	4 526	9 863
obligacje komunalne walutowe	-	-	-	-	-
obligacje korporacyjne PLN	110	195	3 552	1 416	5 273
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	353	-	354
Kapitałowe papiery wartościowe	20	1 612	-	-	1 632
udziały i akcje w innych jednostkach nienotowane na giełdach ¹	-	336	-	-	336
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	19	145	-	-	164
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne oraz certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1	1 131	-	-	1 132
Razem	891	2 108	59 234	13 443	75 676

¹ Pozycja obejmuje zaangażowanie w Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 27 milionów PLN oraz Visa Inc. w wysokości 201 milionów PLN.

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	217	1 201	52 558	8 473	62 449
bony pieniężne NBP	-	-	2 900	-	2 900
obligacje skarbowe PLN	94	1 034	39 970	2 234	43 332
obligacje skarbowe walutowe	4	-	393	124	521
obligacje komunalne PLN	16	-	5 301	4 007	9 324
obligacje komunalne walutowe	-	37	-	-	37
obligacje korporacyjne PLN	102	130	3 942	1 764	5 938
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	52	344	397
Kapitałowe papiery wartościowe	18	1 647	-	-	1 665
udziały i akcje w innych jednostkach nienotowane na giełdach ¹	-	269	-	-	269
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	13	180	-	-	193
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne, certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	5	1 198	-	-	1 203
Razem	235	2 848	52 558	8 473	64 114

¹ Pozycja obejmuje zaangażowanie w Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 22 miliony PLN oraz Visa Inc. w wysokości 142 miliony PLN.

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmuje się obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Na 30 września 2019 roku pozycja obligacje skarbowe walutowe obejmuje również obligacje Skarbu Państwa Ukrainy w kwocie 489 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 513 milionów PLN).

Na 30 września 2019 roku odpis nieobniżający wartości godziwej papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wynosił 40 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 25 milionów PLN).

19. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	30.09.2019	31.12.2018
	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	230 565	214 911
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	8	1
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	230 573	214 912

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.09.2019	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	9 181	1	227 771	(7 759)	220 012	229 194
bankowości hipotecznej	19	-	114 106	(1 953)	112 153	112 172
mieszkaniowe	19	-	114 106	(1 953)	112 153	112 172
korporacyjne	102	-	58 608	(1 795)	56 813	56 915
mieszkaniowe	-	-	340	(27)	313	313
gospodarcze	102	-	53 501	(1 687)	51 814	51 916
należności z tytułu leasingu finansowego	-	-	4 767	(81)	4 686	4 686
bankowości detalicznej i prywatnej	8 976	1	21 558	(1 242)	20 316	29 293
konsumpcyjne	8 976	1	21 447	(1 241)	20 206	29 183
należności z tytułu leasingu finansowego	-	-	111	(1)	110	110
firm i przedsiębiorstw	84	-	33 499	(2 769)	30 730	30 814
mieszkaniowe	-	-	5 875	(139)	5 736	5 736
gospodarcze	84	-	15 689	(2 194)	13 495	13 579
należności z tytułu leasingu finansowego	-	-	11 935	(436)	11 499	11 499
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	1 371	-	1 371	1 371
Razem	9 181	1	229 142	(7 759)	221 383	230 565

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	1 106	221 958	(8 204)	213 754	214 860
bankowości hipotecznej	27	108 481	(1 829)	106 652	106 679
mieszkaniowe	27	108 481	(1 829)	106 652	106 679
korporacyjne	121	55 096	(2 008)	53 088	53 209
mieszkaniowe	-	321	(55)	266	266
gospodarcze	121	50 239	(1 850)	48 389	48 510
należności z tytułu leasingu finansowego	-	4 536	(103)	4 433	4 433
bankowości detalicznej i prywatnej	931	27 299	(1 711)	25 588	26 519
konsumpcyjne	931	27 281	(1 711)	25 570	26 501
należności z tytułu leasingu finansowego	-	18	-	18	18
firm i przedsiębiorstw	27	31 082	(2 656)	28 426	28 453
mieszkaniowe	-	5 979	(128)	5 851	5 851
gospodarcze	27	14 671	(2 142)	12 529	12 556
należności z tytułu leasingu finansowego	-	10 432	(386)	10 046	10 046
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	51	-	51	51
Razem	1 106	222 009	(8 204)	213 805	214 911

20. AKTYWA FINANSOWE WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI ORAZ ODPISY NA STRATY KREDYTOWE

- FAZA 1** - Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia
- FAZA 2** - Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe
- FAZA 3** - Aktywa zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

SKUMULOWANA INFORMACJA O AKTYWACH FINANSOWYCH WEDŁUG FAZ UTRATY WARTOŚCI	30.09.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite						
Papiery wartościowe	59 241	(7)	59 234	52 568	(10)	52 558
faza 1	58 695	-	58 695	51 709	-	51 709
faza 2	54	-	54	388	-	388
faza 3	492	(7)	485	471	(10)	461
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1	-	1	-	-	-
faza 3	1	-	1	-	-	-
Razem	59 242	(7)	59 235	52 568	(10)	52 558
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:						
Należności od banków	3 859	-	3 859	7 662	(1)	7 661
faza 1	3 859	-	3 859	7 662	(1)	7 661
Papiery wartościowe	13 458	(15)	13 443	8 499	(26)	8 473
faza 1	13 442	(11)	13 431	8 437	(15)	8 422
faza 2	12	-	12	59	(8)	51
faza 3	4	(4)	-	3	(3)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	229 142	(7 759)	221 383	222 009	(8 204)	213 805
faza 1	203 343	(594)	202 749	194 391	(566)	193 825
faza 2	15 605	(1 169)	14 436	16 168	(1 249)	14 919
faza 3	10 194	(5 996)	4 198	11 450	(6 389)	5 061
Inne aktywa finansowe	3 688	(100)	3 588	2 922	(97)	2 825
faza 1	3 589	(1)	3 588	2 825	-	2 825
faza 2	1	(1)	-	-	-	-
faza 3	98	(98)	-	97	(97)	-
Razem	250 147	(7 874)	242 273	241 092	(8 328)	232 764
Aktywa finansowe według faz utraty wartości						
faza 1	282 928	(606)	282 322	265 024	(582)	264 442
faza 2	15 671	(1 169)	14 502	16 615	(1 257)	15 358
faza 3	10 789	(6 105)	4 684	12 021	(6 499)	5 522
Razem	309 389	(7 881)	301 508	293 660	(8 338)	285 322

WEDŁUG MODELU WYCENY (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.09.2019	Wartość brutto (faza 1)	Odpisy na straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto (faza 2)	Odpisy na straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto (faza 3)	Odpisy na straty kredytowe (faza 3)
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite						
papiery wartościowe	58 695	-	54	-	492	(7)
obligacje skarbowe	50 008	-	-	-	-	-
pozostałe	8 687	-	54	-	492	(7)
kredyty	-	-	-	-	1	-
konsumpcyjne	-	-	-	-	1	-
Razem	58 695	-	54	-	493	(7)
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu						
należności od banków	3 859	-	-	-	-	-
papiery wartościowe	13 442	(11)	12	-	4	(4)
bony pieniężne NBP	1 500	-	-	-	-	-
obligacje skarbowe	6 002	(1)	-	-	-	-
pozostałe	5 940	(10)	12	-	4	(4)
kredyty i pożyczki udzielone klientom	203 343	(594)	15 605	(1 169)	10 194	(5 996)
mieszkaniowe	111 982	(59)	6 063	(542)	2 276	(1 518)
gospodarcze	58 120	(334)	5 280	(339)	5 790	(3 208)
konsumpcyjne	18 655	(153)	1 524	(198)	1 268	(890)
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	1 371	-	-	-	-	-
należności z tytułu leasingu finansowego	13 215	(48)	2 738	(90)	860	(380)
inne aktywa finansowe	3 589	(1)	1	(1)	98	(98)
Razem	224 233	(606)	15 618	(1 170)	10 296	(6 098)
Łącznie	282 928	(606)	15 672	(1 170)	10 789	(6 105)

WEDŁUG MODELU WYCENY (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	Wartość brutto (faza 1)	Odpisy na straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto (faza 2)	Odpisy na straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto (faza 3)	w tym: wartość brutto aktywów z rozpoznaną utrata wartości	Odpisy na straty kredytowe (faza 3)
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite							
papiery wartościowe	51 709	-	388	-	471	471	(10)
bony pieniężne NBP	2 900	-	-	-	-	-	-
obligacje skarbowe	40 363	-	-	-	-	-	-
pozostałe	8 446	-	388	-	471	471	(10)
Razem	51 709	-	388	-	471	471	(10)
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu							
należności od banków	7 662	(1)	-	-	-	-	-
papiery wartościowe	8 437	(15)	59	(8)	3	3	(3)
obligacje skarbowe	2 361	(3)	-	-	-	-	-
pozostałe	6 076	(12)	59	(8)	3	3	(3)
kredyty i pożyczki udzielone klientom	194 391	(566)	16 168	(1 249)	11 450	11 111	(6 389)
mieszkaniowe	106 561	(54)	5 960	(538)	2 260	2 201	(1 420)
gospodarcze	52 638	(318)	5 703	(320)	6 569	6 406	(3 354)
konsumpcyjne	23 664	(160)	1 786	(311)	1 831	1 829	(1 240)
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	51	-	-	-	-	-	-
należności z tytułu leasingu finansowego	11 477	(34)	2 719	(80)	790	675	(375)
inne aktywa finansowe	2 825	-	-	-	97	97	(97)
Razem	213 315	(582)	16 227	(1 257)	11 550	11 211	(6 489)
Łącznie	265 024	(582)	16 615	(1 257)	12 021	11 682	(6 499)

WSKAŹNIKI JAKOŚCI KREDYTOWEJ (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	30.09.2019	31.12.2018
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości ¹	4,3%	4,9%
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości ²	76,2%	74,0%
Udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek	2,9%	3,2%

¹ Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony dla kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite jako stosunek wartości brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości do wartości brutto razem kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów i pożyczek wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
Bez uwzględnienia reklasyfikacji części portfela kredytów wycenianych według zamortyzowanego kosztu do portfela wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o kwotę brutto 8 961 milionów PLN (w tym z utratą wartości o 824 miliony PLN) wskaźnik byłby wyższy od prezentowanego o 0,2 p. p.

² Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony jako stosunek odpisów na oczekiwane straty kredytowe ogółem dla kredytów i papierów wartościowych z wyłączeniem bonów pieniężnych NBP i obligacji skarbowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do wartości brutto ekspozycji z tego portfela z rozpoznaną utratą wartości.
Bez uwzględnienia reklasyfikacji części portfela kredytów wycenianych według zamortyzowanego kosztu do portfela wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (kwota odpisów 757 milionów PLN i kwota brutto kredytów z utratą wartości 824 miliony PLN) wskaźnik byłby wyższy od prezentowanego o 1,2 p. p.

Całkowite spisania oraz sprzedaż należności kredytowych w okresie dziewięciu miesięcy 2019 roku wpłynęły na zmniejszenie wskaźnika udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości o 0,3 p. p (w 2018 roku - zmniejszenie wskaźnika udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości o 0,7 p. p).

21. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	30.09.2019	31.12.2018
Grunty i budynki, w tym:	2 251	1 537
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	875	-
Maszyny i urządzenia, w tym:	401	416
sprzęt informatyczny	257	260
Środki trwałe w budowie, w tym:	129	162
sprzęt informatyczny	29	70
Inne, w tym ¹ :	1 611	816
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	31	-
Razem	4 392	2 931

¹ Przyrost w okresie dziewięciu miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku wynika z nabycia Grupy Kapitałowej PCM i rozpoznania w tej pozycji środków transportu oddanych w leasing operacyjny.

22. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	30.09.2019	31.12.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	10	-
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	10	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 103	2 001
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	250	250
Depozyty banków	979	729
Rachunki bieżące	732	872
Inne depozyty z rynku pieniężnego	142	150
Razem	2 113	2 001

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nocie „Otrzymane kredyty i pożyczki”

23. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	30.09.2019	31.12.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25	-
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	25	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	251 242	242 816
Zobowiązania wobec ludności	178 809	165 182
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N, w tym:	116 221	103 143
rachunki oszczędnościowe	36 807	32 192
Depozyty terminowe	61 998	61 638
Pozostałe zobowiązania	590	401
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	54 286	55 302
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N, w tym:	43 411	38 927
rachunki oszczędnościowe	45	46
Depozyty terminowe	9 811	15 465
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-
Pozostałe zobowiązania	1 064	910
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	14 207	16 459
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	10 521	11 242
Depozyty terminowe	3 671	5 115
Pozostałe zobowiązania	15	102
Otrzymane kredyty i pożyczki¹	2 242	4 093
Zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych	1 698	1 780
Unit-Linked	1 429	1 502
Polisolokaty	2	2
Produkt „Bezpieczny Kapitał”	257	265
Produkty strukturyzowane	10	11
Razem	251 267	242 816

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nacie „Otrzymane kredyty i pożyczki”

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	30.09.2019	31.12.2018
bankowości detalicznej i prywatnej	168 235	155 079
korporacyjne	50 634	55 051
firm i przedsiębiorstw	28 448	26 805
otrzymane kredyty i pożyczki	2 242	4 093
pozostałe zobowiązania (w tym zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych)	1 708	1 788
Razem	251 267	242 816

24. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI

OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI OD:	30.09.2019	31.12.2018
Banków	250	250
Międzynarodowych instytucji finansowych	2 242	4 093
Europejski Bank Inwestycyjny	1 138	2 639
Bank Rozwoju Rady Europy	921	1 153
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	43	85
Międzynarodowa Korporacja Finansowa	123	201
międzynarodowe instytucje finansowe Ukrainy	17	15
Razem	2 492	4 343

KREDYTY I POŻYCZKI OTRZYMANE OD BANKÓW

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyty w wysokości 196 milionów PLN (z czego 3 miliony PLN dotyczy kredytów zaciągniętych przez Grupę Prime Car Management, przejętych przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA) i dokonała spłaty kredytów w wysokości 1 337 milionów PLN (z czego 1 144 milionów PLN dotyczy spłaty kredytów przejętych przez Grupę Kapitałową PKO Leasing w wyniku nabycia Grupy Prime Car Management).

W 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała całkowitej i ostatecznej wcześniejszej spłaty linii kredytowej udzielonej przez Nordea Bank AB (publ) na podstawie umowy z 1 kwietnia 2014 roku. Linia kredytowa pierwotnie była udzielona na okres 7 lat, tym samym Grupa Kapitałowa dokonała jej przedterminowej spłaty 3 lata przed pierwotnym terminem zapadalności, w tym: 309 milionów CHF (1 112 milionów PLN) oraz 359 milionów EUR (1 499 milionów PLN). W związku z dokonaną spłatą linii kredytowej, na podstawie odrębnej umowy nastąpiło zwolnienie ustanowionego zabezpieczenia wierzytelności z tytułu portfela hipotecznego.

Ponadto w 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała całkowitej spłaty pożyczek otrzymanych od:

- banków krajowych w kwocie 15 milionów PLN,
- banków zagranicznych w kwocie 24 miliony PLN.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyt w wysokości 100 milionów PLN.

KREDYTY I POŻYCZKI OTRZYMANE OD MIĘDZYNARODOWYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Grupa dokonała przedterminowych spłat linii kredytowej w kwocie 182 milionów CHF (688 milionów PLN), III transzy kredytu w kwocie 185 milionów CHF (703 miliony PLN) oraz 18 milionów EUR (79 milionów PLN) i 26 milionów PLN udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny.

Grupa Kapitałowa dokonała przedterminowych spłat kredytów i pożyczek w kwocie 23 milionów EUR (101 milionów PLN) i 26 milionów PLN oraz terminowych spłat rat kapitałowych kredytów w kwocie 15 milionów CHF (57 milionów PLN) i 15 milionów EUR (66 milionów PLN) otrzymanych z Banku Rozwoju Rady Europy

Ponadto dokonano częściowych przedterminowych spłat kredytów i pożyczek otrzymanych od Międzynarodowej Korporacji Finansowej w kwocie 19 milionów EUR (82 milionów PLN) oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 42 milionów PLN.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa dokonała częściowych spłat kredytów i pożyczek otrzymanych od międzynarodowych instytucji finansowych na łączną kwotę 648 milionów PLN. Jednocześnie Grupa Kapitałowa zaciągnęła kredyty i pożyczki w kwocie 1 028 milionów PLN.

25. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	30.09.2019	31.12.2018
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:		
hipoteczne listy zastawne wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	16 260	12 800
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	3 871	3 186
obligacje wyemitowane przez PKO Finance AB	4 218	6 238
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	5 494	5 367
obligacje wyemitowane przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA	2 459	995
obligacje wyemitowane przez KREDOBANK SA	45	41
Razem	32 347	28 627

LISTY ZASTAWNE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

W okresie trzech kwartałów 2019 roku PKO Bank Hipoteczny SA przeprowadził:

- trzy emisje zagraniczne listów zastawnych denominowanych w EUR, skierowane do inwestorów instytucjonalnych, o łącznej wartości nominalnej 700 milionów EUR, w tym:
  - emisję benchmarkową listów zastawnych serii 7 o wartości nominalnej 500 milionów EUR,
  - emisję drugiej transzy listów zastawnych serii 7 o wartości nominalnej 100 milionów EUR, podnosząc wartość serii do 600 milionów EUR,
  - emisję drugiej transzy listów zastawnych serii 1 o wartości nominalnej 100 milionów EUR, podnosząc wartość serii do 600 milionów EUR,
- jedną emisję krajową listów zastawnych w PLN (seria 12), skierowaną do inwestorów instytucjonalnych o wartości nominalnej 250 milionów PLN; w ramach wyżej wymienionej emisji zostały wyemitowane, po raz pierwszy, zielone hipoteczne listy zastawne, tj. listy zastawne z których wpływ wykorzystywane są wyłącznie do finansowania nowych lub refinansowania istniejących długoterminowych kredytów hipotecznych na nieruchomości mieszkaniowe o wysokiej efektywności energetycznej.

Wyżej wymienione emisje zagranicznych listów zastawnych są notowane na giełdzie w Luxemburgu oraz w Warszawie (rynek równoległy Giełdy Papierów Wartościowych), a emisja krajowa listów zastawnych na rynku równoległym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie i BondSpot.

W 2018 roku Spółka przeprowadziła następujące emisje listów zastawnych: emisję zagraniczną denominowaną w EUR o łącznej wartości nominalnej 500 milionów EUR i pięć emisji krajowych w PLN o łącznej wartości nominalnej 1 590 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

W okresie trzech kwartałów 2019 roku PKO Bank Hipoteczny SA:

- w ramach Niepublicznego Programu Emisji Obligacji - Umowy Programu Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA wyemitował 42 389 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 4 906 milionów PLN (40 721 sztuk o wartości nominalnej 100 000 PLN każda oraz 1 668 sztuk o wartości nominalnej 500 000 PLN każda) oraz wykupił 45 623 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 4 562 milionów PLN,
- w ramach ustanowionego 11 kwietnia 2019 roku Publicznego Programu Emisji Obligacji oraz Umowy Programowej zawartej 31 maja 2019 roku z PKO Bankiem Polskim SA i Biurem Maklerskim PKO Banku Polskiego przeprowadził 3 emisje obligacji o łącznej wartości nominalnej 256,5 miliona PLN (950 000 sztuk o wartości nominalnej 100 PLN każda oraz 1 615 sztuk o wartości nominalnej 100 000 PLN każda).

W 2018 roku w ramach wyżej wymienionego programu Spółka wyemitowała 74 864 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 7 486 milionów PLN oraz wykupiła 69 482 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 6 948 milionów PLN. Ponadto w grudniu 2018 roku przeprowadziła emisję obligacji niezabezpieczonych o wartości nominalnej 350 milionów PLN z terminem wykupu ustalonym na 21 lutego 2020 roku.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO FINANCE AB

W okresie trzech kwartałów spółka PKO Finance AB, w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA, wykupiła obligacje o łącznej wartości nominalnej 500 milionów EUR.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK POLSKI SA

W okresie trzech kwartałów 2019 roku PKO Bank Polski SA wykupił 6 150 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 615 milionów PLN oraz wyemitował 6 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 600 milionów PLN.

W 2018 roku Bank wyemitował i wykupił papiery wartościowe na kwotę 1 300 milionów PLN oraz wyemitował obligacje bankowe o wartości nominalnej 1 265 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PKO LEASING SA

W okresie trzech kwartałów 2019 roku spółka PKO Leasing SA:

- w ramach Umowy Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA wyemitowała 1 035 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 185 milionów PLN (1 034 700 sztuk o wartości nominalnej 1 000 PLN każda oraz 300 sztuk o wartości nominalnej 500 000 PLN każda) oraz wykupiła 1 316 400 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 316 milionów PLN; w 2019 roku wartość programu emisji została podniesiona z 600 milionów PLN do 1 500 milionów PLN,
- wykupiła ostatnie 730 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 73 milionów PLN, wyemitowanych w ramach umowy emisyjnej zawartej przez Raiffeisen-Leasing Polska SA (którego następcą prawnym jest PKO Leasing SA) z Raiffeisen Bank Polska SA (którego następcą prawnym jest BNP Paribas Bank Polska SA).

Ponadto w ramach programów sekurytyzacji portfela leasingowego:

- spółka ROOF Poland Leasing 2014 DAC wykupiła, w celu umorzenia, 3 974 sztuki obligacji klasy A1, A2 i B o łącznej wartości nominalnej 397 milionów PLN; na 30 września 2019 roku w strukturze zobowiązań spółki pozostały jedynie obligacje klasy B,
- spółka Polish Lease Prime 1 DAC wyemitowała 3 670 sztuk obligacji klasy A o łącznej wartości emisyjnej 1 835 milionów PLN oraz 1 280 sztuk obligacji klasy B o łącznej wartości nominalnej 640 milionów PLN; obligacje klasy B zostały objęte przez PKO Leasing SA z zagwarantowaną możliwością sprzedaży do jednego z inwestorów w lutym 2020 roku.

W lipcu 2019 roku spółka Prime Car Management SA wykupiła przedterminowo, w celu umorzenia, 144 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 14 milionów PLN.

W 2018 roku PKO Leasing SA, w ramach Umowy Emisji Obligacji zawartej z PKO Bankiem Polskim SA, wyemitował 1 286 191 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 286 milionów PLN oraz wykupił 1 265 100 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 265 milionów PLN.

W 2018 roku ROOF Poland Leasing 2014 DAC wykupił, w celu umorzenia, łącznie 6 172 sztuki obligacji klasy A1 i A2 wyemitowane w ramach programu sekurytyzacji portfela leasingowego o łącznej wartości nominalnej 617 milionów PLN.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ KREDOBANK SA

W okresie trzech kwartałów 2019 roku spółka KREDOBANK SA wykupiła 41 558 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 42 milionów UAH oraz ponownie uplasowała na rynku (w 2017 roku wykupione przez spółkę) 5 138 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 5 milionów UAH.

W 2018 roku KREDOBANK SA wyemitował 250 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 250 milionów UAH oraz dodatkowo uplasował na rynku (w 2017 roku wykupione przez spółkę) 39 822 sztuki obligacji o łącznej wartości nominalnej 40 milionów UAH.

26. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	30.09.2019	31.12.2018
Koszty do zapłacen	632	626
Przychody pobierane z góry	467	395
Zobowiązanie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	87	83
Rozliczenia międzybankowe	849	481
Zobowiązania w zakresie działalności inwestycyjnej i gospodarki własnej	69	247
Zobowiązania wobec dostawców	213	184
Zobowiązania i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	536	364
Rozliczenia instrumentów finansowych	21	6
Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, w tym:	382	248
utrzymywane w formie zobowiązań do zapłaty, w tym:	382	248
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	217	112
na fundusz gwarancyjny banków	165	136
Rozliczenia publiczno-prawne	150	163
Zobowiązania z tytułu działalności dewizowej	293	298
Zobowiązania z tytułu kart płatniczych	388	15
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	116	143
Zobowiązania z tytułu leasingu	912	-
Pozostałe	353	432
Razem	5 468	3 685
w tym: inne zobowiązania finansowe	3 953	2 364

27. REZERWY

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	Inne rezerwy	Razem
1 stycznia 2019 roku, w tym:	54	50	24	227	91	446
Rezerwa krótkoterminowa	54	8	24	177	91	354
Rezerwa długoterminowa	-	42	-	50	-	92
Objęcie kontrolą jednostek zależnych	-	-	-	-	3	3
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	11	-	23	154	73	261
Wykorzystane kwoty	(3)	(1)	(14)	-	(4)	(22)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(6)	(2)	-	(132)	(61)	(201)
Inne zmiany i reklasyfikacje	-	-	-	1	-	1
30 września 2019 roku, w tym:	56	47	33	250	102	488
Rezerwa krótkoterminowa	56	8	33	200	102	399
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	50	-	89

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	Inne rezerwy	Razem
31 grudnia 2017	21	46	-	86	62	215
Zmiany wynikające z reklasyfikacji	-	15	21	-	(36)	-
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	71	-	71
1 stycznia 2018 roku (zmieniony), w tym:	21	61	21	157	26	286
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	27	-	45	142	64	278
Wykorzystane kwoty	(8)	-	(15)	-	-	(23)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(3)	(15)	(9)	(125)	(16)	(168)
30 września 2018 roku, w tym:	37	46	42	174	74	373
Rezerwa krótkoterminowa	37	6	42	136	74	295
Rezerwa długoterminowa	-	40	-	38	-	78

28. AKCJONARIAT BANKU

NAZWA PODMIOTU	liczba akcji	liczba głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na 30 września 2019 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	94 257 435	7,54%	1 zł	7,54%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	87 991 840	7,04%	1 zł	7,04%
Pozostali akcjonariusze ²	699 831 745	55,99%	1 zł	55,99%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%
Na 31 grudnia 2018 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	95 472 008	7,64%	1 zł	7,64%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	89 163 966	7,13%	1 zł	7,13%
Pozostali akcjonariusze ²	697 445 046	55,80%	1 zł	55,80%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%

¹ Wyliczenia według stanów posiadania akcji na koniec I półrocza 2019 i 2018 roku publikowanych przez PTE w informacjach rocznych i półrocznych o strukturze aktywów funduszu i kursu z Ceduty Giełdowej.

² W tym Bank Gospodarstwa Krajowego, który na 30 września 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku posiadał 24 487 297 akcji, co stanowi 1,96% udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

W okresie dziewięciu miesięcy 2019 roku i w 2018 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego Banku.

29. INFORMACJE O PODMIOTACH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

JEDNOSTKI ZALÉŻNE

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI JEDNOSTKI ZALÉŻNE BEZPOŚREDNIO	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITALE	
			30.09.2019	31.12.2018
1	PKO Bank Hipoteczny SA	Gdynia	100	100
2	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	100	100
3	PKO Leasing SA	Łódź	100	100
4	PKO BP BANKOWY PTE SA	Warszawa	100	100
5	PKO BP Finat sp. z o.o.	Warszawa	100	100
6	PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	100	100
7	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	100	100
8	PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	100	100
9	KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	100	100
10	ZenCard sp. z o.o.	Warszawa	100	100
11	Merkury - fiz an ¹	Warszawa	100	100
12	NEPTUN - fizan ¹	Warszawa	100	100
13	PKO VC - fizan ¹	Warszawa	100	100
	Qualia Development sp. z o.o. ²	Warszawa	-	100
	Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. ³	Warszawa	-	100

¹PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne funduszu; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział posiadanych certyfikatów inwestycyjnych funduszu.

²28 czerwca 2019 roku nastąpiło połączenie Qualia Development sp. z o.o. jako spółki przejmowanej i PKO Leasing SA jako spółki przejmującej.

³Od 5 września 2019 roku spółka jest klasyfikowana jako wspólne przedsięwzięcie.

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI JEDNOSTKI ZALEŻNE POŚREDNIO	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITALE *	
			30.09.2019	31.12.2018
GRUPA PKO Leasing SA				
1	PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.	Warszawa	100	100
2	PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	Warszawa	100	100
	2.1 PKO Leasing Finance sp. z o.o.	Warszawa	100	100
3	PKO Leasing Sverige AB	Sztokholm, Szwecja	100	100
4	PKO Faktoring SA	Warszawa	100	100
5	Prime Car Management SA ¹	Gdańsk	100	-
	5.1 Futura Leasing SA	Gdańsk	100	-
	5.2 Masterlease sp. z o.o.	Gdańsk	100	-
	5.3 MasterRent24 sp. z o.o.	Gdańsk	100	-
6	ROOF Poland Leasing 2014 DAC ²	Dublin, Irlandia	-	-
7	Polish Lease Prime 1 DAC ³	Dublin, Irlandia	-	-
GRUPA PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA				
8	Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe sp. z o.o.	Warszawa	100	100
GRUPA KREDOBANK SA				
9	Finansowa Kompania „Idea Kapital” sp. z o.o.	Lwów, Ukraina	100	100
Merkury - fiz an				
10	„Zarząd Majątkiem Górczewska” sp. z o.o.	Warszawa	100	100
11	Molina sp. z o.o.	Warszawa	100	100
12	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	Warszawa	100	100
13	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	Warszawa	100	100
14	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A. w likwidacji	Warszawa	100	100
15	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.	Warszawa	100	100
16	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	Warszawa	100	100
17	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	Warszawa	100	100
NEPTUN - fiz an				
18	Qualia sp. z o.o. ⁴	Warszawa	100	-
19	Sarnia Dolina sp. z o.o. ⁵	Warszawa	100	-
20	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	100	100
	20.1 „Inter-Risk Ukraina” spółka z dodatkową odpowiedzialnością ⁶	Kijów, Ukraina	99,90	99,90
	20.2 Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” sp. z o.o. ⁷	Kijów, Ukraina	95,4676	95,4676
21	„CENTRUM HAFFNERA” sp. z o.o.	Sopot	72,9766	72,9766
	21.1 „Sopot Zdrój” sp. z o.o.	Sopot	100	100

*udział podmiotu bezpośrednio dominującego w kapitale jednostki

¹ Spółka zależna od PKO Leasing SA od 27 maja 2019 roku.

² PKO Leasing SA, zgodnie z MSSF 10, sprawuje kontrolę nad spółką, mimo że nie posiada w spółce zaangażowania kapitałowego.

³ Spółka zależna od PKO Leasing SA od 26 września 2019 roku; PKO Leasing SA, zgodnie z MSSF 10, sprawuje kontrolę nad spółką, mimo że nie posiada w spółce zaangażowania kapitałowego.

⁴ 31 stycznia 2019 roku nastąpiło połączenie Qualia sp. z o.o. jako spółki przejmującej i Qualia - Residence sp. z o.o. jako spółki przejmowanej; Qualia sp. z o.o. do 7 maja 2019 roku była spółką zależną od Qualia Development sp. z o.o.

⁵ Do 18 czerwca 2019 roku spółka zależna od Qualia Development sp. z o.o.

⁶ Drugim udziałowcem spółki jest Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” sp. z o.o.

⁷ Drugim udziałowcem spółki jest „Inter-Risk Ukraina” spółka z dodatkową odpowiedzialnością.

JEDNOSTKI STOWARZYSZONE I WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITALE*	
			30.09.2019	31.12.2018
Wspólne przedsięwzięcia PKO Banku Polskiego SA				
1	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	Warszawa	34	34
	1 EVO Payments International sp. z o.o.	Warszawa	100	100
	2 EVO Payments International s.r.o.	Praga, Czechy	100	100
2	Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. ¹	Warszawa	50	-
Wspólne przedsięwzięcie NEPTUN - fiz an				
	3 „Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	Poznań	41,4455	41,4455
Jednostki stowarzyszone PKO Banku Polskiego SA				
1	Bank Poczty SA	Bydgoszcz	25,0001	25,0001
2	„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	Poznań	33,33	33,33

*udział podmiotu bezpośrednio dominującego/mającego znaczący wpływ w kapitale jednostki

¹ Wspólne przedsięwzięcie PKO Banku Polskiego SA od 5 września 2019.; poprzednio spółka zależna ze 100% udziałem Banku w kapitale zakładowym spółki.

30. ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

W okresie trzech kwartałów 2019 roku miały miejsce niżej opisane wybrane zdarzenia mające wpływ na zmianę¹ struktury Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

NABYCIE PRIME CAR MANAGEMENT SA PRZEZ SPÓŁKĘ PKO LEASING SA

OPIS TRANSAKCJI

PKO Leasing SA (spółka zależna Banku) nabyła łącznie 100% akcji spółki publicznej Prime Car Management SA (PCM), w tym:

- 27 maja 2019 roku nabyła 11 244 402 akcje PCM (które stanowią 94,42 % udziału w kapitale zakładowym spółki i uprawniają do 94,42% głosów na walnym zgromadzeniu) w wyniku wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji PCM, ogłoszonego przez PKO Leasing SA 18 kwietnia 2019 roku w trybie art. 74 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Ustawa o Ofercie Publicznej), poprzez rozliczenie transakcji nabycia akcji objętych zapisami w ramach I fazy wyżej wymienionego wezwania,
- 24 czerwca 2019 roku nabyła 664 438 akcji PCM (pozostałe akcje) w ramach przeprowadzenia przymusowego wykupu w trybie art. 82 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z 14 listopada 2005 roku w sprawie nabywania akcji spółki publicznej w drodze przymusowego wykupu.

Łączna cena nabycia wyniosła 283 miliony PLN. Zakup akcji został sfinansowany z kredytu w rachunku bieżącym udzielonego PKO Leasing SA przez PKO Bank Polski SA.

Przedmiotem działalności nabytej spółki jest prowadzenie działalności leasingowej (leasing finansowy i operacyjny) oraz zarządzanie flotą pojazdów.

Kapitał zakładowy spółki według stanu na 30 września 2019 roku wynosi 23 817 680 PLN i dzieli się na 11 908 840 akcji o wartości nominalnej 2 PLN każda.

Akcje PCM do 17 czerwca 2019 roku były przedmiotem obrotu na Głównym Rynku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. PKO Leasing SA prowadzi działania dotyczące zniesienia dematerializacji oraz wycofania akcji PCM z obrotu na rynku regulowanym.

W związku z nabyciem spółki PCM w skład Grupy Kapitałowej PKO Leasing SA weszły jej spółki zależne:

Spółka	Kapitał zakładowy	Liczba udziałów/akcji	Wartość nominalna udziału/akcji
Masterlease sp. z o.o.	7 905 000 PLN	158 100	50 PLN
MasterRent24 sp. z o.o.	2 850 000 PLN	28 500	100 PLN
Futura Leasing SA	1 689 320 PLN	1 689 320	1 PLN

Przedmiotem działalności spółek zależnych PCM jest przede wszystkim wynajem samochodów osobowych, leasing finansowy, sprzedaż pojazdów mechanicznych oraz obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych.

Jednocześnie w czerwcu 2019 roku PKO Bank Polski SA udzielił spółce PCM dwóch kredytów w łącznej wysokości 1 890 milionów PLN w celu zmiany struktury finansowania PCM i jej Grupy Kapitałowej (zrefinansowanie dotychczasowych zobowiązań PCM wynikających z zawartych umów kredytowych i wyemitowanych obligacji oraz sfinansowanie i zrefinansowanie działalności bieżącej).

¹ Informacje dotyczące wszystkich zmian w strukturze Grupy Kapitałowej oraz wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych zostały przedstawione odpowiednio w zestawieniu jednostek zależnych oraz zestawieniu jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć prezentowanych w nocie 30.

ROZLICZENIE TRANSAKЦИИ NABYCIA

	Razem spółki z Grupy Kapitałowej Prime Car Management SA
Przekazana zapłata	283
Kwota netto możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań	363
Zysk na okazjnym nabyciu	80

POZOSTAŁE ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ PKO LEASING SA

28 czerwca 2019 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) właściwym dla spółki przejmującej zostało zarejestrowane połączenie Qualia Development sp. z o.o. (spółki zależnej Banku) jako spółki przejmowanej i PKO Leasing SA jako spółki przejmującej. Połączenie zostało dokonane zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (łączenie przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą, z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego spółki przejmującej i wymianą udziałów spółki przejmowanej na akcje spółki przejmującej.

Po połączeniu PKO Bank Polski SA posiada 34 785 566 akcji spółki PKO Leasing SA o łącznej wartości nominalnej 347 855 660 PLN, które stanowią 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniają do 100% głosów na walnym zgromadzeniu.

26 września 2019 roku spółka PKO Leasing SA sprzedała portfel sekurytyzowanych wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Zgodnie z MSSF 10 spółka Polish Lease Prime 1 DAC spełnia definicję jednostki zależnej PKO Leasing SA i została objęta konsolidacją.

ZMIANA KLASYFIKACJI SPÓŁKI OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ SP. Z O.O.

5 września 2019 roku w KRS zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. w wysokości 60 milionów PLN objęte przez Polski Fundusz Rozwoju SA oraz zmieniony Akt Założycielski spółki.

Według stanu na 30 września 2019 roku kapitał zakładowy spółki Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. wynosi 120 milionów PLN i dzieli się na 1 200 000 udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy. PKO Bank Polski SA posiada 600 000 udziałów spółki o łącznej wartości 60 milionów PLN, które stanowią 50% kapitału zakładowego spółki i uprawniają do 50% głosów na zgromadzeniu wspólników.

PKO Bank Polski SA zmienił klasyfikację spółki z jednostki zależnej na jednostkę będącą wspólnym przedsięwzięciem.

POZOSTAŁE NOTY

31. DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE I PODZIAŁ ZYSKU

25 lutego 2019 roku Bank otrzymał indywidualne zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) dotyczące zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie przez Bank co najmniej 50% zysku wypracowanego w 2018 roku. Jednocześnie KNF potwierdziła, że Bank spełnia wymogi do wypłaty dywidendy na poziomie do 50% zysku netto za 2018 rok. KNF oczekiwała także przedłożenia stanowiska Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku w zakresie otrzymanego przez Bank zalecenia.

Zarówno Zarząd, jak i Rada Nadzorcza Banku, podjęły uchwały, iż w granicach swoich kompetencji każdy z tych organów będzie realizował wyżej wymienione zalecenie KNF.

28 marca 2019 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie przedłożenia Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Banku rekomendacji podziału zysku za 2018 rok w wysokości 3 335 302 049 PLN, wskazując na jego następujące przeznaczenie:

- dywidenda dla akcjonariuszy w kwocie 1 662 500 000 PLN
- kapitał rezerwowy w kwocie 5 151 025 PLN.

Dodatkowo, Zarząd Banku zaproponował, aby część zysku w kwocie 1 667 651 024 PLN pozostała niepodzielona. Uzasadnieniem dla braku podziału części zysku jest potencjalna możliwość jego wykorzystania dla celów realizowania wypłat dywidendy w następnych latach.

Wyżej wymieniona decyzja była spójna z deklarowaną przez Bank decyzją o zastosowaniu się do zalecenia KNF.

4 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienioną rekomendację Zarządu Banku.

6 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Banku za rok 2018 (uchwała nr 6/2019) zgodnie z przedłożoną przez Zarząd Banku wyżej wymienioną rekomendacją.

Tym samym na dywidendę przeznaczono 49,8% zysku za 2018 rok, co stanowi 1,33 PLN brutto na jedną akcję. Ponadto Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA uchwaliło, że dniem dywidendy (dniem nabycia praw do dywidendy) był 31 lipca 2019 roku, a dniem wypłaty dywidendy był 14 sierpnia 2019 roku.

32. INFORMACJE DOTYCZĄCE LEASINGU

PRZYCHODY NETTO Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego		107		21
Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny		(52)		(17)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego razem		55		4

KWOTY DOTYCZĄCE LEASINGU UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT - LEASINGOBIORCA	01.01- 30.09.2019
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania:	(155)
Koszty odsetek	(19)
Koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi	(9)
Koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi, koszty z tytułu podatku od towarów i usług niepodlegającego odliczeniu oraz koszty opłat eksploatacyjnych	(48)
Razem koszty	(231)

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	30.09.2019
Rzeczowe aktywa trwałe	906
Grunty i budynki	875
Inne, w tym:	31
nieruchomości inwestycyjne	31
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	3
Grunty i budynki	3
Razem	909
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	30.09.2019
Zobowiązania z tytułu leasingu	912
Razem	912

33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU GWARANCJI I OBJĘCIA EMISJI

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Maksymalne zobowiązanie do objęcia papierów wartościowych	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 30 września 2019 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	39	31.12.2022
Razem		39	

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Maksymalne zobowiązanie do objęcia papierów wartościowych	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku			
Spółka C	obligacje korporacyjne	1 266	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	708	31.07.2020
Spółka A	obligacje korporacyjne	47	31.12.2022
Razem		2 021	

Wszystkie umowy dotyczą Umów Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji. Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Grupę Kapitałową subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH DOTYCZĄCYCH	30.09.2019	31.12.2018
wartości niematerialnych	25	43
rzeczowych aktywów trwałych	39	51
Razem	64	94

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE NA 30.09.2019	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 1)	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 2)	Wartość nominalna zobowiązań zagrożonych utratą wartości (faza 3)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość nominalna	Razem rezerwa	Razem netto
Udzielone zobowiązania finansowe:									
Linie i limity kredytowe	50 890	(84)	2 821	(81)	149	(12)	53 860	(177)	53 683
mieszkaniowe	2 947	(8)	397	(16)	5	(2)	3 349	(26)	3 323
gospodarcze	39 510	(64)	1 085	(36)	136	(7)	40 731	(107)	40 624
konsumpcyjne	8 433	(12)	1 339	(29)	8	(3)	9 780	(44)	9 736
Pozostałe	3 946	(14)	4	-	-	-	3 950	(14)	3 936
Razem	54 836	(98)	2 825	(81)	149	(12)	57 810	(191)	57 619
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	19 031	(28)	1 862	(42)	89	(4)	20 982	(74)	20 908
w tym: zobowiązania pozabilansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	74	-	74	-	74
Udzielone gwarancje i poręczenia:									
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	7 225	(8)	522	(12)	217	(35)	7 964	(55)	7 909
dla podmiotów finansowych	543	-	-	-	-	-	543	-	543
dla podmiotów niefinansowych	6 394	(8)	522	(12)	217	(35)	7 133	(55)	7 078
dla podmiotów budżetowych	288	-	-	-	-	-	288	-	288
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	95	-	-	-	-	-	95	-	95
dla podmiotów niefinansowych	95	-	-	-	-	-	95	-	95
Udzielone akredytywy	1 305	(1)	-	-	20	(3)	1 325	(4)	1 321
dla podmiotów niefinansowych	1 305	(1)	-	-	20	(3)	1 325	(4)	1 321
dla podmiotów budżetowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	22	-	-	-	-	-	22	-	22
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	138	-	-	-	-	-	138	-	138
Razem	8 785	(9)	522	(12)	237	(38)	9 544	(59)	9 485
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	5 228	(8)	519	(11)	216	(35)	5 963	(54)	5 909
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 113	(3)	400	(8)	90	(28)	2 603	(39)	2 564

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE NA 31.12.2018	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 1)	Wartość nominalna zobowiązań w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 2)	Wartość nominalna zobowiązań zagrożonych utratą wartości (faza 3)	Rezerwa na straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość nominalna	Razem rezerwa	Razem netto
Udzielone zobowiązania finansowe:									
Linie i limity kredytowe	42 649	(75)	3 025	(77)	193	(14)	45 867	(166)	45 701
mieszkaniowe	3 813	(14)	454	(18)	8	(3)	4 275	(35)	4 240
gospodarcze	31 019	(50)	1 422	(38)	177	(8)	32 618	(96)	32 522
konsumpcyjne	7 817	(11)	1 149	(21)	8	(3)	8 974	(35)	8 939
Pozostałe	4 010	(11)	-	-	-	-	4 010	(11)	3 999
Razem	46 659	(86)	3 025	(77)	193	(14)	49 877	(177)	49 700
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	21 554	(28)	1 729	(35)	95	(4)	23 378	(67)	23 311
w tym: zobowiązania pozabilansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCl	-	-	-	-	80	-	80	-	80
Udzielone gwarancje i poręczenia:									
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	6 224	(10)	235	(9)	146	(27)	6 605	(46)	6 559
dla podmiotów finansowych	523	(1)	-	-	-	-	523	(1)	522
dla podmiotów niefinansowych	5 688	(8)	235	(9)	146	(27)	6 069	(44)	6 025
dla podmiotów budżetowych	13	(1)	-	-	-	-	13	(1)	12
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe dla podmiotów niefinansowych	2 021	(2)	-	-	-	-	2 021	(2)	2 019
Udzielone akredytywy	1 206	(1)	-	-	1	(1)	1 207	(2)	1 205
dla podmiotów niefinansowych	1 204	(1)	-	-	1	(1)	1 205	(2)	1 203
dla podmiotów budżetowych	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	4	-	-	-	-	-	4	-	4
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	188	-	-	-	-	-	188	-	188
Razem	9 643	(13)	235	(9)	147	(28)	10 025	(50)	9 975
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	6 135	(10)	235	(9)	146	(27)	6 516	(46)	6 470
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 216	(5)	130	(5)	72	(9)	2 418	(19)	2 399

34. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ	30.09.2019	31.12.2018
Finansowe	115	90
Gwarancyjne	2 072	1 825
Razem	2 187	1 915

35. SPRAWY SPORNE

Według stanu na 30 września 2019 roku, łączna wartość postępowań sądowych (procesów), w których spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) są pozwanym wynosiła 1 119 milionów PLN, w tym 47 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2018 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 784 miliony PLN), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych (procesów) z powództwa spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) na 30 września 2019 roku wynosiła 2 242 miliony PLN, w tym 37 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2018 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 838 milionów PLN).

NAJISTOTNIEJSZE POSTĘPOWANIA PRZECIWKO BANKOWI

- W październiku 2013 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 31 milionów PLN za szkody poniesione w wyniku bezzasadnego nieudzielenia kredytów kłeskowych na skutek rzekomego braku współpracy po stronie Banku, co w konsekwencji doprowadzić miało do odebrania rodzinnego gospodarstwa rolnego powodom. Sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 września 2019 roku Bank utrzymuje rezerwę na to postępowanie w wysokości 0,5 miliona PLN.
- W listopadzie 2013 roku Miejski Rzecznik Konsumentów Miasta Stołecznego Warszawy złożył w imieniu 66 osób (klientów dewelopera, właścicieli nieruchomości obciążonych hipoteką Banku) pozew o ustalenie nieistnienia prawa – hipoteki umownej łącznej zwykłej w kwocie 12 milionów PLN ujawnionej w księgach wieczystych nieruchomości należących do tych osób. Miejski Rzecznik Konsumentów złożył roszczenie ewentualne o zobowiązanie Banku do złożenia oświadczenia woli tj. wyrażenia zgody na wykreślenie ww. hipoteki. Wyrokiem z 30 września 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo stwierdzając nieistnienie hipotek umownych ustanowionych na lokalach z powołaniem się na brak istnienia umowy zawartej pomiędzy Bankiem i deweloperem o podział hipoteki w przypadku wyodrębnienia poszczególnych lokali. Bank wniósł apelację od tego wyroku. Wyrokiem z 3 grudnia 2018 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie w przeważającym zakresie oddalił apelację Banku. Sąd podzielił stanowisko Banku tylko co do jednej osoby, co do której stwierdził, że nie jest ona konsumentem. 9 sierpnia 2019 roku Bank wniósł skargę kasacyjną. Ze względu na charakter roszczenia, sprawa nie wymagała utworzenia rezerw.
- W sierpniu 2016 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 20 milionów PLN z tytułu odszkodowania za szkodę powstałą w majątku klientki Banku w związku z nierzetelną zdaniem powódki informacją podatkową PIT 8C za rok 2007, 2008 oraz 2009 wystawioną przez Dom Maklerski PKO BP. Sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.
- We wrześniu 2016 roku do Banku wpłynął pozew o zapłatę kwoty 15 milionów PLN tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z nieuruchomienia przez Bank środków z kredytu inwestycyjnego, w którym powód wywodzi, że celem tej umowy kredytu miała być konsolidacja wcześniejszych zobowiązań i ustalenie nowych warunków spłaty zadłużenia, zaś brak uruchomienia kredytu skutkowało postawieniem zobowiązań w stan wymagalności i ich objęcie bankowym postępowaniem restrukturyzacyjnym. Postępowanie obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 września 2019 roku Bank utworzył rezerwę w wysokości 15 milionów PLN.
- W listopadzie i grudniu 2018 roku wpłynęły do Banku dwie sprawy o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dotyczące tego samego tytułu wykonawczego, opiewającego na kwotę ponad 13 milionów PLN, uzyskanego przez SKOK Wesoła. W obu sprawach Bank wniósł odpowiedź na pozew, kwestionując powództwo. W jednej ze spraw 23 maja 2019 roku zapadł nieprawomocny wyrok oddalający powództwo, a 24 lipca 2019 roku wpłynęła apelacja. W drugiej sprawie postępowanie jest prowadzone w I instancji. Ze względu na charakter roszczenia, sprawy nie wymagały utworzenia rezerw.

- W sierpniu 2018 roku w prowadzonej sprawie z powództwa Banku przeciwko kredytobiorcy o zapłatę kwoty 66 milionów PLN tytułem zwrotu udzielonego kredytu, do Banku wpłynął pozew wzajemny o zapłatę kwoty 79 milionów PLN tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z odmowy kontynuowania finansowania, co miało doprowadzić do wygaszenia aktywności gospodarczej kredytobiorcy. W grudniu 2018 roku powództwo wzajemne zostało zwiększone do kwoty 81 milionów PLN. Bank wniósł odpowiedź na pozew wzajemny, kwestionując powództwo. Postępowanie obecnie toczy się przed sądem I instancji. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.

POSTĘPOWANIA SĄDOWE PRZECIWKO BANKOWI DOTYCZĄCE KREDYTÓW UDZIELONYCH W WALUCIE OBCEJ

Na 30 września 2019 roku przeciwko Bankowi toczyło się 1379 postępowań sądowych dotyczących kredytów udzielonych w walucie obcej o łącznej wartości przedmiotu sporu 321 milionów PLN, w tym dwa postępowania grupowe, w których liczba umów kredytowych wynosi 75 w jednym i 8 w drugim postępowaniu. Postępowania te wszczęte zostały przez klientów Banku w związku z zawartymi umowami o kredyt udzielony w walucie obcej. Przedmiotem wystąpień klientów Banku są przede wszystkim roszczenia o stwierdzenie nieważności całości lub części umowy lub o zapłatę z tytułu zwrotu rzekomo nienależnego świadczenia w związku z abuzywnym charakterem klauzul walutowych. Żadna z klauzul stosowanych przez Bank w umowach nie została wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych.

3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej „TSUE”) wydał wyrok w sprawie C-260/18 zainicjowanej pytaniami prejudycjalnymi sformułowanymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Bank nie był stroną postępowania przed TSUE. TSUE udzielił odpowiedzi na 4 pytania zadane przez polski sąd na gruncie umowy kredytu indeksowanego z listopada 2008 roku. Wyrok TSUE dotyczy wyłącznie sytuacji, w której sąd krajowy uprzednio stwierdził abuzywność danego postanowienia umownego. Zgodnie z orzeczeniem TSUE do wyłącznej kompetencji sądów krajowych należy ocena, dokonywana w ramach postępowań sądowych, czy określone postanowienie umowne w okolicznościach danej sprawy może zostać uznane za abuzywne. TSUE sądom krajowym pozostawił ocenę, czy umowa zawiera postanowienia abuzywne oraz czy po wyeliminowaniu klauzul abuzywnych umowa może dalej obowiązywać, a jeżeli nie, to czy istnieje przepis krajowy, który może zastąpić usunięte klauzule. TSUE w tym zakresie nie opowiedział się za koniecznością unieważniania umów, a jedynie nie wykluczył takiego rozwiązania, pozostawiając ostateczną ocenę sądom krajowym, wskazując jednocześnie że „Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem celem tego przepisu, a w szczególności drugiego członu zdania, nie jest unieważnienie wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki, lecz zastąpienie formalnej równowagi, jaką umowa ustanawia między prawami i obowiązkami stron umowy, rzeczywistą równowagą pozwalającą na przywrócenie równości między nimi (...)”.

Na gruncie wyroku TSUE, jeśli sąd krajowy uzna postanowienie umowne za naruszające interesy konsumenta (abuzywne), postanowienie nie wiąże stron umowy. Sąd dokonuje usunięcia tego postanowienia z umowy. W następnym kroku sąd bada, czy taka umowa może dalej obowiązywać (być wykonywana), a jeśli tak, to w jakim kształcie. Sąd analizuje także, czy istnieje przepis prawa o charakterze dyspozytywnym, który może zastąpić usunięte postanowienia umowne. W sytuacji, gdy sąd stwierdzi, że umowa nie może obowiązywać bez usuniętych postanowień i jednocześnie nie jest możliwe zastąpienie usuniętych postanowień przepisami prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, sąd może stwierdzić nieważność umowy.

Treść orzeczenia TSUE będzie miała wpływ na orzecznictwo sądów krajowych w szczególności w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej, natomiast w każdej sprawie sądy będą badać indywidualnie stan faktyczny i prawny sprawy, w tym treść umowy kredytowej. Wskazać należy, że umowy indeksowane do waluty CHF stanowią w portfelu Banku zdecydowaną mniejszość. Dominują umowy kredytów denominowanych w CHF, w których kwota zadłużenia w CHF była znana kredytobiorcy już w dacie zawarcia umowy kredytowej i wprost z niej wynikała. Umowy kredytów indeksowanych do waluty CHF znajdujące się w portfelu Banku zawierają postanowienia zgodnie z którymi oprocentowanie LIBOR stosuje się do kredytów których walutą jest CHF, natomiast jeżeli walutą kredytów jest PLN wówczas zgodnie z tymi postanowieniami umowy należy stosować oprocentowanie WIBOR.

POSTĘPOWANIA SĄDOWE PRZECIWKO BANKOWI DOTYCZĄCE ZWROTU PROWIZJI W PRZYPADKU PRZEDTERMINOWEJ SPŁATY KREDYTU

Na 30 września 2019 roku przeciwko Bankowi toczyło się 86 postępowań sądowych o łącznej wartości przedmiotu sporu 391 tysięcy PLN, dotyczących zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty przez klienta całości lub części zobowiązania kredytowego. Bank zawiązał rezerwę na te postępowania w łącznej wysokości 199 tysięcy PLN.

11 września 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej „TSUE”) wydał wyrok w sprawie C-383/18 z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożonym przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Bank nie był stroną postępowania przed TSUE. W wyroku TSUE dokonał wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE, stwierdzając, że należy go interpretować w ten sposób, iż prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. W ocenie TSUE określenia „koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy” nie należy odnosić do rodzaju kosztów (możliwości ich powiązania z czasem trwania umowy) bądź daty ich wymagalności, a jedynie do sposobu obliczenia obniżki. Trybunał nie wypowiedział się jednak odnośnie metody obliczania zwrotu kosztów i ta kwestia została pozostawiona sądom krajowym.

Treść orzeczenia TSUE będzie miała wpływ na orzecznictwo sądów krajowych w sprawach dotyczących zwrotu prowizji, w tym w sprawach z udziałem Banku.

POSTĘPOWANIA PROWADZONE PRZED PREZESEM URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW (UOKiK)

Przed Prezesem UOKiK prowadzone są trzy postępowania wszczęte z urzędu przez Prezesa UOKiK:

- Postępowanie wszczęte z urzędu 28 czerwca 2017 roku o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zarzucane Bankowi naruszenie polega na stosowaniu we wzorcach umów kredytów i pożyczek hipotecznych waloryzowanych/indeksowanych/denominowanych do walut obcych i załącznikach do nich, postanowień umownych dotyczących sposobu ustalania kursów kupna i sprzedaży walut obcych, które zdaniem Prezesa UOKiK mogą zostać uznane za niedozwolone w świetle art. 385 § 1 Kodeksu cywilnego. W ocenie Prezesa UOKiK część postanowień zawartych w załączniku do aneksu jest nieprecyzyjna, a sposób ustalenia kursów na ich podstawie zależy od czynników dowolnie przyjętych przez Bank. Zdaniem Prezesa UOKiK konsekwencją tak sformułowanych postanowień jest uniemożliwienie konsumentom weryfikacji, czy Bank prawidłowo oszacował kurs po którym przelicza raty kredytów/pożyczek hipotecznych. Pismem z 9 sierpnia 2017 roku Bank ustosunkował się do zarzutów Prezesa UOKiK. 31 lipca 2018 roku Bank złożył wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej. Pismem z 20 września 2019 roku Prezes UOKiK przedłużył termin zakończenia postępowania do 31 grudnia 2019 roku. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie (analogicznie na 31 grudnia 2018 roku).
- Postępowanie wszczęte z urzędu 26 lipca 2017 roku w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zarzucane Bankowi naruszenie polega na pobieraniu od konsumentów wyższych rat kredytów oraz pożyczek denominowanych do walut obcych niż wynikających z informacji o ryzyku kursowym przedstawianych konsumentom przed zawarciem umów oraz przerzucenia na konsumenta możliwego ryzyka walutowego. Bank ustosunkował się do zarzutów w piśmie z 23 września 2017 roku. Pismem z 14 marca 2019 roku Prezes UOKiK wezwał Bank do udzielenia odpowiedzi na 16 szczegółowych pytań w celu ustalenia okoliczności niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy, na które Bank udzielił odpowiedzi pismem z 10 maja 2019 roku. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie (analogicznie na 31 grudnia 2018 roku).
- Postępowanie wszczęte z urzędu 12 marca 2019 roku o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. Pismem z 31 maja 2019 roku Bank ustosunkował się do zarzutów Prezesa UOKiK. Pismem z 12 sierpnia 2019 roku Prezes UOKiK przedłużył termin zakończenia postępowania do 31 grudnia 2019 roku. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.

POSTĘPOWANIE PROWADZONE PRZED PREZESEM URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI (URE)

Pismem z 11 czerwca 2019 roku Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Bankowi kary pieniężnej w związku z powzięciem przez Prezesa URE podejrzenia naruszenia przez Bank obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10-31 sierpnia 2015 roku oraz wezwał Bank do zajęcia stanowiska w sprawie. Bank ustosunkował się do zarzutów Prezesa URE w piśmie z 8 lipca 2019 roku. Na 30 września 2019 roku Bank nie utworzył rezerwy na to postępowanie.

W dniu 11 października 2019 r. Prezes URE wydał wobec Banku decyzję, w której:

- nałożył na Bank karę w wysokości 2494 PLN za przekroczenie mocy w dniu 10 sierpnia 2015 roku w obiekcie Banku przy ul. Henryka Sienkiewicza 12/14 w związku z naruszeniem przez Bank obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikającego z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne,

- umorzył postępowanie w pozostałej części dotyczącej obiektu Banku zlokalizowanego przy ul. Wólczyńskiej 133, z uwagi na stwierdzenie braku naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikającego z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne.

Decyzja nie jest prawomocna.

ROSZCZENIA REPRYWATYZACYJNE W STOSUNKU DO NIERUCHOMOŚCI UŻYTKOWANYCH PRZEZ BANK

Na dzień sporządzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego prowadzone są:

- dwa postępowania, w tym jedno postępowanie w stosunku do nieruchomości Banku, którego przedmiotem jest roszczenie reprivatyzacyjne. Postępowanie to jest zawieszona. Drugie postępowanie dotyczące nieruchomości Banku, które toczyło się w 2018 roku, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z 8 listopada 2018 roku. Pismem z 10 stycznia 2019 roku, strona przeciwna wniosła skargę kasacyjną od tego wyroku, która w chwili obecnej oczekuje na wydanie postanowienia przez Sąd Najwyższy w przedmiocie przyjęcia jej do rozpoznania,
- dziewięć postępowań, w tym jedno zawieszona w stosunku do nieruchomości pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Banku, których przedmiotem jest stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych lub zwrot nieruchomości.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

POSTĘPOWANIE DOTYCZĄCE STOSOWANIA PRAKTYK OGRANICZAJĄCYCH KONKURENCJĘ NA RYNKU PŁATNOŚCI ZA POMOCĄ KART PŁATNICZYCH W POLSCE

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard.

Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na Bank karę pieniężną w kwocie 16,6 miliona PLN. Bank odwołał się od wyżej wymienionej decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem z 21 listopada 2013 roku SOKiK zmniejszył karę wymierzoną Bankowi do kwoty 10,4 miliona PLN. Strony postępowania wniosły apelacje. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 6 października 2015 roku przywrócił pierwotną wysokość nałożonych kar pieniężnych określonych w decyzji UOKiK, tj. karę w kwocie 16,6 miliona PLN (kara nałożona na PKO Bank Polski SA) i karę w kwocie 4,8 miliona PLN (kara nałożona na Nordea Bank Polska SA). Kary zostały zapłacone przez Bank w październiku 2015 roku. Na skutek wniesionej przez Bank skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy wyrokiem z 25 października 2017 roku uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Kary zapłacone przez Bank zostały zwrócone Bankowi 21 marca 2018 roku. Sprawa toczy się obecnie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, który po przeprowadzeniu dwóch rozpraw odroczył rozprawę bez terminu. Na 30 września 2019 roku Bank utrzymywał rezerwę na to postępowanie w wysokości 21 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku na tym samym poziomie).

POZOSTAŁE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STOSOWANIA PRAKTYK NARUSZAJĄCYCH KONKURENCJĘ

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Banku w okresie styczeń - wrzesień 2019 roku nie prowadziły istotnych postępowań w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję oraz uzgodnień z UOKiK w zakresie postępowań wyjaśniających i wystąpień Prezesa UOKiK bez wszczynania postępowania (w trybie art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

ROSZCZENIA ODSZKODOWAWCZE ZWIĄZANE Z OPŁATĄ INTERCHANGE

Bankowi doręczono trzy wezwania do wzięcia udziału w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej, w sprawach dotyczących opłaty interchange. Po stronie pozwanej występują inne banki. Roszczenia wobec pozwanych banków opiewają na łączną kwotę prawie 146 milionów PLN i dochodzone są tytułem odszkodowania za różnice w wysokości opłat interchange wynikających z zastosowania praktyk ograniczających konkurencję. Konsekwencją uznania przez sądy roszczeń za zasadne może być wystąpienie przez pozwanych w odrębnym procesie z roszczeniami regresowymi m.in. przeciwko innym bankom, w tym PKO Bankowi Polskiemu SA.

36. TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA

Skarb Państwa posiada 29,43% udziału w kapitale zakładowym Banku.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw, PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

PRZYCHODY Z TYTUŁU PRZEJŚCIOWEGO WYKUPU PRZEZ BUDŻET PAŃSTWA ODSETEK OD KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH „STAREGO” PORTFELA	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2018
Przychody memoriałowe	67	107
Przychody otrzymane kasowo	46	84
Różnica - pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”	21	23

Od 1 stycznia 2018 roku w oparciu o przepisy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, kredytobiorcy nabyli prawo do umorzenia w ciężar budżetu państwa pozostałego zadłużenia, co skutkować będzie sukcesywnym (do 2026 roku) całkowitym rozliczeniem zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych tzw. „starego” portfela. Bank prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez budżet państwa i z tego tytułu w okresie 9 miesięcy 2019 roku otrzymał prowizję poniżej 1 miliona PLN. W analogicznym okresie 2018 roku otrzymał prowizję w wysokości 1 miliona PLN.

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z którego tytułu otrzymuje prowizję od Budżetu Państwa - w okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Bank otrzymał prowizję poniżej 1 miliona PLN z tego tytułu. W analogicznym okresie 2018 roku Bank otrzymał prowizję w wysokości 1 miliona PLN.

Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku z Ministrem Finansów. Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji - w okresie 9 miesięcy 2019 roku wynosiło ono 61 milionów PLN, a w analogicznym okresie 2018 roku wynosiło 45 milionów PLN.

TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

Transakcje Banku jako jednostki dominującej z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami zostały przedstawione w tabeli poniżej. Wszystkie opisane poniżej transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do siedemnastu lat.

30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	25	23	76	36
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	19	19	6	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	-	-	51	800
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	44	42	133	837

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	362		335	93
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	1 239	1 239	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	1 601	1 574	93	93

31 GRUDNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	40	23	43	23
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	18	18	8	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	-	-	5	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	58	41	56	24

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	200	168	54	54
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	201	169	54	54

37. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ

Klasyfikacja instrumentów finansowych oraz metody ustalania wartości godziwej opisane zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2018.

AKTYWA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 30.09.2019	Wartość bilansowa		
	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	784	-	784
Pozostałe instrumenty pochodne	3 111	-	3 111
Papiery wartościowe	62 233	53 425	5 817
przeznaczone do obrotu	891	891	-
dłużne papiery wartościowe	871	871	-
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	19	19	-
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1	1	-
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 108	1 445	146
dłużne papiery wartościowe	496	301	13
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	145	145	-
udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane na giełdach	336	-	1
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne, certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1 131	999	132
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	59 234	51 089	5 671
dłużne papiery wartościowe	59 234	51 089	5 671
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 182	-	1
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9 181	-	-
kredyty mieszkaniowe	19	-	-
kredyty gospodarcze	186	-	-
kredyty konsumpcyjne	8 976	-	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	1	-	1
kredyty konsumpcyjne	1	-	1
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	75 310	53 425	9 713

ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 30.09.2019	Wartość bilansowa		
	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	644	-	644
Pozostałe instrumenty pochodne	3 408	-	3 408
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	35	35	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	4 087	35	4 052

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ NA DZIEŃ 31.12.2018	Wartość bilansowa			
	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Pozostałe techniki wyceny	
Pochodne instrumenty zabezpieczające	658	-	658	-
Pozostałe instrumenty pochodne	1 907	3	1 904	-
Papiery wartościowe	55 641	43 436	10 286	1 919
przeznaczone do obrotu	235	235	-	-
dłużne papiery wartościowe	217	217	-	-
akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	13	13	-	-
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	5	5	-	-
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 848	2 278	187	383
dłużne papiery wartościowe	1 201	1 034	52	115
akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	180	180	-	-
udziały i akcje w innych jednostkach – nienotowane na giełdach	269	-	1	268
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1 198	1 064	134	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	52 558	40 923	10 099	1 536
dłużne papiery wartościowe	52 558	40 923	10 099	1 536
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 106	-	-	1 106
nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 106	-	-	1 106
kredyty mieszkaniowe	27	-	-	27
kredyty gospodarcze	148	-	-	148
kredyty konsumpcyjne	931	-	-	931
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	59 312	43 439	12 848	3 025

ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 31.12.2018	Wartość bilansowa		
	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Pozostałe techniki wyceny
Pochodne instrumenty zabezpieczające	471	-	471
Pozostałe instrumenty pochodne	2 655	-	2 655
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	3 126	-	3 126

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku nie nastąpiły zmiany w technikach wyceny oraz danych wejściowych dla poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Szczegółowy opis technik wyceny znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2018 rok.

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku nastąpił transfer obligacji korporacyjnych jednego z podmiotów w kwocie 1 466 milionów PLN z poziomu 2 do poziomu 3 na skutek zmiany sposobu wyliczania marży ryzyka. W analogicznym okresie 2018 roku nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomami wartości godziwej.

WPŁYW PARAMETRÓW ESTYMOVANYCH NA WYCENĘ DO WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA POZIOMIE 3	30.09.2019		31.12.2018	
	Wartość godziwa według		Wartość godziwa według	
	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego	scenariusza pozytywnego	scenariusza negatywnego
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 042	17 043	1 138	1 075
Akcje Visa Inc.	207	183	148	124
Inwestycje kapitałowe	140	127	132	119
Obligacje korporacyjne	2 663	2 649	1 654	1 648

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmian w okresie wartości godziwej instrumentów finansowych na poziomie 3

UZGODNIENIE ZMIAN W TRAKCIE OKRESÓW WARTOŚCI GODZIWEJ NA POZIOMIE 3 HIERARCHII WARTOŚCI GODZIWEJ	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2018
Bilans otwarcia na początek okresu	3 025	2 166
Zastosowanie MSSF 9 po raz pierwszy		1 186
Bilans otwarcia na początek okresu - przekształcony		3 352
Różnice kursowe	12	14
Zwiększenie zaangażowania w instrumenty kapitałowe	-	1
Emisje i wykupy obligacji korporacyjnych	(440)	(285)
Przeniesienie obligacji korporacyjnych z poziomu 2 do poziomu 3	1 466	-
Obniżenie zaangażowania kapitałowego w instytucji wspólnego inwestowania	-	(47)
Sprzedaż tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	-	(217)
Kredyty udzielone klientom w trakcie okresu	2 618	-
Spisanie/spłata kredytów w trakcie okresu	(2 757)	(159)
Zmiana kategorii wyceny - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 204	
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	34	61
Zmiana wyceny ujęta w innych dochodach całkowitych - obligacje korporacyjne	10	(9)
Stan na koniec okresu	12 172	2 711

38. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ

	poziom hierarchii wartości godziwej	30.09.2019	
		wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	13 252	13 252
Należności od banków	2	3 859	3 859
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)		11 943	11 943
dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe)	1	6 001	6 001
dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne)	3	1 416	1 416
dłużne papiery wartościowe (obligacje komunalne)	3	4 526	4 526
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	3	221 383	220 610
kredyty mieszkaniowe	3	118 202	116 468
kredyty gospodarcze	3	65 309	66 029
kredyty konsumpcyjne	3	20 206	20 453
transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2	1 371	1 371
należności z tytułu leasingu finansowego	3	16 295	16 289
Inne aktywa finansowe	3	3 588	3 588
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	7	7
Zobowiązania wobec banków	2	2 103	2 103
Zobowiązania wobec klientów		251 242	251 183
- ludności	3	178 809	178 750
- podmiotów gospodarczych	3	54 286	54 286
- jednostek budżetowych	3	14 207	14 207
- otrzymane kredyty i pożyczki	3	2 242	2 242
- z tytułu produktów ubezpieczeniowych	2	1 698	1 698
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	1, 2	32 347	32 911
Zobowiązania podporządkowane	2	2 708	2 708
Pozostałe zobowiązania finansowe	3	3 953	3 953

	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2018	
		wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	22 925	22 925
Należności od banków	2	7 661	7 661
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)		8 473	8 476
dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe)	1	2 358	2 361
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	3	2 108	2 108
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	3	4 007	4 007
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)		213 806	213 438
kredyty mieszkaniowe	3	112 770	111 761
kredyty gospodarcze	3	60 918	61 294
kredyty konsumpcyjne	3	25 570	25 820
transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2	51	51
należności z tytułu leasingu finansowego	3	14 497	14 512
Inne aktywa finansowe	3	2 825	2 825
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	7	7
Zobowiązania wobec banków	2	2 001	2 001
Zobowiązania wobec klientów		242 816	242 753
- ludności	3	165 182	165 120
- podmiotów gospodarczych	3	55 302	55 301
- jednostek budżetowych	3	16 459	16 459
- otrzymane kredyty i pożyczki	3	4 093	4 093
- z tytułu produktów ubezpieczeniowych	2	1 780	1 780
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	1, 2	28 627	28 725
Zobowiązania podporządkowane	2	2 731	2 731
Pozostałe zobowiązania finansowe	3	2 364	2 364

39. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE

ZABEZPIECZENIE LISTÓW ZASTAWNYCH PKO BANKU HIPOTECZNEGO SA

Zabezpieczeniem hipotecznych listów zastawnych są wierzytelności zabezpieczone hipoteką na nieruchomości wpisanej na pierwszym miejscu. Dodatkowo podstawą emisji hipotecznych listów zastawnych mogą być także środki PKO Banku Hipotecznego SA:

- ulokowane w papierach wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy i banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat,
- ulokowane w Narodowym Banku Polskim,
- posiadane w gotówce.

Wartość nominalna kredytów wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych i stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych na 30 września 2019 roku wynosiła 20 273 miliony PLN, natomiast wartość nominalna dodatkowego zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa denominowanych w PLN wynosiła 250 milionów PLN. Na 31 grudnia 2018 roku było to odpowiednio 16 948 milionów PLN oraz 251 milionów PLN. W rejestrze zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych zostały również ujęte transakcje CIRS oraz FX-Forward zabezpieczające ryzyko walutowe oraz stopy procentowej wyemitowanych listów zastawnych denominowanych w EUR oraz transakcje IRS zabezpieczające ryzyko stopy procentowej wyemitowanych listów zastawnych w PLN, których oprocentowanie jest stałe.

Rejestr zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych w okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku oraz w latach poprzednich nie zawierał papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABS), które nie spełniają wymagań określonych w paragrafie 1 artykułu 80 Wytucznych Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/510 z 19 grudnia 2014 roku w sprawie implementacji ram prawnych polityki pieniężnej Eurosystemu (EBC/2014/60) (wersja przekształcona).

NALEŻNOŚCI STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ SEKURTYZACJI WIERZYTELNOŚCI LEASINGOWYCH

W związku z nabyciem spółki Raiffeisen-Leasing Polska SA i jej spółek zależnych 1 grudnia 2016 roku, Grupa Kapitałowa objęła konsolidację ROOF Poland Leasing 2014 DAC, spółkę celową z siedzibą w Irlandii. Spółka celowa jest nabywcą sekurytyzowanych wierzytelności wynikających z umów leasingowych sprzedawanych przez spółkę Raiffeisen-Leasing Polska SA w ramach programu sekurytyzacji, który rozpoczął się w grudniu 2014 roku. Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane emisją papierów wartościowych. Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja.

Wykup dłużnych papierów wartościowych w okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku według ich wartości nominalnej wyniósł 70 milionów PLN wykupionych 2 stycznia 2018 roku, 204 miliony PLN wykupionych 3 kwietnia 2018 roku oraz 178 milionów PLN wykupionych 2 lipca 2018 roku.

Na 30 września 2019 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 835 milionów PLN. Na 31 grudnia 2018 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 688 milionów PLN.

We wrześniu 2019 roku PKO Leasing SA przeprowadziła transakcję sekurytyzacji wierzytelności leasingowych o wartości 2 500 milionów PLN. 26 września 2019 roku dokonała sprzedaży wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane głównie poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji) przeprowadzoną 26 września 2019 roku z terminem wykupu 28 grudnia 2029 roku oraz ze środków pozyskanych w ramach Grupy Kapitałowej PKO Leasing SA. Obligacje o wartości nominalnej 1 835 milionów PLN zostały objęte przez podmioty spoza Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja.

Na 30 września 2019 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 2 496 milionów PLN.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UJEMNEJ WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH

Środki pieniężne na lokatach w bankach zawierają aktywa będące zabezpieczeniem zobowiązań własnych, w tym rozliczenia z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych. Wartość tych aktywów na 30 września 2019 roku wyniosła 850 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku wyniosła 605 milionów PLN).

WSTĘPNY DEPOZYT ROZLICZENIOWY KDPW

Biuro Maklerskie utrzymuje obligacje w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych stanowiące zabezpieczenie rozliczeń transakcji z Izbą Rozliczeniową.

WARTOŚĆ BILANSOWA/WARTOŚĆ GODZIWA	30.09.2019	31.12.2018
Wartość depozytu	10	10
Wartość nominalna zabezpieczenia	10	10
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Wartość bilansowa zabezpieczenia	8	10

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH

	30.09.2019	31.12.2018
Wartość funduszu	1 082	1 088
Wartość nominalna zabezpieczenia	1 200	1 100
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	1 197	1 103

ŚRODKI STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ DO ZAPŁATY SKŁADEK WNOSZONYCH DO BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

	30.09.2019	31.12.2018
Wartość składki wnoszonej w formie zobowiązań do zapłaty	382	248
Wartość nominalna aktywów, w które ulokowano środki odpowiadające zobowiązaniom do zapłaty	484	324
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	482	324

40. POZOSTAŁE INFORMACJE

SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Działalność Banku i pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA nie wykazuje istotnych cech sezonowości lub cykliczności.

INFORMACJE O ZAWARCIU PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI, JEŻELI ZOSTAŁY ZAWARTE NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE

W okresie styczeń - wrzesień 2019 roku PKO Bank Polski SA i jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zawarły istotnych transakcji z podmiotami powiązanyymi na innych warunkach niż rynkowe.

INFORMACJE O ZNACZĄCYCH UMOWACH DOTYCZĄCYCH UDZIELENIA PRZEZ EMITENTA LUB PRZEZ JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB POŻYCZKI LUB UDZIELENIA GWARANCJI

W okresie styczeń - wrzesień 2019 roku PKO Bank Polski SA oraz jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zawarły znaczących umów dotyczących udzielenia poręczeń kredytu lub pożyczki ani udzielenia gwarancji.

ZACIĄGNIĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORĘCZEŃ NIEDOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

W okresie styczeń - wrzesień 2019 roku PKO Bank Polski SA oraz jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zaciągały kredytów, pożyczek, a także nie otrzymały gwarancji i poręczeń niedotyczących działalności operacyjnej.

ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISTOTNE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU

PKO Bank Polski SA oraz jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zawarły w okresie styczeń - wrzesień 2019 roku znaczących umów oraz istotnych umów z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

STANOWISKO ZARZĄDU PKO BANKU POLSKIEGO SA W ZAKRESIE MOŻLIWOŚCI ZREALIZOWANIA WCZEŃNIEJ PUBLIKOWANYCH PROGNOZ WYNIKÓW NA DANY ROK

PKO Bank Polski SA nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2019 rok.

INNE INFORMACJE, KTÓRE SĄ ISTOTNE DLA OCENY SYTUACJI KADROWEJ, MAJĄTKOWEJ, FINANSOWEJ, WYNIKU FINANSOWEGO EMITENTA I ICH ZMIAN

W III kwartale 2019 roku w PKO Banku Polskim SA oraz jednostkach zależnych PKO Banku Polskiego SA nie wystąpiły inne znaczące zdarzenia istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej i wyniku finansowego.

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Grupa Kapitałowa identyfikuje ryzyka w swojej działalności oraz analizuje wpływ poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność biznesową Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej. Wszystkie ryzyka podlegają zarządzaniu, część z nich ma istotny wpływ w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia. W Grupie Kapitałowej uznane za istotne są wszystkie ryzyka określone jako istotne w Banku. Za istotne w Banku uznaje się ryzyko kredytowe, ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe, ryzyko zmian makroekonomicznych oraz ryzyko modeli. Podmioty Grupy Kapitałowej mogą uznać za istotne w tych podmiotach także inne rodzaje ryzyka niż wymienione powyżej z uwzględnieniem specyfiki i skali swojej działalności oraz rynku, na którym podmioty prowadzą działalność. Regularnie, co najmniej w cyklu rocznym, przeprowadza się ocenę istotności wszystkich zidentyfikowanych ryzyk.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2018 oraz w raporcie Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłoszeniu Grupy Kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2018 roku opisane zostały szczegółowo następujące elementy systemu zarządzania ryzykiem: definicja ryzyka, cel zarządzania określonym ryzykiem, identyfikacja ryzyka, pomiar i ocena, kontrola, prognozowanie i monitorowanie, raportowanie i działania zarządcze dla zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka.

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku główne cele, zasady i organizacja procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej nie uległy zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok 2018.

SPECYFICZNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ PODJĘTE W OKRESIE DZIEWIĘCIU MIESIĘCY ZAKOŃCZONYCH 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Bank przeprowadził monitoring ryzyk podlegających monitorowaniu. W wyniku przeprowadzonego procesu, ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych zostało uznane za istotne.

Grupa Kapitałowa w ramach kwartalnego monitoringu modelu szacowania strat kredytowych uaktualniła założenia dla stosowanych parametrów LGD oraz PD. W parametrze LGD dokonano korekty odzysków na długim końcu krzywej oraz skrócono szereg danych historycznych, aby lepiej odzwierciedlał bieżącą sytuację gospodarczą. Zmieniono także sposób wyznaczania parametru PD dla portfeli detalicznych oraz portfela firm i przedsiębiorstw, uwzględniając w większym stopniu wartość ekspozycji wchodzących w stan niewykonania zobowiązania.

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Grupa Kapitałowa dokonała spłaty zapadających emisji własnych w ramach programu EMTN.

41. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM

AKTYWA FINANSOWE SPISANE W OKRESIE PODLEGAJĄCE DZIAŁANIOM WINDYKACYJNYM

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty pozostałe do spłaty z tytułu aktywów finansowych, które zostały spisane w trakcie okresu sprawozdawczego i w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności.

SPISANE NALEŻNOŚCI	01.01-30.09.2019		01.01-30.09.2018	
	Częściowo spisane	Całkowicie spisane	Częściowo spisane	Całkowicie spisane
Papiery wartościowe				
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	9	-	2	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	100	561	2 023	593
mieszkaniowe	60	26	532	249
gospodarcze	27	310	1 164	209
konsumpcyjne	13	155	327	131
należności z tytułu leasingu finansowego	-	70	-	4
Inne aktywa finansowe				
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	1	-	1
Razem	109	562	2 025	594

KRYTERIA SPISYWANIA AKTYWÓW FINANSOWYCH

Kryteria spisywania aktywów finansowych nie uległy zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

Do 30 września 2019 roku Bank przeprowadził pakietowe sprzedaże (wierzytelności bilansowych i pozabilansowych) ok. 11 tysięcy sztuk wierzytelności od klientów detalicznych oraz gospodarczych o zadłużeniu ogółem blisko 720 milionów PLN. Łączna wartość bilansowa rezerw na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności na 30 września 2019 roku wynosiła ponad 1 milion PLN (na 31 grudnia 2018 roku wynosiła 2 miliony PLN). W wyniku sprzedaży wierzytelności zostały przeniesione wszystkie ryzyka i korzyści, w związku z powyższym Grupa Kapitałowa zaprzestała ujmowania tych aktywów. Grupa Kapitałowa nie otrzymała papierów wartościowych z tytułu powyższych transakcji.

WEWNĘTRZNE KLASY RATINGOWE

System wewnętrznych klas ratingowych nie uległ zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2018 rok.

42. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Grupa Kapitałowa w sposób szczególny analizuje portfel walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych i na bieżąco monitoruje jakość tego portfela.

Portfel walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych charakteryzuje się dobrą jakością wyrażoną m.in. wskaźnikiem udziału kredytów z utratą wartości.

Walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych są cyklicznie monitorowane. Regularnie raportowany jest profil ryzyka portfela walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych z uwzględnieniem podziału na LTV, DTI, generacje udzielenia, kwotę udzielonego kredytu, występujące opóźnienie i inne.

KREDYTY MIESZKANIOWE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG WALUT	30.09.2019			31.12.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
PLN	91 872	(1 056)	90 816	86 024	(1 060)	84 964
CHF	22 997	(796)	22 201	23 263	(683)	22 580
EUR	2 983	(63)	2 920	3 155	(53)	3 102
USD	56	(4)	52	58	(6)	52
INNE	207	(24)	183	146	(19)	127
RAZEM	118 115	(1 943)	116 172	112 646	(1 821)	110 825

Na 30 września 2019 roku średnie LTV dla portfela kredytów mieszkaniowych w CHF wyniosło 62,5% (na 31 grudnia 2018 roku 64,4%) w porównaniu do średniego LTV dla całego portfela wynoszącego 56,9% (na 31 grudnia 2018 roku 59,2%).

KREDYTY I POŻYCZKI MIESZKANIOWE WALUTOWE WEDŁUG DATY UDZIELENIA		INDEKSOWANE	DENOMINOWANE	Razem
30.09.2019				
do 2002 roku	Wartość brutto	-	109	109
	Odpisy na straty kredytowe	-	(2)	(2)
	Wartość netto	-	107	107
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	-	7 014	7 014
od 2003 roku do 2009 roku	Wartość brutto	-	19 125	19 125
	Odpisy na straty kredytowe	-	(749)	(749)
	Wartość netto	-	18 376	18 376
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	-	103 707	103 707
od 2010 roku do 2012 roku	Wartość brutto	3 526	3 256	6 782
	Odpisy na straty kredytowe	(43)	(62)	(105)
	Wartość netto	3 483	3 194	6 677
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	11 224	12 907	24 131
od 2013 roku do 2016 roku	Wartość brutto	5	16	21
	Odpisy na straty kredytowe	-	(4)	(4)
	Wartość netto	5	12	17
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	18	49	67
Razem	Wartość brutto	3 531	22 506	26 037
	Odpisy na straty kredytowe	(43)	(817)	(860)
	Wartość netto	3 488	21 689	25 177
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	11 242	123 677	134 919

KREDYTY I POŻYCZKI MIESZKANIOWE WALUTOWE WEDŁUG DATY UDZIELENIA		INDEKSOWANE	DENOMINOWANE	Razem
31.12.2018				
do 2002 roku	Wartość brutto	-	130	130
	Odpisy na straty kredytowe	-	(3)	(3)
	Wartość netto	-	127	127
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	-	7 850	7 850
od 2003 roku do 2009 roku	Wartość brutto	-	19 392	19 392
	Odpisy na straty kredytowe	-	(648)	(648)
	Wartość netto	-	18 744	18 744
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	-	107 988	107 988
od 2010 roku do 2012 roku	Wartość brutto	3 562	3 373	6 935
	Odpisy na straty kredytowe	(33)	(52)	(85)
	Wartość netto	3 529	3 321	6 850
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	11 527	13 353	24 880
od 2013 roku do 2016 roku	Wartość brutto	5	17	22
	Odpisy na straty kredytowe	-	(4)	(4)
	Wartość netto	5	13	18
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	18	53	71
Razem	Wartość brutto	3 567	22 912	26 479
	Odpisy na straty kredytowe	(33)	(707)	(740)
	Wartość netto	3 534	22 205	25 739
	liczba udzielonych kredytów (w sztukach)	11 545	129 244	140 789

43. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ

WRAŻLIWOŚĆ DOCHODU ODSETKOWEGO

Wrażliwość dochodu odsetkowego Grupy Kapitałowej w portfelu bankowym na skokowe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b. w horyzoncie jednego roku we wszystkich walutach przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY	30.09.2019	31.12.2018
Wrażliwość dochodu odsetkowego (mln PLN)	998	991

WRAŻLIWOŚĆ WARTOŚCI EKONOMICZNEJ

Miarę wrażliwości wartości ekonomicznej (BPV) portfela bankowego Grupy Kapitałowej we wszystkich walutach przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY	30.09.2019	31.12.2018
Wrażliwość wartości ekonomicznej (mln PLN)	5	8

WARTOŚĆ ZAGROŻONA

IR VaR portfela handlowego Banku przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY	30.09.2019	31.12.2018
IR VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹ :		
Wartość średnia	6	6
Wartość maksymalna	10	11
Wartość na koniec okresu	3	5

¹ W związku z charakterem działalności Spółek Grupy Kapitałowej miara wartości zagrożonej prezentowana jest dla portfela handlowego Banku.

44. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM

MIARY WRAŻLIWOŚCI

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	30.09.2019	31.12.2018
FX VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹	3	4
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (mln PLN) (test warunków skrajnych) ²	286	256

¹ Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na 30 września 2019 roku wyniosła ok. 0,2 mln PLN, a na 31 grudnia 2018 roku ok. 0,2 mln PLN.

² W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

POZYCJA WALUTOWA

POZYCJA WALUTOWA	30.09.2019	31.12.2018
EUR	(162)	(127)
USD	(11)	(49)
CHF	(14)	(34)
GBP	-	57
Pozostałe (Globalna Netto)	3	38

Narażenie Grupy na ryzyko walutowe jest niskie.

45. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

LUKA PŁYNNOŚCI

Urealniona luka płynności jest zestawieniem poszczególnych kategorii sprawozdania z sytuacji finansowej ze względu na ich urealniony termin zapadalności lub wymagalności. Poniżej prezentowane luki płynności stanowią sumę urealnionej luki płynności Banku (urealnienia w zakresie między innymi pozycji bilansowych Banku dotyczą osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności), PKO Banku Hipotecznego SA, PKO Leasing SA, KREDOBANK SA i PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA oraz kontraktowej luki płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 24 miesiące	24 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
30.09.2019								
urealniona luka okresowa	12 318	38 483	2 275	1 077	12 990	8 488	12 598	(88 229)
urealniona skumulowana luka okresowa	12 318	50 801	53 076	54 153	67 143	75 631	88 229	-
31.12.2018								
urealniona luka okresowa	23 068	32 000	(2 665)	46	11 732	13 006	14 745	(91 932)
urealniona skumulowana luka okresowa	23 068	55 068	52 403	52 449	64 181	77 187	91 932	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności Grupy Kapitałowej wykazywała wartości dodatnie na 30 września 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku.

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI

Europejskie oraz krajowe nadzorcze miary płynności w Banku i Grupie podlegające regularnemu wyznaczaniu i monitorowaniu przedstawia poniższa tabela:

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI	30.09.2019	31.12.2018
M3 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	14,12	17,44
M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,23	1,22
LCR - wskaźnik pokrycia płynności	141,4%	132,0%

W okresach zakończonych 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych. Wskazane w tabeli wskaźniki M3-M4 przedstawiają wartości dla Banku, zaś wskaźnik LCR przedstawia wartość dla Grupy Kapitałowej.

46. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie CRR), minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Grupę Kapitałową wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%,
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1) – 6,0%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) - 4,5%.

Zgodnie z ustawą z 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, Grupa Kapitałowa ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora ponad minima określone w art. 92 CRR, który stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- bufora zabezpieczającego, który obowiązuje wszystkie banki i od 1 stycznia 2019 roku wynosi 2,5% (ostateczny poziom bufora);
- bufora antycyklicznego, który wyliczany jest w wartości średniej ważonej wskaźników bufora antycyklicznego wyznaczonych przez właściwe organy państw, w których Grupa Kapitałowa posiada ekspozycje. Bufor antycykliczny jest równy 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- bufora ryzyka systemowego, który dla ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 3%;
- bufora z tytułu zidentyfikowania Banku jako instytucji o znaczeniu systemowym („O-SII”) w wysokości 1%.

Ponadto, Grupa Kapitałowa jest zobowiązana utrzymywać fundusze własne na pokrycie wymogu kapitałowego dotyczącego ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, tzw. domiar kapitałowy dla skonsolidowanych współczynników kapitałowych: łącznego współczynnika kapitałowego: 0,42 p.p., współczynnika kapitału Tier 1: 0,31 p.p. oraz współczynnika kapitału podstawowego Tier 1: 0,23 p.p.

Niezależnie od powyższych, do spełnienia warunków do wypłaty do 100% zysku, Komisja Nadzoru Finansowego ustaliła wymagany narzut z tytułu wrażliwości Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny, wynoszący 0,66 p.p.

FUNDUSZE WŁASNE WYKORZYSTANE DO OBLICZENIA WSPÓŁCZYNNIKÓW KAPITAŁOWYCH

Miary adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej w okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku i w 2018 roku utrzymywały się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

	30.09.2019	31.12.2018
Fundusze własne razem	38 448	37 850
Kapitał Tier I	35 748	35 150
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami, w tym:	38 300	37 802
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Kapitał zapasowy	29 428	29 281
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 160	3 753
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	1 070
Zyski zatrzymane, w tym:	3 392	2 448
niepodzielony wynik finansowy	2 417	(88)
wynik okresu bieżącego zaliczony za zgodą KNF	-	1 678
korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne	975	858
(-) Wartość firmy	(1 160)	(1 160)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 595)	(1 650)
Skumulowane inne dochody całkowite	648	249
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(445)	(91)
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(365)	(23)
zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami (DVA)	(5)	(9)
korekta z tytułu ostrożnej wyceny (AVA)	(75)	(59)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-	-
Kapitał Tier II	2 700	2 700
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 700	2 700
Wymogi w zakresie funduszy własnych	17 082	16 035
Ryzyko kredytowe	15 803	14 893
Ryzyko operacyjne	788	645
Ryzyko rynkowe	463	472
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	28	25
Łączny współczynnik kapitałowy	18,01%	18,88%
Współczynnik kapitału Tier 1	16,74%	17,54%

Porównanie funduszy własnych oraz współczynnika kapitałowego, wskaźnika dźwigni finansowej Grupy Kapitałowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów.

	30.09.2019	31.12.2018
Dostępny kapitał (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	35 748	35 150
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	34 773	34 292
Kapitał Tier 1	35 748	35 150
Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	34 773	34 292
Łączny kapitał	38 448	37 850
Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	37 473	36 992
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
Aktywa ważone ryzykiem ogółem	213 532	200 442
Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	212 632	199 624
Współczynniki kapitałowe		
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,74%	17,54%
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16,35%	17,18%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,74%	17,54%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16,35%	17,18%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,01%	18,88%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	17,62%	18,53%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	355 640	336 797
Wskaźnik dźwigni finansowej	10,05%	10,44%
Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	9,80%	10,21%

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych z regulacyjnymi funduszami własnymi na 30 września 2019 roku.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone według MSSF	Dekonsolidacja spółek nieobjętych konsolidacją ostrożnościową	Konsolidacja ostrożnościowa/ Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone zgodnie z Rozporządzeniem CRR	Pozycje nieujmowane w regulacyjnych funduszach własnych	Pozycje ujmowane w regulacyjnych funduszach własnych
AKTYWA					
Wartości niematerialne	3 119	(163)	2 956	(201)	2 755
ZOBOWIĄZANIA					
Zobowiązania podporządkowane	2 708	-	2 708	(8)	2 700
KAPITAŁY					
Kapitał zakładowy	1 250	-	1 250	-	1 250
Kapitał zapasowy	29 429	(1)	29 428	-	29 428
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 238	(78)	3 160	-	3 160
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	-	1 070	-	1 070
Skumulowane inne dochody całkowite	649	(1)	648	(365)	283
wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	485	1	486	-	486
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	364	1	365	(365)	-
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(177)	(3)	(180)	-	(180)
zyski i straty aktuarialne	(10)	(1)	(11)	-	(11)
udział w innych dochodach całkowitych jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	(13)	1	(12)	-	(12)
Wynik okresu bieżącego	3 308	13	3 321	(3 321)	-
Niepodzielony wynik finansowy	2 101	316	2 417	-	2 417
Udziały niekontrolujące	(10)	10	-	-	-
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	41 035	259	41 294	(3 686)	37 608
DODATKOWE KOREKTY					895
dodatkové korekty aktywów wycenianych do wartości godziwej (DVA, AVA)					(80)
aktywa z tytułu podatku odroczonego, które są uzależnione od przyszłej rentowności, ale nie pochodzą z różnic przejściowych					-
korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne					975
FUNDUSZE WŁASNE RAZEM PRZYJĘTE DO KALKULACJI ŁĄCZNEGO WSPÓŁCZYNNIKA KAPITAŁOWEGO					38 448

Kwota zysku netto Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. skonsolidowanej metodą ostrożnościową zgodnie z Rozporządzeniem CRR na 30 września 2019 roku wyniosła 3 321 milionów PLN.

47. WSKAŹNIK DŹWIGNI

Grupa Kapitałowa wylicza wskaźnik dźwigni jako jedną z miar adekwatności kapitałowej.

Dla celów pomiaru ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Grupa Kapitałowa kalkuluje wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową. Wskaźnik dźwigni według stanu na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku utrzymywał się powyżej limitów wewnętrznych, zewnętrznych, a także powyżej wartości minimalnych rekomendowanych przez KNF.

Dla utrzymania wskaźnika dźwigni na akceptowalnym poziomie Grupa Kapitałowa ustaliła strategiczny limit tolerancji oraz wartość progową, których poziomy są regularnie monitorowane i okresowo weryfikowane.

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
	30.09.2019	31.12.2018
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
Kapitał Tier I	35 748	35 150
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	355 640	336 797
Wskaźnik dźwigni		
Wskaźnik dźwigni	10,05%	10,44%

JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Nota	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Przychody z tytułu odsetek	2	2 923	8 478	2 650	7 734
Koszty z tytułu odsetek	2	(520)	(1 542)	(490)	(1 445)
Wynik z tytułu odsetek		2 403	6 936	2 160	6 289
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3	906	2 631	891	2 610
Koszty z tytułu prowizji i opłat	3	(279)	(785)	(256)	(745)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		627	1 846	635	1 865
Przychody z tytułu dywidend	4	130	512	129	280
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(1)	59	35	59
Wynik z pozycji wymiany		108	365	94	332
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		57	141	34	127
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		55	139	34	119
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		2	2	-	8
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe	5	(243)	(815)	(307)	(940)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(18)	(23)	(1)	(30)
Pozostałe przychody operacyjne		28	140	32	123
Pozostałe koszty operacyjne		(89)	(142)	(24)	(166)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		(61)	(2)	8	(43)
Ogólne koszty administracyjne		(1 166)	(3 496)	(1 171)	(3 481)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych		(54)	(438)	(95)	(461)
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(237)	(697)	(220)	(651)
Wynik z działalności operacyjnej		1 545	4 388	1 301	3 346
Zysk brutto		1 545	4 388	1 301	3 346
Podatek dochodowy	6	(389)	(1 157)	(301)	(836)
Zysk netto		1 156	3 231	1 000	2 510
Zysk na jedną akcję					
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		0,92	2,58	0,80	2,01
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		0,92	2,58	0,80	2,01
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250
Średnia ważona rozdwojona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250	1 250	1 250

W okresie dziewięciu miesięcy zakończonym odpowiednio 30 września 2019 roku i 30 września 2018 roku PKO Bank Polski SA nie prowadził działalności zaniechanej.

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Zysk netto	1 156	3 231	1 000	2 510
Inne dochody całkowite	130	212	(8)	137
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	130	212	(8)	137
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych brutto	52	248	(29)	(56)
Podatek odroczonej	(10)	(47)	5	11
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	42	201	(24)	(45)
Aktualizacja wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	163	149	54	344
Zyski/straty przeniesione do rachunku zysków i strat (z tytułu zbycia)	(55)	(139)	(34)	(119)
Podatek odroczonej	(20)	1	(4)	(43)
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite netto	88	11	16	182
Dochody całkowite netto razem	1 286	3 443	992	2 647

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym		13 149	22 862
Należności od banków		7 830	11 213
Pochodne instrumenty zabezpieczające		608	592
Pozostałe instrumenty pochodne		3 115	1 909
Papiery wartościowe	7	71 551	60 439
- przeznaczone do obrotu		934	282
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		658	1 280
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		56 687	50 562
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		13 272	8 315
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8	201 888	191 575
- nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		9 181	1 106
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		8 353	8 496
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		184 354	181 973
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	10	3 994	3 588
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		10	8
Wartości niematerialne		2 503	2 595
Rzeczowe aktywa trwałe		2 675	2 082
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 086	1 232
Inne aktywa		3 035	2 318
SUMA AKTYWÓW		311 444	300 413

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		7	7
Zobowiązania wobec banków		1 716	1 591
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		10	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		1 706	1 591
Pochodne instrumenty zabezpieczające		973	560
Pozostałe instrumenty pochodne		3 412	2 657
Zobowiązania wobec klientów	9	251 228	245 213
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		25	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		251 203	245 213
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		5 494	5 367
Zobowiązania podporządkowane		2 708	2 731
Pozostałe zobowiązania		5 007	3 189
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		389	297
- Banku		369	297
- jednostek zależnych wchodzących w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej		20	-
Rezerwy		480	441
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		271 414	262 053
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250	1 250
Pozostałe kapitały		33 993	34 310
Niepodzielony wynik finansowy		1 556	(535)
Wynik okresu bieżącego		3 231	3 335
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		40 030	38 360
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		311 444	300 413
Łączny współczynnik kapitałowy	12	20,90%	21,33%
Wartość księgową (w mln PLN)		40 030	38 360
Liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN)		32,02	30,69
Rozwodniona liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w PLN)		32,02	30,69

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Fundusz ogólnego ryzyka bankowego					
	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe								
31 grudnia 2018 roku	1 250	29 168	1 070	3 629	443	34 310	(535)	3 335	38 360	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	-	-	(111)	-	(111)	
1 stycznia 2019 roku (zmieniony)	1 250	29 168	1 070	3 629	443	34 310	(646)	3 335	38 249	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 335	(3 335)	-	
Wyplacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	(1 662)	-	(1 662)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	212	212	-	3 231	3 443	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	3 231	3 231	
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	212	212	-	-	212	
Pokrycie straty z lat ubiegłych ¹	-	-	-	(535)	-	(535)	535	-	-	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	-	6	-	6	(6)	-	-	
30 września 2019 roku	1 250	29 168	1 070	3 100	655	33 993	1 556	3 231	40 030	

¹ Pozycja obejmuje pokrycie z pozostałych kapitałów rezerwowych straty z lat ubiegłych w wysokości 535 milionów PLN powstałej w wyniku zmian zasad rachunkowości w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 9.

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite			
	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Razem
1 stycznia 2019 roku	471	(18)	(10)	443
Dochody całkowite razem, w tym:	11	201	-	212
Inne dochody całkowite	11	201	-	212
30 września 2019 roku	482	183	(10)	655

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Skumulowane inne dochody całkowite	Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe								
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe						
31 grudnia 2017 roku	1 250	27 118	1 070	3 593	182	31 963	-	2 774	35 987	
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(164)	(164)	(535)	-	(699)	
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	1 250	27 118	1 070	3 593	18	31 799	(535)	2 774	35 288	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	2 774	(2 774)	-	
Wypłacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	(688)	-	(688)	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	137	137	-	2 510	2 647	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	2 510	2 510	
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	137	137	-	-	137	
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 050	-	36	-	2 086	(2 086)	-	-	
30 września 2018 roku	1 250	29 168	1 070	3 629	155	34 022	(535)	2 510	37 247	

ZA OKRES 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU	Skumulowane inne dochody całkowite			
	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Razem
31 grudnia 2017 roku	266	(75)	(9)	182
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	(164)	-	-	(164)
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	102	(75)	(9)	18
Dochody całkowite razem, w tym:	182	(45)	-	137
Inne dochody całkowite	182	(45)	-	137
30 września 2018 roku	284	(120)	(9)	155

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	4 388	3 346
Korekty razem:	(3 526)	(4 577)
Amortyzacja	610	509
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(14)	(14)
Odsetki i dywidendy	(1 081)	(613)
Zmiana stanu:		
należności od banków	(441)	(454)
pochodnych instrumentów zabezpieczających	397	886
pozostałych instrumentów pochodnych	(451)	163
papierów wartościowych	(1 284)	(1 131)
- przeznaczonych do obrotu	(652)	(1 580)
- nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	622	1 405
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(997)	(819)
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(257)	(137)
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(9 739)	(4 906)
- nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(8 075)	136
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	143	302
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(1 807)	(5 344)
aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(2)	21
innych aktywów	(825)	(809)
skumulowanych odpisów na straty kredytowe	(565)	(2 325)
skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	13	65
zobowiązań wobec banków	125	(87)
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	10	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	115	(87)
zobowiązań wobec klientów	9 672	5 139
- wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25	-
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu	9 647	5 139
zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	146	160
zobowiązań podporządkowanych	(23)	(13)
pozostałych zobowiązań	782	147
Zapłacony podatek dochodowy	(985)	(1 266)
Inne korekty	139	(49)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	862	(1 231)

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	183 632	196 652
Zbycie udziałów w jednostce zależnej zakwalifikowanej do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	10
Zbycie i odsetki od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	177 203	196 104
Wykup i odsetki od papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	5 963	306
Zbycie wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów do zbycia	51	61
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)	415	171
Wydatki z działalności inwestycyjnej	(192 505)	(194 933)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych	-	(240)
Podwyższenie kapitału jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	(306)	(4)
Nabycie papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(181 419)	(193 745)
Nabycie papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(10 495)	(690)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(285)	(254)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(8 873)	1 719

	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	596	645
Umorzenie dłużnych papierów wartościowych	(615)	(650)
Wpływy z tytułu emisji obligacji podporządkowanych	-	1 000
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom	(1 662)	(688)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	151	-
Spłata kredytów i pożyczek	(3 657)	(2 656)
Spłata odsetek od zobowiązań długoterminowych	(342)	(335)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(5 529)	(2 684)
Przepływy pieniężne netto	(13 540)	(2 196)
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	87	146
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	30 024	22 541
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	16 484	20 345

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W celu lepszego ujęcia i prezentacji zdarzeń gospodarczych Bank dokonał następujących zmian w niniejszym sprawozdaniu finansowym:

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(1 484)	39	(1 445)
Ogólne koszty administracyjne	(3 903)	422	(3 481)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(461)	(461)
Razem	(5 387)	-	(5 387)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie pozycji "wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych"	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Koszty z tytułu odsetek	(504)	14	(490)
Ogólne koszty administracyjne	(1 252)	81	(1 171)
Wynik z tytułu obciążeń regulacyjnych	-	(95)	(95)
Razem	(1 756)	-	(1 756)

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przed przekształceniem	wyodrębnienie i reklasyfikacja do nowych pozycji	3 kwartały okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
zmiana stanu papierów wartościowych	(1 114)	(17)	(1 131)
zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(4 898)	(8)	(4 906)
zmiana stanu rezerw i odpisów na straty kredytowe	(2 350)	2 350	-
zmiana stanu skumulowanych odpisów na straty kredytowe	-	(2 325)	(2 325)
zmiana stanu skumulowanych odpisów na aktywa niefinansowe i innych rezerw	-	65	65
inne korekty	16	(65)	(49)
Razem	(8 346)	-	(8 346)

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

2. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
kredytów i innych należności udzielonych bankom	49	126	41	118
pochodnych instrumentów zabezpieczających	135	406	125	372
dłużnych papierów wartościowych	398	1 195	333	979
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	78	218	47	137
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	314	939	265	783
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6	38	21	59
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	2 341	6 751	2 151	6 265
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 489	5 757	2 082	6 051
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	73	195	63	197
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	779	799	6	17
Razem	2 923	8 478	2 650	7 734
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych z utratą wartości	48	173	74	209
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	2 003	7 235	2 498	7 286
od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 616	6 101	2 170	6 306
od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	387	1 134	328	980
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	920	1 243	152	448

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(3)	(9)	(2)	(10)
lokat	(2)	(10)	(6)	(14)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(56)	(160)	(57)	(178)
leasingu	(5)	(15)	-	-
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek otrzymanych)	(392)	(1 167)	(366)	(1 094)
dłużnych papierów wartościowych	(29)	(82)	(25)	(58)
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(3)	(6)	-	-
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(24)	(66)	(20)	(43)
wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(2)	(10)	(5)	(15)
emisji papierów wartościowych	(11)	(32)	(11)	(29)
zobowiązań podporządkowanych	(22)	(67)	(23)	(62)
Razem	(520)	(1 542)	(490)	(1 445)

3. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Kredyty i ubezpieczenia	228	664	201	583
udzielanie kredytów i pożyczek	177	519	161	470
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	51	145	40	113
Fundusze inwestycyjne i działalność maklerska	48	161	87	283
obsługa funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	8	32	57	159
obsługa i sprzedaż produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	3	9	3	10
prowadzenie działalności maklerskiej	37	120	27	114
Karty	354	974	321	900
Rachunki bankowe i pozostałe	276	832	282	844
obsługa rachunków bankowych	201	611	203	607
operacje kasowe	16	48	19	61
obsługa masowych operacji zagranicznych	26	74	28	78
sprzedaż i dystrybucja znaków opłaty sądowej	-	-	-	1
zlecenia klientowskie	12	35	11	33
usługi powiernicze	1	4	2	5
inne	20	60	19	59
Razem	906	2 631	891	2 610

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018	
Fundusze inwestycyjne i działalność maklerska		(4)	(13)	(4)	(14)
Karty		(202)	(555)	(180)	(509)
Rachunki bankowe i pozostałe		(73)	(217)	(72)	(222)
prowinie poniesione na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów		(19)	(54)	(19)	(59)
kontrola inwestycji budowlanych i wyceny nieruchomości		(11)	(35)	(12)	(34)
usługi rozliczeniowe		(8)	(26)	(8)	(23)
prowinie za usługi operacyjne banków		(2)	(6)	(4)	(10)
wysyłka SMS		(9)	(25)	(6)	(19)
inne		(24)	(71)	(23)	(77)
Razem		(279)	(785)	(256)	(745)

4. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
od emitentów niepowiązanych z Bankiem z tytułu:				
aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	1	13	1	12
instrumentów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych do wartości godziwej	1	1	-	-
	-	12	1	12
od jednostek zależnych, wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych, w tym od:				
PKO Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych SA	129	499	128	268
CEUP eService sp. z o.o.	75	243	60	124
PKO BP BANKOWY PTE SA	-	24	4	17
PKO BP Finat sp. z o.o.	-	13	-	8
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	13	36	14	58
PKO Leasing SA	-	24	-	-
	41	159	50	61
Razem	130	512	129	280

5. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA STRATY KREDYTOWE	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Należności od banków				
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(2)	(1)	1	-
Dłużne papiery wartościowe	(2)	(1)	1	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	6	-	-	7
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1	(9)	4	8
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5	9	(4)	(1)
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(222)	(792)	(294)	(929)
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4	2	(4)	(9)
mieszkaniowe	4	2	(4)	(9)
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(226)	(794)	(290)	(920)
mieszkaniowe	(44)	(101)	(40)	(85)
gospodarcze	(59)	(274)	(103)	(446)
konsumpcyjne	(123)	(419)	(147)	(389)
Inne aktywa finansowe	-	-	(1)	(1)
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	(25)	(22)	(13)	(17)
Razem	(243)	(815)	(307)	(940)

SKUMULOWANE ODPISY NA STRATY KREDYTOWE (STAN)	30.09.2019	31.12.2018
Należności od banków		
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3	4
Dłużne papiery wartościowe	3	4
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	17	30
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7	10
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	10	20
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6 935	7 511
Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancje	6 935	7 511
Inne aktywa finansowe	250	227
	97	95
Razem	7 302	7 867

6. PODATEK DOCHODOWY

	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Bieżące obciążenie podatkowe		(369)	(472)	(1 065)
Odroczony podatek dochodowy z tytułu różnic przejściowych		(20)	171	229
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat		(389)	(301)	(836)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych z tytułu różnic przejściowych		(30)	1	(32)
Razem		(419)	(300)	(868)

	III kwartał okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019	III kwartał okres od 01.07.2018 do 30.09.2018	3 kwartały narastająco okres od 01.01.2018 do 30.09.2018
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem		1 545	1 301	3 346
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%		(294)	(247)	(636)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:		(95)	(54)	(200)
składka i wpłaty na BFG		(8)	(13)	(68)
podatek od instytucji finansowych		(46)	(42)	(124)
3% podatek dochodowy od odsetek na rzecz nierezydentów		-	-	-
pozostałe różnice trwałe		(41)	1	(8)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat		(389)	(301)	(836)
Efektywna stopa podatkowa		25,2%	23,1%	25,0%

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7. PAPIERY WARTOŚCIOWE

PAPIERY WARTOŚCIOWE	30.09.2019	31.12.2018
Papiery wartościowe (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	71 545	60 439
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	6	-
Razem	71 551	60 439

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.09.2019	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	914	299	56 687	13 266	71 166
bonny pieniężne NBP	-	-	-	1 500	1 500
obligacje skarbowe PLN	742	117	46 807	5 824	53 490
obligacje skarbowe walutowe	2	-	640	-	642
obligacje komunalne PLN	16	-	5 321	4 526	9 863
obligacje korporacyjne PLN	96	182	3 566	1 416	5 260
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	353	-	354
hipoteczne listy zastawne	57	-	-	-	57
Kapitałowe papiery wartościowe	20	359	-	-	379
udziały i akcje w innych jednostkach nienotowane na giełdach ¹	-	333	-	-	333
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	19	26	-	-	45
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	1	-	-	-	1
Razem	934	658	56 687	13 266	71 545

¹ Pozycja obejmuje m. in. zaangażowanie w: Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 27 milionów PLN oraz Visa Inc. w wysokości 201 milionów PLN.

PAPIERY WARTOŚCIOWE (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	264	972	50 562	8 315	60 113
bonny pieniężne NBP	-	-	2 900	-	2 900
obligacje skarbowe PLN	94	820	38 276	2 200	41 390
obligacje skarbowe walutowe	4	-	-	-	4
obligacje komunalne PLN	16	-	5 301	4 007	9 324
obligacje komunalne walutowe	-	37	-	-	37
obligacje korporacyjne PLN	103	115	4 033	1 764	6 015
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	52	344	397
hipoteczne listy zastawne	46	-	-	-	46
Kapitałowe papiery wartościowe	18	308	-	-	326
udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane na giełdach ¹	-	266	-	-	266
akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	13	42	-	-	55
certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	5	-	-	-	5
Razem	282	1 280	50 562	8 315	60 439

¹ Pozycja obejmuje m. in. zaangażowanie w: Polski Standard Płatności sp. z o.o. w wysokości 22 miliony PLN oraz Visa Inc. w wysokości 142 miliony PLN.

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmują się obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Na 30 września 2019 roku odpis nieobniżający wartości godziwej papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wynosił 35 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku: 18 milionów PLN).

8. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	30.09.2019	31.12.2018
	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	201 880	191 574
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	8	1
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	201 888	191 575

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 30.09.2019	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	9 181	8 353	189 910	(6 935)	182 975	200 509
bankowości hipotecznej	19	8 353	80 339	(1 861)	78 478	86 850
mieszkaniowe	19	8 353	80 339	(1 861)	78 478	86 850
korporacyjne	102	-	68 609	(1 620)	66 989	67 091
mieszkaniowe	-	-	340	(27)	313	313
gospodarcze	102	-	68 269	(1 593)	66 676	66 778
bankowości detalicznej i prywatnej	8 976	-	20 776	(1 183)	19 593	28 569
konsumpcyjne	8 976	-	20 776	(1 183)	19 593	28 569
firm i przedsiębiorstw	84	-	20 186	(2 271)	17 915	17 999
mieszkaniowe	-	-	5 875	(139)	5 736	5 736
gospodarcze	84	-	14 311	(2 132)	12 179	12 263
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	1 371	-	1 371	1 371
Razem	9 181	8 353	191 281	(6 935)	184 346	201 880

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2018	nieprzeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu			Razem
	Wartość netto	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na straty kredytowe	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty	1 106	8 496	189 432	(7 511)	181 921	191 523
bankowości hipotecznej	27	8 496	78 911	(1 757)	77 154	85 677
mieszkaniowe	27	8 496	78 911	(1 757)	77 154	85 677
korporacyjne	121	-	64 066	(1 870)	62 196	62 317
mieszkaniowe	-	-	319	(54)	265	265
gospodarcze	121	-	63 747	(1 816)	61 931	62 052
bankowości detalicznej i prywatnej	931	-	26 822	(1 674)	25 148	26 079
konsumpcyjne	931	-	26 822	(1 674)	25 148	26 079
firm i przedsiębiorstw	27	-	19 633	(2 210)	17 423	17 450
mieszkaniowe	-	-	5 981	(129)	5 852	5 852
gospodarcze	27	-	13 652	(2 081)	11 571	11 598
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	51	-	51	51
Razem	1 106	8 496	189 483	(7 511)	181 972	191 574

Na 30 września 2019 roku odpis nieobniżający wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wynosił odpowiednio 27 milionów PLN (na 31 grudnia 2018 roku 22 miliony PLN).

9. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	30.09.2019	31.12.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25	-
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji w papierach wartościowych	25	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	251 203	245 213
Zobowiązania wobec ludności	177 772	164 385
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	115 873	102 859
w tym: rachunki oszczędnościowe	36 807	32 192
Depozyty terminowe	61 324	61 138
Pozostałe zobowiązania	575	388
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	53 920	55 530
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	42 840	38 835
w tym: rachunki oszczędnościowe	45	46
Depozyty terminowe	10 160	15 740
Pozostałe zobowiązania	874	910
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	46	45
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	14 207	16 459
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	10 521	11 242
Depozyty terminowe	3 671	5 115
Pozostałe zobowiązania	15	102
Otrzymane kredyty i pożyczki	5 304	8 839
Razem	251 228	245 213

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	30.09.2019	31.12.2018
bankowości detalicznej i prywatnej	167 200	154 259
korporacyjne	50 986	55 868
firm i przedsiębiorstw	27 692	26 202
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	46	45
otrzymane kredyty i pożyczki	5 304	8 839
Razem	251 228	245 213

KREDYTY I POŻYCZKI OTRZYMANE OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Bank dokonał terminowej spłaty pożyczki w kwocie 500 milionów EUR (2 143 miliony PLN) otrzymanej od PKO Finance AB oraz dokonał przedterminowych spłat linii kredytowej w kwocie 182 milionów CHF (688 milionów PLN) oraz III transzy kredytu, w kwocie 185 milionów CHF (703 miliony PLN) udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny. Dodatkowo Bank dokonał terminowych spłat rat kapitałowych kredytów otrzymanych z Banku Rozwoju Rady Europy:

- V raty kapitałowej w kwocie 15 milionów CHF (57 milionów PLN), I transzy kredytu udzielonej w kwocie 76 milionów CHF,
- I raty kapitałowej w kwocie 15 milionów EUR (66 milionów PLN), II transzy kredytu udzielonej w kwocie 75 milionów EUR.

W 2018 roku Bank zaciągnął od międzynarodowych organizacji finansowych pożyczkę w kwocie 646 milionów PLN.

10. INWESTYCJE W JEDNOSTKI ZALEŻNE, STOWARZYSZONE I WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

NA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
JEDNOSTKI ZALEŻNE			
PKO Bank Hipoteczny SA	1 650	-	1 650
KREDOBANK SA	1 072	(793)	279
PKO Leasing SA	496	-	496
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	240	-	240
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	225	-	225
PKO VC - fizan ¹	200	-	200
PKO BP BANKOWY PTE SA	151	-	151
NEPTUN - fizan ¹	132	-	132
Merkury - fiz an ¹	120	-	120
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	110	-	110
PKO Finance AB	24	-	24
ZenCard sp. z o.o.	25	(23)	2
PKO BP Finat sp. z o.o.	21	-	21
WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	197	-	197
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	60	-	60
JEDNOSTKI STOWARZYSZONE			
Bank Pocztowy SA	184	(97)	87
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	2	(2)	-
Razem	4 909	(915)	3 994

¹ PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne funduszu umożliwiające zgodnie z MSSF sprawowanie kontroli nad funduszem.

NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
JEDNOSTKI ZALEŻNE			
PKO Bank Hipoteczny SA	1 300	-	1 300
KREDOBANK SA	1 072	(793)	279
Qualia Development sp. z o. o.	318	-	318
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	240	-	240
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	225	-	225
PKO VC - fizan ¹	200	-	200
PKO Leasing SA	178	-	178
PKO BP BANKOWY PTE SA	151	-	151
NEPTUN - fizan ¹	132	-	132
Merkury - fiz an ¹	120	-	120
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	110	-	110
PKO Finance AB	24	-	24
ZenCard sp. z o.o.	25	(23)	2
PKO BP Finat sp. z o.o.	21	-	21
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	4	-	4
WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	197	-	197
JEDNOSTKI STOWARZYSZONE			
Bank Pocztowy SA	184	(97)	87
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	2	(2)	-
Razem	4 503	(915)	3 588

¹ PKO Bank Polski posiada certyfikaty inwestycyjne funduszu umożliwiające zgodnie z MSSF sprawowanie kontroli nad funduszem.

POZOSTAŁE NOTY

11. TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

PKO Bank Polski SA świadczył na warunkach rynkowych na rzecz jednostek powiązanych (podporządkowanych) usługi w zakresie prowadzenia rachunków bankowych, przyjmowania lokat, udzielania kredytów i pożyczek, obejmowania emisji dłużnych papierów wartościowych, udzielania gwarancji i bieżących operacji wymiany oraz oferowania jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy, produktów leasingowych, produktów faktoringowych i produktów ubezpieczeniowych spółek z Grupy Kapitałowej Banku, a także usługi oferowane przez Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego.

Bank świadczył na rzecz PKO Banku Hipotecznego SA usługi w zakresie pośrednictwa w sprzedaży kredytów mieszkaniowych dla osób fizycznych, realizacji czynności obsługi posprzedażowej tych kredytów oraz czynności wspomagających w ramach umowy outsourcingowej. Wybranych spółkom Grupy Kapitałowej Banku PKO Bank Polski SA udostępniał infrastrukturę i oferował usługi teleinformatyczne oraz wynajmował powierzchnię biurową. Bank wspólnie ze spółką Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o. świadczył usługi rozliczania transakcji płatniczych.

NA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	180	-	10	123
Merkury - fiz an i jego spółki zależne	-	-	23	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	152	152	66	-
PKO Bank Hipoteczny SA ¹	4 550	4 473	503	4 547
PKO BP BANKOWY PTE SA	-	-	24	-
PKO BP Finat sp. z o.o.	13	-	41	13
PKO Finance AB	-	-	4 213	-
PKO Leasing SA i jego spółki zależne ²	17 034	16 995	34	5 285
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	77	-	254	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	26	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	501	1
ZenCard sp. z o.o.	3	3	1	3
Razem jednostki zależne	22 009	21 623	5 696	9 972

¹ Należności od PKO Banku Hipotecznego SA z tytułu sprzedaży przez Bank kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie wynosiły 2 518 milionów PLN.

² Pozycja obejmuje udzielone w czerwcu 2019 roku spółce PCM dwa kredyty w wysokości 1 890 milionów PLN w celu zmiany struktury finansowania.

NA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	25	23	76	36
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	19	19	6	-
Bank Poczty SA	-	-	-	1
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	-	-	51	800
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	44	42	133	837

NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	123	-	1	113
Merkury - fiz an i jego spółki zależne	-	-	22	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	159	159	52	-
PKO Bank Hipoteczny SA ¹	4 296	1 729	168	3 117
PKO BP BANKOWY PTE SA	-	-	14	-
PKO BP Finat sp. z o.o.	1	-	39	1
PKO Finance AB	-	-	6 238	-
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	15 121	15 120	36	4 304
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	33	-	224	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	26	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	472	1
Qualia Development sp. z o.o. i jej spółki zależne	-	-	384	-
ZenCard sp. z o.o.	-	-	1	-
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	-	-	4	-
Razem jednostki zależne	19 733	17 008	7 681	7 536

¹ Należność od PKO Banku Hipotecznego SA z tytułu sprzedaży przez Bank kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie wynosiły 2 300 milionów PLN.

NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	40	13	43	23
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	18	18	8	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” sp. z o.o.	-	-	5	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	58	31	56	24

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	2	2	-	-
Merkury - fizan i jego spółki zależne	-	-	-	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	2	2	-	-
PKO Bank Hipoteczny SA	290	276	1	1
PKO BP BANKOWY PTE SA	13	-	-	-
PKO BP Finat sp. z o.o.	38	-	4	1
PKO Finance AB	-	-	143	143
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	433	273	1	1
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	251	7	2	2
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	89	65	9	9
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	45	44	18	18
Operator Chmury Krajowej sp. z o.o.	1	1	1	1
Razem jednostki zależne	1 164	670	179	175

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	362	335	93	93
„Centrum Obsługi Biznesu” sp. z o.o.	1 239	1 239	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	1 601	1 574	93	93

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	2	2	-	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	2	2	-	-
PKO Bank Hipoteczny SA	187	177	1	1
PKO BP BANKOWY PTE SA	9	-	-	-
PKO BP Finat sp. z o.o.	60	-	4	-
PKO Finance AB	-	-	211	211
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	229	213	13	-
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	163	96	1	1
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	56	56	5	5
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	42	42	8	8
Qualia Development Sp. z o.o.	-	-	2	2
Razem jednostki zależne	750	588	245	228

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o.	200	168	54	54
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	201	169	54	54

12. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

	30.09.2019	31.12.2018
Fundusze własne razem	38 852	37 770
Kapitał Tier I	36 152	35 070
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami, w tym:	38 070	37 061
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Kapitał zapasowy	29 168	29 168
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 100	3 629
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	1 070
Zyski zatrzymane, w tym:	3 482	1 944
niepodzielony wynik finansowy	1 556	(535)
wynik okresu bieżącego zaliczony za zgodą KNF	1 042	1 635
korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złączenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne	884	844
(-) Wartość firmy	(871)	(871)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 431)	(1 503)
Skumulowane inne dochody całkowite	655	443
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(271)	(60)
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(183)	17
zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami (DVA)	(6)	(11)
korekta z tytułu ostrożnej wyceny (AVA)	(82)	(66)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-	-
Kapitał Tier II	2 700	2 700
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 700	2 700
Wymogi w zakresie funduszy własnych	14 870	14 169
Ryzyko kredytowe	13 831	13 216
Ryzyko operacyjne	527	437
Ryzyko rynkowe	484	491
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	28	25
Łączny współczynnik kapitałowy	20,90%	21,33%
Współczynnik kapitału Tier 1	19,45%	19,80%

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych z regulacyjnymi funduszami własnymi.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone według MSSF	Pozycje nieujmowane w regulacyjnych funduszach własnych	Pozycje ujmowane w regulacyjnych funduszach własnych
AKTYWA			
Wartości niematerialne	2 503	(201)	2 302
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania podporządkowane	2 708	(8)	2 700
KAPITAŁY			
Kapitał zakładowy	1 250	-	1 250
Kapitał zapasowy	29 168	-	29 168
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 100	-	3 100
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	-	1 070
Skumulowane inne dochody całkowite	655	(183)	472
kapitał z aktualizacji wyceny w zakresie papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody (WGICD)	482	-	482
kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	183	(183)	-
różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-
zyski i straty aktuarialne	(10)	-	(10)
Wynik okresu bieżącego	3 231	(2 189)	1 042
Niepodzielony wynik finansowy	1 556	-	1 556
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	40 030	(2 372)	37 658
DODATKOWE KOREKTY			
dodatkowe korekty aktywów wycenianych do wartości godziwej (DVA, AVA)	-	-	796
korekta wynikająca z zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne	-	-	(88)
FUNDUSZE WŁASNE RAZEM PRZYJĘTE DO KALKULACJI ŁĄCZNEGO WSPÓŁCZYNNIKA KAPITAŁOWEGO			38 852

ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

13. ZDARZENIA, KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Po dniu, na który sporządzono sprawozdanie finansowe, nie wystąpiły zdarzenia mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU BANKU

05.11.2019	ZBIGNIEW JAGIEŁŁO	PREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	RAFAŁ ANTCZAK	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	RAFAŁ KOZŁOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	MAKS KRACZKOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	MIECZYŚLAW KRÓL	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	ADAM MARCINIAK	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	PIOTR MAZUR	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	JAKUB PAPIERSKI	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)
05.11.2019	JAN EMERYK ROŚCISZEWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU	..... (PODPIS)

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO
PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DANUTA SZYMAŃSKA
DYREKTOR PIONU RACHUNKOWOŚCI

.....
(PODPIS)